לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ב בתשרי תשמ"ח, 5 באוקטובר 1987 / שנה מ"ח מס' 13462 / המחיר —.1 ש"ח כולל מע"מ

החזאי: הגשם יגבר — הסתיו בפתח

הגשם יגבר מחר ומחרתיים ויהיה יותר משמעותי ובכמויות גדולות יותר, מסר לכתב עתי"ם החזאי התורן במכון המטאורולוגי בתל-אביב.

החזאי מסר, שהגשם שירד אתמול בצפון ובמרכז נשא אופי מקומי בלבד והגשמים שיבואו בימים הקרובים, יתפשטו על חלקים נרחבים יותר בארץ.

האם החורף כבר בפתח? לדברי החזאי התורן החורף עדיין רחוק מאיתנו, והגשמים שישטפו את ראשנו בימים הקרובים, הם ברכת השלום של הסתיו, שאך עתה החליף את הקיץ.

החזאי צפה סופות רעמים בלילה שחלף וגשם, שהחל באזור הגליל המערבי וחיפה, יתקדם לעבר מרכז הארץ.

הגשמים ייפסקו, לפי התחזית, בערב חג הסוכות, אך מזג האוויר ימשיך להיות קריר יותר. לא צפוי גשם בסוף השבוע ותהיה התחממות קלה.

(עתי"ם)

שמיר לא יפגוש את רייגן בביקורו בנובמבר בארה"ב

מאת כתבנו בארה"ב, ודליה שחורי, כתבתנו המדינית

הממשל האמריקני הודיע בסוף השבוע לשגרירות ישראל בוושינגטון, כי הנשיא רייגן לא יוכל לקבל לפגישה את ראש הממשלה יצחק שמיר בחודש הבא.

שמיר עומד לבקר בארה"ב במחצית השנייה של נובמבר כדי להשתתף בכנס של הפדרציות היהודיות במיאמי ב-21 בנובמבר, והוא קיווה להתקבל לפגישה בבית הלבן. אולם הנשיא רייגן משאיר את לוח הפגישות שלו נקי בסביבות חג ההודיה האמריקני, מתוך תקווה, כי במועד זה ובסביבו תיערך פגישת פסגה בוושינגטון בינו לבין מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב.

מקורות אמריקניים וישראליים הדגישו, כי אין לראות בהודעה סירוב לחיפגש ובוודאי שאין בה כדי להעיד על מתיחות או צינה ביחסים שבין שתי המדינות, וכי היא באה רק על רקע הפסגה הקרובה.

בלשכת ראש הממשלה אושר אתמול, כי ראש הממשלה יצחק שמיר ביקש לפגוש את הנשיא רייגן בעת ביקורו בחודש נובמבר בארה"ב, וכי הבית הלבן השיב, כי כל עוד לא נקבע תאריך לפגישת הפיסגה רייגן-גורבצ'וב, לא יהיה ניתן לקבוע לנשיא רייגן כל פגישות אחרות.

רה"מ נפגש לראשונה עם אישים פרו-ירדנים בגדה

קרא למלך חוסיין להיוועד עימו בשיחות ישירות ■ דובר, שלא במפורש, על הקמת מפלגה פרו-ירדנית בשטחים

פגישת שמיר עם אישים פרו-ירדנים בשטחים בלשכתו בירושלים (צילום: לע"מ)

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, קרא אתמול למלך חוסיין להיוועד עימו בשיחות ישירות, במקום ועידה בין לאומית, זה היה המסר העיקרי בפגישה הראשונה מסוגה בין יצחק שמיר, בלשכתו, עם פלשתינים מן השטחים, כולם תומכי ירדן. בפגישה גם דנו בעקיפין באפשרות לגבש את תומכי ירדן בגוף פוליטי, מעין מפלגה. המוזמנים מזוהים בדרך כלל עם קבוצת תומכי ירדן הידועה בשמו המערך הירדני-פלשתיני. הוזמנו שני חברי פרלמנט: תחסין אל-פארס משכם, שהוא גם ראש האגודה השיתופית לשיווק חקלאי שבפיקוח ירדני — וניקולא עכל מרמאללה. כן הוזמנו ראש עיריית בית ג'אלה

(המשך בעמוד 4)

צפויה הורדת מיסי קנייה ומיסים עקיפים אחרים

מאת כתבנו הכלכלי ב"ים

משרד האוצר בודק את האפשרות להביא למהלך נוסף של הורדת מיסי קנייה, מכסים ומיסים עקיפים אחרים.

פקידים באוצר אמרו אתמול, שהאפשרות נבחנת לאור שהאוצר השתכנע שהשנה תסתיים עם הכנסות ממיסים הגבוהות מהתחזית ובגרעון ממשלתי שיהיה כחצי ממה שהיה צפוי בתחילת שנת הכספים.

הפקידים אמרו שמצב ההכנסות ממיסים, מצב יתרות מטבע החוץ והפעילות הכלכלית המואצת, מאפשרות לאוצר לתכנן מהלך של הורדת מיסים עקיפים ופישוט של מערכת מיסי הקנייה. לדבריהם, המכשול העיקרי לצעד כזה יהיו בעלי אינטרסים שונים אשר נהנים מהחגנה שהמיסים מקנים להם נגד תחרות מיבוא. הפקידים הוסיפו, כי שיעורי ההפחתה יהיו קרוב לוודאי תוצאה של מו"מ עם בעלי האינטרסים למיניהם.

על-פי הערכות במשרד האוצר,

(המשך בעמוד 4)

צמרת משרד הביטחון וצה"ל לשיחות בארה"ב

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צמרת משרד הביטחון וקציני צה"ל בכירים, ייצאו השבוע לארצות הברית כדי להשתתף שם בכינוס הדו-שנתי בנושא שיתוף פעולה אסטרטגי בין ישראל לארצות-הברית.

בכינוס ידונו נציגים משתי

(המשך בעמוד 4)

שולץ יקדים בואו לאיזור; יגיע לירושלים ביום שישי

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מזכיר המדינה האמריקני, ג'ורג' שולץ, החליט להקדים את בואו לאיזור. הוא יבוא לירושלים כבר ביום ו' השבוע והנראה יספיק להיפגש, לפני כניסת השבת לפגישה ראשונה עם ראש הממשלה, יצחק שמיר. הפגישה השנייה ביניהם תתקיים במוצאי-שבת או ביום א'.

נראה, כי שולץ החליט להאריך את ביקורו בישראל כדי להיפגש גם עם משלחת של מנהיגים מהשטחים. ייתכן עוד, כי הוא נושא עימו הצעות חדשות בנושא הוועידה הבין-לאומית והוא מעריך, כי יצטרך לזמן נוסף כדי לשכנע את ראש הממשלה לעיין בהצעותיו ולהגיב עליהן עוד בעת שהותו בישראל.

על-פי המתוכנן עתה, ייצא שולץ מישראל למצרים ולירדן. משם ימשיך לבריה"מ. לעת עתה לא ידוע על כוונה מצידו לפתוח במסע דילוגים, כלומר לשוב לישראל פעם נוספת, לאחר ביקוריו בקאהיר, ברבת-עמון, ולפני צאתו בריה"מ.

כתבי-אישום נגד מוכי רמת-עמידר

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

המשטרה תגיש כתבי-אישום כנגד שלושה בני מיעוטים שהתגוררו בשכונת רמת עמידר בר"ג, בשל שהייה בלתי חוקית במקום.

החקירה בעניינם החלה לפני מספר חודשים כאשר תושבי רמת עמידר התנכלו לדיירים העבריינים

(המשך בעמוד 4)

נמצאו שני נערים נעדרים בים-המלח

מאת שלי יחימוביץ', ואבי בניהו, כתבי "על המשמר"

שני נערים מעין-גדי שנעדרו מאז אתמול אחה"צ, נמצאו בריאים ושלמים, לאחר שנסחפו עם סירתם אל תוך ים-המלח.

לילדי הקיבוץ יש מפרשית וגלשנים עימם הם נוהגים להשתעשע בים, השקט מאד כדרך-כלל. אתמול בשעות הצהריים יצאה קבוצה של נערים לים. אחר-הצהריים החלה לנשב רוח חזקה, ושניים מן הנערים ששטו כפי הנראה על מפרשית קטנה — נעלמו.

מאז אתמול בשעה חמש אחה"צ התנהלו חיפושים נרחבים אחר השניים. בחיפושים השתתפו כוחות צה"ל, אנשי יחידת החילוץ של ערד, תושבי עין גדי והסביבה. המחפשים הסתייעו בפצצות תאורה. גם מסוק של חיל האוויר השתתף בחיפושים. בשעה 20.30 גילו המחפשים את סירתם של השניים במרחק של 2.5 ק"מ מהחוף הישראלי. הסירה נמשתה ולא נמצא עליה גלגל הצלה. כתבנו הצבאי מעיר, כי החיפושים בשטח נערכו בתיאום עם הירדנים.

ויכוח בין פרס לשמיר על היחס לבריה"מ • עמוד 15

חשש משיתוק כללי של מערכת הבריאות • עמוד 15

פרס כותב לשמיר עם העתק למוריס אברם • עמוד 2

מתיחות בעזה: דרישה לחקור מות 3 הצעירים • עמוד 3

פירושו של דבר — פנחס ענברי

חידוד עימות פרס-שמיר

הזמנת תומכי ירדן אל ראש הממשלה, יצחק שמיר, נועדה בראש ובראשונה לקעקע אפשרות שבריה"מ וארה"ב סכמו במהלך ביקורו של שר החוץ, שמעון פרס, בארה"ב, לחרוש את המשלחת המשותפת לירדן ולאש"ף לקראת כינונה של ועידה בין-לאומית. שמיר אותת למלך חוסיין לשתף עימו פעולה לסכל אפשרות מעין זו, ולהעמיק את שיתוף הפעולה הישראלי-ירדני בשטחים נגד אש"ף, שיתוף פעולה שבא במקום ועידה בין-לאומית.

הקריאה למלך חוסיין לפגישה פנים אל פנים נועדה למסר את שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בשטחים כהסדרים סופיים. חוסיין דחה פנייה של

(המשך בעמוד 2)

לפרסם דו"ח אגרנט במלואו

במסגרת האירועים לציון 14 שנה למלחמת יום הכיפורים, נערך שידור טלוויזיוני, שהתיימר לשחזר את הימים האחרונים שלפני המלחמה ואת ימיה הראשונים. אם לשפוט על-פי טענת המשתתפים בו, אף אחד לא היה אחראי למחדל, ואולי המחדל כלל לא התרחש. שלוש הדמויות המרכזיות — ראש הממשלה דאז גולדה מאיר, שר הביטחון משה דיין והרמטכ"ל דוד אלעזר ("דדו") — יוצגו על-ידי מקורביהם, אשר כל אחד מהם עשה מלאכת שיפוץ של האירועים, כדי להוכיח שהדמות האהודה עליו צדקה במהלכיה, וחזתה את העתיד להתרחש. אפשר היה להתייחס לנסיון זה כבעל חשיבות היסטורית בלבד, אלמלא החשש, כי בהעדר הנכונות להודות באמת, עלול מחדל מסוג זה להתרחש גם בעתיד.

שר הביטחון יצחק רבין דיבר אתמול באזכרה לקורבנות מלחמת יום הכיפורים על הצורך להפיק לקחים ממלחמה זו, ולא פירט. והרי חלקה העיקרי הוא, כי הממסד המדיני והביטחוני היו שותפים לקונצפציה שגויה, כאשר הממשלה, חסרת הכלים לבדיקת ההערכות המודיעיניות של צה"ל, קיבלה אותן כתורה מסיני. המועצה לביטחון לאומי, שעל הקמתה המליצה ועדת אגרנט, לא קמה עד היום הזה, ואם ניקלע חלילה למצב דומה לזה שבימים שלפני מלחמת יום הכיפורים, גם הממשלה הנוכחית תהיה נאלצת לקבל הערכות והמלצות של הצבא. זהו המחדל שלאחר המחדל!

על פי נסיונות השיפוץ של ההיסטוריה, מצטייר למשל משה דיין כמי שכביכול חזה את המלחמה, או היה מעורב בניהולה; והרי על-פי עדויות מוסמכות ידוע, כי דיין דיבר על "שלבי הגמר של המלחמה", הלעיג על האפשרות שמצרים תעז לצאת למלחמה נגד ישראל, אפילו בשעות האחרונות לפני שפרצה, ושם מכשול בפני הצעות אופרטיביות של הרמטכ"ל, כמו דרישתו של דדו לגייס מיד את כל כוחות המילואים.

ועדת אגרנט, אשר קמה בתום מלחמת יום הכיפורים, עשתה מלאכה חלקית משום שהוגבלה לקביעת אחריותם של אנשי הדרג הצבאי, מבלי להתייחס לאחריותם של המדינאים, ובראש וראשונה של שר הביטחון משה דיין. בעקבות זאת, היה הרמטכ"ל דוד אלעזר היחיד ששילם את המחיר, למרות שהיה גם היחיד שנשא בעול ניהול המלחמה, מנקודת השפל עד לנצחון בה. אבל בדו"ח של אגרנט נכלל גם חלק חסוי, ובזמנו נאסר לפרסום מטעמים בטחוניים. ייתכן שבדו"ח חסוי זה אפשר למצוא תשובות מלאות ואמיתיות יותר על אחריותו של הדרג המדיני. כעת, 14 שנה אחרי המלחמה, ובמיוחד לאחר שאנו מקיימים יחסי שלום עם מצרים זה 7 שנים, אין שום סיבה בטחונית להמשך החיסיון על חלק זה של דו"ח אגרנט. הציבור זכאי לדעת מה כתוב בו, כדי לשים קץ לנסיונות לשכתב את ההיסטוריה; שכן, זיופים היסטוריים טומנים בחובם סכנה למחדל בטחוני-מדיני חדש.

ציורמצב

אח"מ / קן ליווינגסטון

שומר מרחק ממרדוק

קן ליווינגסטון הוא אחד השנואים ביותר מקרב הפוליטיקאים באנגליה. השמרנים מתעבים אותו. הוא מתעב אותם, את בית-המלוכה, את ראש-הממשלה. "אם הברירה תהיה, לחיות איתה על אי בודד או למות, אבחר באפשרות השנייה", אמר. שמאלן מוצהר, לשעבר ראש ה"ג'י. אל. סי", עיריית לונדון-רבתי וכיום, חבר פרלמנט זוטר מטעם הלייבור. בתור נציג אותנטי של מעמד הפועלים, הוא אינו מתבייש או מתנצל, בשל הסכום הגדול שנפל בחלקו, כמקדמה על האוטוביוגרפיה שלו. ליווינגסטון קיבל 60 אלף

קן ליווינגסטון נופש בחוף ברייטון, שם התקיימה ועידת הלייבור

שטרלינג מהוצאת-הספרים "קולינס" (הוא משתכר 18 אלף לשנה, כחבר פרלמנט) וזה הרבה יותר ממה שהשתכר בין השנים שחלפו, מאז עזב את בית-הספר. הכסף הזה יעזור לו להרחיב את הדירה בה הוא מתגורר וסוף-סוף, יוכל ללמוד נהיגה ולרכוש מכונית משלו. אלא מה, צוהלים המתנגדים שלו, ליווינגסטון יודע היטב שהכסף הזה קשור קשר הדוק לאיש שהוא שונא יותר מכל אדם אחר בעולם, אולי אף יותר מתאצ'ר, איל העיתונות רופרט מרדוק, שהוא בעל המניות הגדול בחברת המו"לות. ליווינגסטון יודע, אבל יוצא מזה באלגנטיות. לדבריו, סירב להצעה מפתה שהייתה קושרת אותו קשר הדוק יותר למרדוק: לפרסם סדרת מאמרים בשבועון "סאנדיי טיימס", בבעלותו של הטייקון האוסטרלי.

עומר ש

מדף / מורשת

מחקר על דרך המלך

בנימין פינקוס (עורך): "יהדות מזרח-אירופה בין שואה לתקומה, 1944-1948", הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב וקריית שדה-בוקר, ספטמבר 1987, 469 עמודים.

קצרה היריעה הזו מלהציג אפילו תאור סכימטי את האוצר ההיסטורי הקלח מדפי הספר. הכרך שלפנינו גודר תקופה מסויימת ביותר בתולדות יהדות מזרח-אירופה, 1944-1948. פרק זמן שבין שואה לתקומה אשר במהלכו (ולאחר המוראות שארעו בו) נוצר מחדש-ישן, דפוסי החיים של יהדות מזרח-אירופה, עמדתו של המישטר כלפיהם וכמובן שאלת התודעה העצמית.

השער הראשון מקיף ארבעה מאמרים בנושא יהדות ברית המועצות, כאשר הראשון שבהם — עיצוב המדיניות הסובייטית כלפי היהודים וביחס לישוב — מאפיל על האחרים. המכלול השני מאגד סידרה של מחקרים מגוונים, שעניינם בתמורות השונות שחלו בקרב יהדות מזרח-אירופה. חלקו השלישי של המחקר מתאר את המיסגרת הגיאוגרפית-מדינית, תוך שהוא בוחן מגמות שאיפיינו את המדיניות הציונית של אותה תקופה: בריחה, העפלה והצלה, (אף כי הנושא האחרון איננו משתקף בתוכן המאמרים ומופיע, כנראה, לסבר את העין בלבד).

לסיכום, שאיננו אלא התחלה. הפעם לא שוליים של מחקר אלא דרך המלך, לא בשיטת "כל אשר יעלה המזלג", אלא ליקוט רחב, קובץ עשיר של מחקרים בעלי לכידות פנימית, שבוודאי יוביל מאוחר על עתיד המחקר על יהדות אירופה המזרחית בתקופת הסתירות שבין שואה לתקומה.

על המשמר בשטח / לוס-אנג'לס רועדת

מה שבטוח — אינו בטוח

בישראל מתרגלים ילדים ביישובי ספר לירידה למקלטים, בשעת הצורך. הסכנה מוחשית והמודעות גבוהה. בדרום קליפורניה מתרגלים ילדים לירידה אל מתחת לשולחנות בית הספר, בעת רעידת אדמה. מניסיון הרעש האחרון, ביום ה', התברר שוב שלא די בכך. למעשה, לא מאמינים שהסכנה ממשית, חיים בהרגשה ש"לי זה לא יקרה", אפילו כשעל מסך הטלוויזיה מספר להם הקריין שהרעש החל, כשכסאו מרקד תחתיו, התקרה מעליו מתגועעת והספר שעל ברכיו מזנק אל הרצפה.

חיים מרעש לרעש. סופרים דרגות (בסולם ריכטר) ומספר הזעזועים שאחרי הרעש. הפעם היו חמישה-עשר. מברכים על נס ההישרדות

לה זה קורה. אחותה של אחת הנספות ברעש נתמכת על-ידי ידידים

שחור ונשנה. מאמינים, במין פאטליות שכזאת, שעדיין בוא יבוא ה"רעש הגדול", אולי כבר תוך ימים ספורים.

המתנגדים לניסויים גרעיניים תת-קרקעיים מזהירים, שהם אלה המקרבים את "יום הדין", אשר יהיה גם הרסני בהרבה ממה שמתכנן הטבע, כתוצאה מהויבראציות הגרעיניות שדוחס האדם אל מתחת לפני האדמה הנועשת ממילא.

בארי ראלי, סייסמולוג, חי משך שנים רבות בקליפורניה. לדעתו, ברור ש"הרעש הגדול" יתרחש במרחק של 50-200 מיליון מלוס אנג'לס. הערכתו היא, שקיים סיכוי של 50 אחוז שהרעש הגדול יארע ב-30-40 השנים הקרובות. ייתכן שעוד קודם. קליפורנאים גזעיים מתייחסים בהומור לנבואותיו. אחרים עוזבים. במיוחד אחרי כל גל של רעשים.

בארי עצמו כבר חי ומתנבא בניו-יורק.

דלית רפאל

רגע בעיר / הזדמנויות

תלבושת אחידה

"לי לא היתה אפשרות ללמוד".

הציפייה הממושכת לאוטובוס הילכה עלי שיעמום וקוצר-רוח, וממילא הדברים נאמרו כמעט בלחש, כדבר אדם לנפשו. ממקום עומדנו, בצילו של עץ, יכולנו לצפות בתחנה הסמוכה, שם פרק אוטובוס את מטען הצהריים שלו — חבורה צוהלת של תלמידות תיכון בתלבושת אחידה.

הגימנסיה שלי. עולם אחר, וזמנים אחרים. הטריקו הירוק של תלבושת החובה מקושט בכל אביזרי האופנה העכשוויים: מכנסוני חאקי, מסרקות צבעוניים בשיער, קמעות אישיים על החיקים. כל דבר שלא מזכיר בית-ספר. מחזור 87'.

ארצי, מנהלנו הקפדן, היה מתפלץ. בזמננו היו שולחים הביתה להביא את ההורים על כל צווארון שנחשד כתחרה בחולצה הלבנה המגוהצת, ועל איפור עיניים אפילו לא העזנו לחלום.

"אלה בטח לא עובדות אפילו בבייבי סיטר", הקול המהוסס התחנן לתשומת-לב, לעניין, ונאלצתי להסתובב.

אשה צעירה, כעורת-פנים ומצומקת. תיק פלסטיק ישן. מסודרת מאד, לבושה נזירי משהו. התבוננה בנערות במבט של קנאה שבהשלמה. "לי לא הייתה אפשרות", חזרה ואמרה, מצפה לשאלה מודאת-עושה, ונעניתי ברצון.

הסיפור הידוע של בית מרובה ילדים בשכונת מצוקה, אבא שאינו מתפקד ואם נושאת בעול. יציאה לעבודה בגיל צעיר. משק-בית, בית-חרושת. מאבק על השכלה. בית-ספר ערב, בלי תלבושת אחידה. תעודת-בגרות. בנתה את עצמה לבד. היום עובדת מחשבים במוסד מכובד. אבל המראה הזה של נערות נטולות דאגה בתלבושת הגימנסיה מכאיב לה עד היום. "את מבינה", היא אומרת, "להן יש הזדמנויות. תלבושת אחידה, הכל. מה הן יודעות מהחיים שלהן — כל ההזדמנויות שבעולם..."

מרים פרנקל

אזמל / מתחת לשולחן

"אתיקה" עיתונאית

רוח חרשה שורה על אגודת העיתונאים בתל-אביב. דברים זזים במהירות וחשוב יותר — בגלוי, תוך מסירת מידע מלא לחברי האגודה. אולם נראה, שגם ועד חדש של כאלה שאיכפת להם נכשל לעיתים. וביום ה' נכשל, לדעתי, בגדול.

הנהלת האיגוד הארצי החליטה — ועל כך נמתחה ביקורת רבה — "שלא יסוקרו ביום ה', 1.10.87, כל אירועי הספורט בארץ ובעולם, בכל אמצעי התקשורת" (ציטוט מדויק מהודעה רשמית שנשלחה למזכירי מערכות, ועורכי הספורט בעיתונים). כן הוחלט לא לסקר את קבוצת בית"ר ירושלים במשך חודש ימים. זאת, כידוע, כתגובה לדקירתו של כתב הספורט של "ידיעות אחרונות", צרוק יחזקאלי. עיתונאי הספורט של "חדשות" החליטו מראש, מסיבות השמורות עימם, לא להישמע להחלטה זו ולחילופין, לא לסקר כלל את משחקי הליגות במשך שבוע וחצי.

החלטה חסרת שיניים מכיוון שבאותם ימים לא מתקיימים כלל משחקי ליגה.

לזכותם של עיתונאי "חדשות" ניתן לומר שהיו הוגנים והודיעו על החלטתם מראש — מה שלא עשו עיתונאי "ידיעות אחרונות" — עיתונו של יחזקאלי — ו"מעריב", שפרסמו עמוד ספורט ב"היתכא", שלא תחת הכותרת הקבועה וללא שמות הכתבים. הם דחו אמנם את הופעת מוספי הספורט אך ההחלטה, יש לזכור, מדבר על "סיקור אירועי ספורט בארץ ובעולם".

ומה עושה ועד אגודת העיתונאים, שבו יושבים נציגים מ"ידיעות" ו"מעריב" אך לא מ"חדשות"? משעה, במשאל טלפוני פזיז ותמוה, את עיתונאי הספורט של "חדשות" מחברותם באגודה. שני הצהרונים האחרים זוכים לציון לשבח על שרחו את הופעת מוספי הספורט. החלטה מעוררת סלידה ומדיפה למרחוק ניחוח של "שמור לי ואשמור לך". היום יוזמנו עורכי הספורט של "מעריב" ו"ידיעות" ל"בירור חברי". אלה של "חדשות", שלא עשו את שעשו מתחת לשולחן, יוזמנו בקרוב לוועדת האתיקה, כשחרב הסילוק מונפת מעל ראשיהם. אולי זקוקים עיתונאי "חדשות", בנושא זה, לשיעור בהלכות משנעת. שיעור בהלכות אתיקה עיתונאית יש לתת לעורכי הספורט של "מעריב" ו"ידיעות", ואולי גם לוועד האגודה שנתן להם גיבוי ברי-עבר.

אפי לנדאו

רק דקע / עיתונות בניקאראגואה

דו-קיום, אולי...

בשנות השבעים היה היומון "להפרנסה" (La Prensa) סמל להתנגדות בניקאראגואה למשטר העריצות של סומוסה. רצח העורך חואקין צ'אמורו ב-1978 סימן את ראשית הסוף של הרודן. שנה אחר-כך נפלה הדיקטטורה. אחרי ירח-דבש קצר התחיל העיתון למתוח ביקורת על המצב הכלכלי המידרדר, על השעיית זכויות האזרח ועל הקשרים הגוברים עם קובה וברית-המועצות. אחת מדרישותיו היתה לנהל משא ומתן עם ראשי הקונטראס, שאחרים מהם היו שותפים להפלת סומוסה וכיהנו בממשלה הראשונה.

ביקורת ציבורית אינה חלק ממצע המפלגה הסנדיניסטית. ב-1982 נסגרו רוב תחנות הרדיו, הטלוויזיה והעיתונים העצמאיים. על "להפרנסה" הוטלה צנזורה חריפה. במקרים אחדים קוצצו 80 אחוז מהחומר שעמד לפרסום. כאשר אישר הקונגרס בוושינגטון עזרה למורדי הקונטראס ביוני שעבר, סגר הנשיא אורטגה את העיתון. הסגירה עוררה סערה בין-לאומית. הסנדיניסטים, שנהנו זמן רב מהילת משחררים, ספגו קיתונות של ביקורת ומחאות מאירופה הליברלית. כאשר יצא נשיא קוסטה-ריקה ביוזמת-שלום לאיזור, היו הסעיפים הראשונים בתוכנית — הפסקת-אש ופתיחת העיתון מחדש.

תוצאת הלחץ: ביום שישי פלטו

תושבי מנאגואה ממתינים ברחוב לחופעה המיוחלת של "לה פרנסה"

שוב מכונות הדפוס את גליונות "להפרנסה", והפעם (אם עמדו השלטונות בדיבורם) ללא צנזורה. העורכת, ויאולטה צ'אמורו, מעריכה שהתפוצה, שהגיעה לפני הסגירה ל-75 אלף עותקים, תעלה בהרבה. אם לשפוט לפי האווירה שמצאתי הקיץ במנגואה, העיתון ייתפס, הסנדיניסטים, בחריקת שיניים, נגררים לדו-קיום פוליטי עם האופוזיציה.

ידון אמיתי

עורך "עמוד-אחורי": אפי לנדאו

פרס בממשלה: מביעים ביקורת אף על דברים שלא אמרתי כלל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, מנע אתמול פולמוס בישיבת הממשלה על דברי שר החוץ, שמעון פרס, בפני ועידת הנשיאים בניו־יורק. פרס אמר בממשלה, כי ההתקפה עליו היא הסרית־שתר מאחר שלא אמר את הדברים שיוחסו לו. מספר שרים הגיבו בנושא והאווירה החלה להתלהט. ראש הממשלה פסק, שהממשלה לא תנהל ויכוח על הוועידה הבין־לאומית מאחר שהנושא אינו על סדר היום.

במהלך סקירתו אמר פרס בנימה עוקצנית: "אני מודה לחברי הממשלה על שתקפו אותי על דברי בוועידת הנשיאים, בהתחשב בעובדה שלא קראו מה שאמרתי. הגורמות משתכללות והולכות. עכשיו לא רק מביעים ביקורת בהעדרי, אלא (מביעים ביקורת) אף על דברים שלא אמרתי כלל".

להשתתף בוויכוח

בפנותו לשמיר קבל פרס: "לא חיכית לבואי כדי לברר מה אמרתי ומה לא אמרתי". ואל יצחק מודעי: "לא קראת את דברי ויצאת נגדם בשצף־קצף".

פרס אמר עוד, של"חרות" יש סניף באמריקה, המנסה לגרור את יהודי ארה"ב למעורבות בענייני ישראל ומפרסם בעיתונות האמריקנית מודעות בתשלום, הכוללות התקפות נגדו. "אילו טרחתם לבדוק מה אמרתי הייתם מבינים, שהביקורת שלכם משוללת כל יסוד. לא עלה ברעתי לדרוש מוועידת הנשיאים להכריע, אלא להביע עמדה בלבד, להשתתף בוויכוח, וזה לגיטימי. אילו יכולתי לתת פקודות לוועידת הנשיאים — הנושא היחיד שהייתי פוקד עליהם הוא להתגייס למען יהודי בריה"מ".

פרס דיווח אתמול בממשלה על שיחותיו עם 17 שרי־חוץ בארה"ב. הסקירה היתה מפורטת מאוד וארכה קרוב לשעתיים. על בואו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ לישראל בעוד שבוע אמר פרס, כי אין ספק שהוא בא לדון ברעיונות שיסייעו לממשלה לתמוך בוועידה בין־לאומית. על כך העיר ראש הממשלה, כי לא נכון ששולץ בא לכאן כדי לדון על ועידה בין־לאומית בלבד. שולץ בא לאיזור, אמר שמיר, כדי להחליף דעות בנושאים שונים ובין היתר גם בנושא השלום. לנו ברור, אמר שמיר, שגם על דעת שולץ ועידה בין־לאומית אינה הדרך העיקרית ולא רק זאת הוא יעלה.

מו"מ בילטראלי

פרס אמר, כי בפגישתו עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנאדזה, מצא חידושים בכל שלושת התחומים המעסיקים אותנו: שאלת היהודים, תהליך השלום והיחסים הבילטראליים. שוורנאדזה הטעים, כי עמדותיה של בריה"מ בנושאים שעל הפרק אינן סופיות והן נתונות למו"מ.

על הייצוג הפלסטיני בוועידה הבין־לאומית אמר שוורנאדזה, כי יש צורך בייצוג אשר ישקף את דעת הפלסטינים, או לפחות את קבוצותיהם העיקריות." שוורנאדזה הוסיף, כי כדאי שהייצוג יתקבל על דעת אש"ף. פרס הדגיש: "השתמע ברורות שהם אינם עומדים על השתתפות נפרדת של אש"ף ושהם מקבלים את הנוסחה של משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת".

פרס אמר, כי לגבי מתכונת הוועידה הבין־לאומית אמר שוורנאדזה, כי ינוהל מו"מ בילטראלי, במסגרת של ועדות גיאוגרפיות. שוורנאדזה לא נקט במונחים שבהם השתמשו דוברים סובייטיים עד כה, במגעים חשאיים עימהם, כמו "ועידה סמכותית" או "ועידה דינאמית".

נוקשות וגמישות

על פגישתו עם שר החוץ של סין אמר פרס, כי העמדה הסינית הוצגה בשתי רמות: עקרונית ואופראטיבית. ברמה העקרונית היתה עמדת שר החוץ הסיני נוקשה, אך ברמה האופראטיבית הוא גילה עמדה גמישה ביותר, והביע נכונות לקבל את הסיכומים שיתקבלו בין ישראל, מדינות ערב והאו"ם. כן הסכים לקיום דו־שיח מסודר בין ישראל וסין, באמצעות שגרירי סין וישראל באו"ם, כי "ייתכן שאנו לא מעורכנים מספיק", כדבריו.

שר החוץ הספאני הצביע בפגישתו עם פרס על השיפור שחל במערכת היחסים בין שתי המדינות והדגיש, כי אין בספרד אנטישמיות.

שר החוץ של מצרים, ד"ר עיסמת עבד אל־מגיד, הביע את ברכת מצרים "וערכים אחרים" על נאום פרס בעצרת הכללית של האו"ם. כן אמר, כי הוא מרוצה מההתקדמות בעמדה הסובייטית והוא רואה בכך קבלת בריה"מ את העמדה המצרית לגבי אופי המשלחת הירדנית־פלשתינית.

ד"ר עבד אל־מגיד אמר עוד, כי יש חשיבות להתחלת תהליך ההידברות בקשר לוועידה בין־לאומית, גם אם הוא יימשך זמן רב. "הבלם העיקרי נמצא כרגע בישראל", ציין.

פרס סיים את סקירתו באמרו כי בצאתו לארה"ב קיבל את מניית ראש הממשלה להציג את העובדה שיש בממשלה שתי דעות בנושא תהליך השלום. "אני רק מקווה שגם מתנגדי הוועידה הבין־לאומית יקפידו על כך", אמר.

"עסוק בענייניך"

השר אריאל שרון שאל את פרס אם הצליח לטפל בנושאים הקשורים לתוצאות ביטול ה"לביא". עוד לפני שהיתה שהות בידי פרס להשיב, התערב שר הביטחון, יצחק רבין, וקרא בכעס לעבר שרון: "מי שמטפל לא כראוי בנושא ה"לביא" הם חברי ממשלה היוצאים בפומבי נגד החלטתה. ביקשתי משר החוץ לטפל בנושאים מסוימים הקשורים ב"לביא" והם טופלו כראוי, באשר לשאר — עסוק בענייניך".

פרס מצטט

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית

שר החוץ, שמעון פרס שיגר אתמול אחר־הצהריים מכתב לראש הממשלה יצחק שמיר ובו ציטוטי דבריו בפני ועידת הנשיאים, וזאת כדי להוכיח כי לא קרא לוועידת הנשיאים לנקוט עמדה בעד ועידה בין־לאומית.

מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו אמש, כי אחד הציטוטים במכתב מאשר את הביקורת שנמתחה על פרס. לשון הציטוט היא זו: "מה אתם פוחדים, האם אתם חוששים שאם לא תביעו דעה, ממשלת ארה"ב לא תדע כי יש חילוקי דעות בישראל?"

לדברי המקורות זו בדיוק הקריאה שהשמיע פרס ליהודי ארה"ב להתערב בענייניה הפנימיים של ישראל. לדבריהם, גם יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, הבין כך את קריאת פרס ולפיכך מיהר לפרסם את הודעתו, שוועידת הנשיאים לא תנקוט עמדה בסוגייה זו — וכל זאת עוד לפני שהגיע לידיו מכתבו הדחוף של שמיר באותו עניין.

בלשכת ראש הממשלה הובעה גם תמיהה מדוע צריך פרס לכתוב לראש הממשלה מכתב, והרי הוא יכול לשוחח עמו.

בסיום מכתבו כותב פרס לשמיר, כי אם שמיר יהיה מוכן לסגור את סניף "חרות־הצה"ר" בארה"ב, יפעל גם פרס להפסקת פעילות מפלגתית אחרת (כלומר, של מפלגת העבודה) בארה"ב. פרס מודיע לשמיר, כי בכוונתו לשלוח העתק ממכתבו זה גם אל יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, ולבקשו להפיץ את המכתב באותה תפוצה שבה ביקש שמיר מאברם להפיץ את מכתבו הדחוף שלו, בעניין התבטאות פרס.

המשכים

חידוד עימות פרס־שמיר

(סוף מעמוד ראשון)

שמיר להיוועד עמו.

ההדגשה על פסילת אש"ף נועדה לתקן את הרושם שהתקבל בירדן משיחות עמירב־חוסייני, כדי לעודד את המלך חוסיין שידחה את הצעות שעתיד להביא עימו ג'ורג' שולץ בעניין חידוש המשלחת המשותפת. באופן זה, מתחדד העימות בין שמיר לבין פרס לגבי הזיהוי של פלשתיני אוטנטי, כלומר, מתון. בעוד פרס מזהה כמתונים גם את תומכי ירדן וגם תומכי אש"ף פרגמטיים — מכיון שפרס מעוניין בחידוש הדיאלוג הירדני־פלשתיני, הנחוץ לצורך כינוסה של ועידה בין־לאומית — הרי שמיר מזהה כמתונים רק את תומכי ירדן, ופוסל את כל תומכי אש"ף, כדי לסכל את חידוש הדיאלוג הירדני־פלשתיני, ולסכל את הוועידה הבין־לאומית בעודה באיבה.

שר הביטחון, יצחק רבין, תומך בינתיים בשמיר בוויכוח הזה. שמיר גם התערב בוויכוחים הפנימיים שבין תומכי ירדן בגדה. הוא היה אמור להיוועד עם הדובר העיקרי של הקבוצה הזאת, ג'מיל אל עמלה, אבל ביטל את הפגישה. בכך פסל את ג'מיל אל עמלה כבר־שיח בתהליך המדיני, מכיוון שאין אפשרות לגשר בין שתי הקבוצות.

נער מחונן ניסה לשים קץ לחייו משום שחבריו לעגו לו

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

דראמה מורטת עצבים התחוללה אתמול בבית־הספר התיכון המקיף ברמת־השרון כאשר תלמיד בן 15, שעמד על רצועת בטון בקומה השלישית של הבניין, איים להתאבד בקפיצה.

הנער, הנחשב לעילוי במחשבים, צעק לתלמידים שעמדו המומים למטה, כי הוא עומד לקפוץ ולשים קץ לחייו משום שקצה נפשו בהתעללות שלהם בו בתקופה האחרונה.

למקום הוזעקו כוחות גדולים של מכבי אש, משטרה ואמבולנס וכן אמו של הנער, וכולם ניסו לשכנעו לרדת מן הבניין, אולם הנער המשיך לצעוק כי הוא יממש את איומו.

מכבי האש פרשו כרית מתנפחת למרגלות הבניין ושני שוטרים הצליחו לטפס על רצועת הבטון שעליה עמד הנער. אחד מהם אחז בו, אולם הנער נשמט מידם ונפל על כרית האוויר שהחזיקו הכבאים על הקרקע.

בבדיקה התברר כי הנער בלע גם כמות גדולה של סמי הרגעה ושינה. הוא נלקח לבדיקה בבית־החולים ונערכה לו שטיפת קיבה.

עשרות נפגעו ברעש נוסף בלוס־אנג'לס

לוס־אנג'לס. — רעש שני רב עוצמה שזעזע את לוס־אנג'לס אתמול בבוקר, גרם לפציעתם של כ־50 איש ולמות אחד.

כמו כן פרצו דליקות וחלקי מבנים קרסו לרחובות שמהם טרם פונו כל ההריסות של הרעש הראשון מן השבוע שעבר.

אשה בת 66 שסבלה מהתקף לב תוך כדי הרעש שנמשך 4 דקות, מתה לאחר מכן בבית החולים.

משירות כיבוי האש נמסר, כי האנשים שנפגעו סבלו מפציעות לא קשות במיוחד, מהם כמה שאבריהם נשברו ונגרמו להם חתכים בחלקים שונים של גופם. ברעש השני ניזוקו מאות מבנים, ולפי דיווחי הכבאים פרצו 36 דליקות.

עוצמת הרעש השני היתה 5.5 לפי סולם ריכטר, נמסר מהמכון הסייסמולוגי של קליפורניה.

כמה תושבים נפחדים, בעיקר מן המרבר ושויר שנפגע קשה ברעש הראשון ביום חמישי, נמלטו במכוניותיהם לאיזורים רחוקים יותר.

אחרים חשו למארקים הקרובים והעדיפו להישאר תחת כיפת השמיים מחשש שמבנים יתמוטטו. (ע"ר)

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים. שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St · Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל חורים 121—102, טל' 5—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33154 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

יארוזלסקי יוזם "פרסטרויקה" בפולין

מאת כתב סי"צ בפולין

וארשה. — מנהיג פולין, גנרל יארוזלסקי, הודיע על "רפורמות מעמיקות" כלכליות, פוליטיות וסוציאליות, כדי לבלום את משבר האמון הממשיך להתפשט בקרב האוכלוסיה.

מזכיר המפלגה הודיע לעיתונאים על "ארגון מחדש רציני" בניהול המדינה לאחר שהרפורמה הכלכלית בה הוחל ב־1982, נסתיימה בכשלון. שלושת הצירים הגדולים שלה, "ניהול עצמי", "עצמאות" ו"מימון עצמי", נכשלו כולם.

רבים בהנהגת המפלגה סבורים עתה, כי חיוני להגיע להתפייסות עם האופוזיציה, שכן התעלמות ממנה – דבר המחזיק את האופוזיציה לרדת למחתרת – מובילה למשבר.

בתחום הסוציאלי, הוצע בלשכה הפוליטית להנהיג בחירות ראשי ערים, בניגוד לנהוג כיום, כאשר ראשי הערים מתמנים על ידי ההנהגה.

ההנהגה גם מבקשת להנהיג חידושים לגבי אגודות שוות, ולייסד "מועדונים לדיונים פוליטיים, כדי להבטיח את חופש הביטוי".

במיגזר הכלכלי, אפשר לתמצת את השינויים הצפויים במשפט אחד: פחות התערבות ממשלתית בניהול. צימצום משמעותי של סמכויות המיניסטריונים, כדי לאפשר למפעלים ליהנות מניהול עצמי ממשי.

הוצע גם בחלונות הגבוהים, כי חיוני לבטל את כל המחסומים המינהליים הבולמים את היוזמה החופשית, ואולי אף לוותר על המונופול הממשלתי.

הגנראל יארוזלסקי איננו פוסק מלשבח את מדיניות ה"פרסטרויקה" של גורבאצ'וב, אולם הוא מכריז כי שינויים בפולין חייבים להתבצע "תוך כדי משמעת וסדר".

משה חובב יובא היום אחה"צ למנוחות

מאת עלי הכהן, כתבנו בדנמרק וכתב עתי"ם בנתב"ג

ארונו של הקריין משה חובב, שהיה בעבר מנהל "קול ישראל", הגיע אמש במטוס "אל על" מקופנהגן, כשהוא מלווה על ידי רעייתו חנה ובנו גיל. לווייתו של המנוח תיערך היום אחר־הצהריים בירושלים.

בנמל התעופה התקבל הארון על־ידי בני משפחה קרובים וידידים רבים מתקופת עבודתו של המנוח במשך שנים רבות ב"קול ישראל".

בטרם הוטס ארצה הוצב ארונו של משה חובב באולם התפילה של בית הקברות היהודי בקופנהגן.

אתמול לפני הצהריים התכנסו באולם אנשי המושבה הישראלית הקטנה, שגרירות, חברים בכירים בקהילה, אלמנתו חנה ובנו גיל ומאשתו המנוחה דבורה בראשי.

הרב הראשי מלכיאור ציין את תרומתו של חובב לקהילה היהודית ולישראל. הרב עמד גם על המקור התנ"כי של השם חובב ואזר משמעותיו של יתרו חותן משה.

שגריר ישראל, עמוס גנור, אמר בדברים יוצאים מן הלב, כי משה חובב היה האיש שלימד את עם ישראל את שפת התנ"ך והיה תלמיד חכם אמיתי".

ראה גם "מסך אחוד" ב"עמוד אחורי".

רב־שיח בהשתתפות 2 ישראלים ופלשתיני בטלויזיה הסובייטית

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

הטלוויזיה הסובייטית הקרינה, לראשונה בתולדותיה, בערב יום הכיפורים, רב־שיח על סיכויי השלום במזרח־התיכון, בהשתתפות אישים שונים, ביניהם שני ישראלים ונציג בכיר של אש"ף.

את התוכנית המיוחדת, בת השעה, הינחה סאריר מוליקוב, הפרשן הפוליטי הראשי של הטלוויזיה והרדיו הסובייטיים, ומי שהיה נציג ארצו בכמה מארצות ערב. התוכנית עסקה בסיכויי השלום במזרח התיכון וכל המשתתפים בה היו תמימי־דעים לגבי הסכנות לשלום העולם מהמשך הסכסוך במזרח־התיכון, ותמכו בקיומה של ועידת שלום בין־לאומית, בה ישתתפו נציגי ישראל ואש"ף.

דברים אלה מסר לטיף דורי, מזכיר הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני, עם שובו ממסע הסברה של חודש ימים בארצות אירופה.

ברב־שיח השתתפו דורי, נציג אש"ף באו"ם, ד"ר אלכסנדר קיסלוב, סגן יו"ר המכון ליחסים בין־לאומיים בבריה"מ, והסנאטור האמריקני לשעבר פאול מיקולסקי, ד"ר אחמד חאליל, נציג מצרים לשעבר באו"ם, דור ווסקינג, מפעיליה המרכזיים של מפלגת הלייבור הבריטית, לטיף דורי, מזכיר הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני וד"ר אבי עוז, מאוניברסיטת ת"א.

המשתתפים גינו את החוק הישראלי האוסר מפגשים עם אנשי אש"ף והביעו את הזדהותם עם ארבעת הנאשמים הישראלים העומדים למשפט המתחדש היום בבוקר, בבית משפט השלום ברמלה, על פגישתם ברומניה עם משלחת אש"ף.

במלאת שלושים
למותו של חברנו
יחיאל פריש
נעלה לקברו
ביום ג' 6.10.87 בשעה 15.30
המשפחה וקיבוץ יקום

צעירי מפ"ם: להקים ועדה לחקירת הריגת השלושה מעזה במחסום צה"ל

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר" וכתב עתי"ם

צעירי מפ"ם קוראים לראש הממשלה ולשר הביטחון להקים לאלתר ועדת חקירה ציבורית בראשותו של שופט, שתפרסם מסקנותיה ברבים, בנוגע לפרשת הריגתם של שלושת הגברים מעזה ליד מחסום צה"ל, ביום ה'.

"על־אף שמחקירה ראשונית עולה כי החיילים פעלו על פי נוהלי עצירת חשודים ספק אם לא היה במקרה זה שימוש מופרז בכוח, במיוחד לאור זהותם של ההרוגים, שהתברר כי כולם מוכרים ואינם בעלי רקע חבלני" אומר מזכיר התנועה הצעירה, אירדיס מואסי.

ברצועה גובר המתח. שלושה בקבוקי תבערה הושלכו אתמול לפנות ערב לעבר רכב ישראלי, שנסע מדרום למחסום ארז שבצפון רצועת עזה. לא היו נפגעים ומשליכיהם של בקבוקי התבערה לא נתפסו.

סמוך לשעה 17.00 עברה מכונית טרנזיט ישראלית בכביש הכניסה הראשי לרצועת עזה מכיוון אשקלון. כאשר היתה המכונית במרחק של כחצי קילומטר מדרום למחסום ארז, הושלכו לעברה לפתע שלושה בקבוקי תבערה. שלושת הבקבוקים לא פגעו במכונית, התפוצצו הרחק ממנה ולא התלקחו. לא נגרם כל נזק.

בין נוסעי המכונית האזרחית היו גם חיילים, שפתחו מיד בירי לכיוון שממנו הושלכו הבקבוקים. סריקה שנעשתה לאחר מכן במקום העלתה, שאיש לא נפגע מירי החיילים, ומשליכי בקבוקי התבערה לא אותרו.

גופות שניים מהרוגי התקרית הובאו אתמול בצהריים למחנה המושל הצבאי בעזה, ולמשפחות ההרוגים נמסר, שהם יורשו לערוך טקסי קבורה לבני משפחותיהם בשעה 23.00 בלילה, בנוכחות מצומצמת של קרובי משפחה בלבד.

הגופה השלישית טרם זוהתה וגורמי הביטחון החליטו לקבור אותה עד היום, גם אם לא יצליחו לזהותה.

שתיים מהגופות זוהו על פי מסמכים שנמצאו עליהן. על רקע זה גם נחקרת אפשרות, שהרוג זה לא היה תושב הרצועה, ושהה באזור בלא היתר. אם תאומת אפשרות זו כנכונה, תיבדק שוב סיבת אי העצירה של המכונית במחסום צה"ל, ויתכן שהיא היתה חשש של נוסעי המכונית שחברם ייעצר.

בינתיים גובר המתח בקרב אוכלוסיית הרצועה, אך עד אתמול בערב לא היו הפרות סדר מחוץ להשלכת בקבוקי התבערה. ההרוגים שהוכרזה זהותם הם מחמד עבדל רחמן חסין אבו עביד (33), קבלן בניין מעזה, ומחמד עליאן עלי אל מגנדה (40) ומשכונת שייח רדואן, שהיה ידוע כאחד מחלפני הכספים הגדולים בעזה. צוות חקירה של המשטרה הצבאית בדק את נסיבות תקרית הירי באל בורייג', וממצאי החקירה הם שחיילי המחסום נהגו על פי הוראות פתיחה באש לעבר חשודים ולא חרגו מהן.

טקסי אזכרה לחללי מלחמת יום הכיפורים

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר בטקס הזיכרון לחללי מלחמת יום כיפור שנערך אתמול, בבית העלמין בקרית שאול, כי "אם ישנה כיום מעט נחמה, היא זו, כך אנו מקווים, שמלחמה זו היתה האחרונה בין ישראל למצרים. גם גבול סוריה שקט יחסית כבר 14 שנה, אף כי מאחרי הגדרות חורשים רעה נגדנו.

באזכרה בירושלים אמר ראש הממשלה שמיר, "עם ישראל אומר היום לבני המשפחות: אנו חשים ונושאים אתכם יחד את האבל, הכאב והיגון, אך הכח נתנחם בידיעה שיקיריכם הצילו בקרבנם את עם ישראל ומדינתו, בזכותם אנו ממשיכים להתקיים ובזכותם גם יבוא כרבות הימים, השלום המיוחל". (עתי"ם)

צור הבטיח סיוע ליורדים בבריטניה שירצו לחזור

מאת דפנה ורדי, כתבת "על המשמר" בבריטניה

שר הקליטה, יעקב צור, נפגש אתמול בלונדון עם ישראלים המתגוררים בבריטניה, המסר שלו הוא: "מדינת ישראל לא ויתרה עליכם, אנחנו רוצים לדבר אתכם על שיבה הביתה".

זו הפעם הראשונה שמפגש כזה מתקיים בלונדון. הודעה על דבר המפגש נשלחה לכ־1,800 ישראלים הנמצאים בקשר עם השגרירות בלונדון, ובנוסף, פרסם שגריר ישראל בבריטניה, מר יהודה אבנר, מכתב הזמנה בעיתון היהודי המקומי, "ג'ואיש כרוניקל".

כשבעים איש הגיעו למפגש והתקבלו על ידי שתי נערות שהגישו לבאים ורדים אדומים וחוברות מידע על אפשרויות החזרה לארץ. צור, והשגריר ספרו לבאים על השינויים בטיפול בחזרת ישראלים, והעברת העניין מידי הסוכנות לידי שגרירויות ישראל. שניהם הבטיחו סיוע לכל הפונים.

בין הנושאים שהטרידו את הישראלים במקום, היו שאלת מיסוי יהודי וגיור רפורמי, מס הנסיעות, סיוע לאקדמאים ואנשי עסקים בתחומי התעסוקה ו... מחיריהם הגבוהים של העיתונים הישראלים הנמכרים בלונדון.

מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי
מודיעה:
משרדינו יהיו סגורים בחול המועד סוכות
חוזרים לעבודה ביום א', 18 בחודש זה
חג שמח!
מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי

"שוב יוצא הזמר"
ערב משירי יענקלה שגיא ושירים שאהבנו
יתקיים ביום שישי, 9.10.87, א' בחול המועד סוכות, בשעה 21.30, בחדר האוכל של הקיבוץ
חברים וידידים מוזמנים
בית עין־השופט

חייל צד"ל פצע חייל או"ם ואח"כ הרג אותו בתוך האמבולנס

מאת אבי בניהו, יהודה צור

חייל מצבא דרום לבנון ירה אתמול למוות בחייל מהגדוד הנפאלי של כוח יוניפי"ל בדרום לבנון. ככל הנראה בוצע הירי בכוונה תחילה, מסיבות שטרם הובהרו.

יחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון הורתה לצד"ל לחקור את הארוע ולהעביר את הממצאים למפקדת יוניפי"ל.

אתמול בשעות הבוקר ירה החייל מצד"ל שהיה במוצב אל־חוגבן בצפון אזור הביטחון לעבר עמדה של יוניפי"ל, הסמוכה לכפר כפרא, כתוצאה מהיריות נפצע החייל הנפאלי והובל באמבולנס אל בית החולים. החייל מצד"ל הבחין באמבולנס היוצא מעמדת האו"ם, וככל הנראה הסיק מכך שלא סיים את מלאכתו. הוא המשיך לירות אל עבר האמבולנס הנוסע והרג את הנפאלי הפצוע. העניין בחקירה.

לפי גירסת צד"ל הירי היה לכיוון משוער של נסיגת מחבלים אשר הטילו שני מטענים.

במפקדת יוניפי"ל הגירסה שונה: נגמ"ש וטנק של צד"ל ניסו לעבור דרך מחסום של יוניפי"ל כשחיילי יוניפי"ל מנעו את המעבר ובתגובה התרחק הטנק וירה ופצע אחד מהם ברגלו. למקום הוזעק אמבולנס של הצלב האדום להעביר את הפצוע לבית־חולים, ומעמדת צד"ל ירו לעבר האמבולנס והרגו את החייל הנפאלי הפצוע.

פריצה למשרדי מקומון בקריית־שמונה

בערב יום הכיפורים נפרצו משרדי המקומון "מבט לקריה" שבקריית־שמונה ונגנבו מסמכים רבים.

מנהלי העיתון טוענים, כי נגנב חומר רב שיועד לכתבת תחקיר על מפעל של אחד הקיבוצים בגליל. המשטרה חוקרת את התלונה.

יצויין, כי מקומון "מבט לקריה" התפרסם בזמנו במאמר שיטנה שפירסם נגד קיבוצי הגליל, ובעטיו אף הוגשו נגד העתון תלונות במשטרה. (עתי"ם)

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 15–21, רמת־הגולן 16–22, נהריה 19–26, צפת 14–22, חיפה 20–26, טבריה 20–29, נצרת 17–24, עפולה 18–27, שומרון 16–23, תל־אביב 20–26, נמל תעופה בן גוריון 19–26, יריחו 20–30, עזה 21–26, באר־שבע 18–27, אילת 22–32.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בבעלת מניות הסדר
אני נהנית
משרותי מידע
ויעוץ טלפוני.
השרות ניתן היום
בטלפון 03-673383
בין השעות 16.00-18.00
בנק הפועלים בע"מ

סכנת החלקה!
הגשמים ברכה,
לנהגים סכנה!
■ הקטן מהירות
■ שמור מרחק
■ המנע מבלימת פתע
משרד התחבורה / המינהל לבטיחות בדרכים

המשכים

כתבי־אישום נגד

(סוף מעמוד ראשון)

שהתגוררו בשכונתם. בעקבות תלונת אנשי „כך", העביר קצין החקירות של מרחב דן את התיק בעניינם של בני המיעוטים למחלקת תביעות ואלה יגישו תביעה כנגד שלושת בני מיעוטים בחשד של שהייה בלתי־חוקית במקום.

כזכור, הותקפו לפני מספר חודשים בני המיעוטים שהתגוררו בשכונת רמת עמידר בר"ג על־ידי מספר רב של תושבי השכונה, שנימקו זאת בסכסוך־שכנים רגיל. במהרה השתלהבו הרוחות במקום והתושבים החלו להתנכל לערבים, להכותם ולהצית את הדירות בהם התגוררו, על רקע לאומני.

בני המיעוטים נאלצו לעזוב את השכונה ולחזור למקום מגוריהם.

המשטרה הגיעה לשכונה בכוחות מתוגברים ולאחר זמן מה הצליחה להשיב את הסדר על כנו.

נושא הפוגרום בערבים הפך לנושא שעל סדר היום הציבורי במדינה ותושבי רמת עמידר הודיעו בכלי התקשורת השונים, כי הם אינם גזעניים והסכסוך לא היה על רקע לאומני.

ח"כ גרוסמן התייחסה אמש לנושא ואמרה, כי במדינת ישראל פוגרומציק אינו בעל עדות. ולפני שמעמידים לדין עובדים העושים את המלאכה השחורה בישראל, הגיע הזמן שההסתדרות תטפל במצבם של ערבים מן השטחים המועסקים בתנאי עבדות ללא תנאים סוציאליים ובמגורים שאינם ראויים לבני אדם.

צפויה הורדת מיסים

(סוף מעמוד ראשון)

תעלה הגבייה ממיסים על התחזית בכ־700 מיליון שקל. סכום זה מהווה יותר ממחצית מהגרעון שנחזה בתקציב המדינה בשנת הכספים הנוכחית. נוסף על כך, באוצר כבר מדברים על עלייה חדה בשיעור החיסכון. שתי תופעות אלה, יחד עם הגידול הרב שחל ביתרות מטבע החוץ, מצריקים, לדעת הפקידים באוצר, הורדה בנטל המס ובשיעור המיסים.

הפקידים אמרו שבשבועות הבאים יצטרך בנק ישראל לחשוב מחדש על המדיניות המוניטרית שלו. הפקידים הביעו ספיקות אם ניתן יהיה לעצור את הגידול באשראי לאור הפעילות הכלכלית המואצת. המשק צפוי לצמוח השנה בכ־6 אחוזים, ומכאן שלא יהיה ניתן לעצור את הרחבת האשראי בחודשים הבאים. כדי למנוע גרעונות נזילות על בנק ישראל לדאוג להורדת תוכת הנזילות של הבנקים, אמרו הפקידים.

נתונים שפרסם אתמול משרד האוצר הראו, שבחמשת החודשים האחרונים של שנת התקציב הגיעו ההכנסות ממיסים ל־9.9 מיליארד שקל — עלייה של 1.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. יש לציין, שבתקציב המדינה הייתה חזויה ירידה בהכנסות ממיסים. בנתונים אתמול בלטה העלייה כ־8 אחוזים בהכנסות ממס ערך מוסף, אשר מסמנים התרחבות ניכרת בפעילות הכלכלית.

מהנתונים עולה, שבחודש ספטמבר נסעו לחו"ל כ־80 אלף ישראלים — עלייה של 30 אחוז לעומת החודש המקביל אשתקד.

רה"מ נפגש לראשונה

(סוף מעמוד ראשון)

פרח אל־אערג, ראש עיריית דיר־דיבוואן, יוסף גנאם, שני עורכי הביטאון הפרו־ירדני א־נהר, עותמאן חלאק ועסאם ענאני, ומנהל בית הספר כרורי בטול־כרם, ווהרי גואל.

בפתח השיחה הסביר ראש הממשלה לאורחיו מדוע הוא שולל את הוועידה הבין־לאומית והדגיש, כי שיחתם איננה רשמית אלא נועדה להיכרות והחלפת דיעות. שמיר אמר, כי הוא תומך במשא ומתן לשלום, אבל לדעתו משא ומתן ישיר ישרת את טובת המזרח התיכון יותר מוועידה בין־לאומית. הוא הסביר, כי המעצמות הגדולות יפעלו על־פי האינטרסים שלהם ולא על פי האינטרסים של מדינות המזרח התיכון. במשא ומתן הישיר כל דבר יוכל לבוא לשולחן הדיונים.

עם זאת ציין, כי אש"ף הוא לחלוטין מחוץ לתמונה וכי לא יהיה שום משא־ומתן עמו. הוא אמר, כי ימשיך להיוועץ עם אישים מן השטחים, אבל לא תומכי אש"ף.

ביוזמת הישראלים שהשתתפו בפגישה דנו הקרואים בצורך ללכד את השורות של „המחנה המתון". אם כי לא דובר על כך במפורש הרי כמה מן המוזמנים הבינו, כי הכוונה לצורך להקים מעין מפלגה פרו־ירדנית. לא ברור מהן העמדות שנקטו בעניין זה.

בענייני חיי היומיום בשטחים העלו המוזמנים את בעיית שיווק התוצרת החקלאית למערב אירופה ואת עניין הריסת הבתים שנבנו ללא רישיון בגדה המערבית. מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, שהשתתף אף הוא בפגישה, התערב ואמר, כי מוטב לדון בנושאים האלה שלא עם ראש הממשלה, ואכן לאחר הפגישה עם שמיר הסתודדו המוזמנים עם גורן בחדר צדדי ובפגישה הזאת הציע להם מתאם הפעולות בשטחים שאת היצוא החקלאי לאירופה יעבירו דרך ירדן, וישראל מוכנה להקים לצורך כך מחסומי קירור גדולים על גשרי הירדן, ואף לסבסד.

כתבנו מעיר, כי לשוק המשותף עמדה שלילית לגבי הצעה זאת.

בעניין הבניה הבלתי־חוקית אמר גורן, כי המצב בוועדות התכנון בגדה איננו תקין, ואחרי שיסתדרו העניינים תורגש הקלה ממשית בנושא זה.

עיריית חיפה–משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: סולומון ישראל בע"מ — לאשר הקמת שני בניינים במגרש, ברחוב הראשונים 52 חלקה 68 בגוש 11581, קריית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. קליטה של 30 ס"מ למרווח צדדי.
3. קומה חלקית נוספת בשני הבניינים מעל למותר, עקב ניצול שטח בקומת־העמודים למגורים.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 1, חיפה, בימים: א', ב', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובייץ
מהנדס העיר

צמרת משרד

(סוף מעמוד ראשון)

המדינות בסיוע האמריקני הצבאי לישראל, בתוכניות רכש והצטיידות, ויחליפו דעות והערכות על המצב במזרח־התיכון. נציגי צה"ל יעלו בפני ראשי הפנטגון את צרכי צה"ל בעקבות ההחלטה על הפסקת ייצור ה„לביא".

את משרד הביטחון מייצגת משלחת בראשותו של מנכ"ל המשרד, דוד עברי, ובה חברים, בין השאר: היועץ הכלכלי של המשרד, צבי טרופ, היועץ המשפטי, משה כוחונובסקי, ראש מפא"ת ונוספים. את צה"ל מייצגים ראש אגף התכנון, האלוף דני יתום, היועץ הכספי לרמטכ"ל, תא"ל ראובן הרשקו, ואנשי צה"ל בוושינגטון.

בישראל ובמערכת הביטחון מייחסים חשיבות רבה לתוכן השיחות, למרות שלא צפויות החלטות אופרטיביות בסיומן.

מנהל אכסניית כפר סמיר מכחיש גירסת המשטרה על הערבים שהותקפו:

הם בני 15 שקטים, ראיתי אותם בסוף התקרית ואף אחד מהם לא היה שיכור

ח"כ סרטני: התקרית היא חלק מתופעה כללית ההולכת ומחריפה של ליבוי שנאה בין שני העמים

מאת קובי מנדל, קאסם זייד, שלמה גלזר ועתי"ם

משטרת מרחב־חיפה עצרה אתמול תשעה ערבים ושני חיילים כחשודים במעורבות בהשתוללות בליל יום הכיפורים במבואות חיפה, בה נפגעו שני בני מיעוטים שהותקפו על־ידי בני נוער תושבי טירת הכרמל.

ממשטרת חיפה נמסר, כי בליל יום הכיפורים, לא הרחק מאכסניית הנוער כפר סמיר שבמבואות חיפה, השתוללו כ־10 ערבים שהיו בגילופין והשחיתו תמרורים. באותה עת הגיעה למקום חבורת נערים ונערות מטירת־הכרמל והערבים הטרידו את החבורה ואף תקפו נער ונערה. החבורה נמלטה לטירת הכרמל, וסיפרה על המעשה לבני־נוער שפגשה וכן לחיילים המשרתים באזור. כמה חיילים חשו למקום שבו שהו הערבים, תחנת דלק בצומת פרויד, איימו על הערבים בנשק, וערכו חיפוש בבגדיהם.

לדברי המשטרה, לא החיילים פגעו בערבים, אלא חבורה של כ־50 נערים ונערות מטירת הכרמל, שאף פצעו שניים מהם. השניים קיבלו טיפול רפואי בבית החולים רמב"ם בחיפה ושוחררו.

החבורה המשיכה בדרכה למועדון הסקוואש הסמוך, ותקפו והיכו את השומר הערבי. במשטרת חיפה טענו אתמול, כי לאירוע לא היה רקע לאומני.

בני רום, מנהל אכסניית הנוער שבכפר סמיר בה מתאכסנים הערבים הטיל אתמול ספק בגירסת המשטרה. „מעולם לא ראיתי אותם שיכורים. מדובר בצעירים כבני 15, ואף פעם לא קיבלתי תלונה מתיירות או מאחרים על הטרדה מצדם. כשהגעתי במקום בסוף התקרית איש מביניהם לא היה שיכור".

בני רום הוסיף, כי הערבים מתגוררים באכסניה מזה כשנה, בחיפה לא מצאו מי שמוכן להשכיר להם דירה.

ראש מועצת טירת הכרמל ראובן בינר אמר, כי מדובר בקטטה בין בני־נוער, ורק יד המקרה היא שמעורבים בה יהודים וערבים.

ח"כ אמירה סרטני אמרה אתמול, כי התקיפה האלימה נגד הערבים באכסניית הנוער בכפר סמיר ע"י יהודים תושבי טירה, היא חלק מתופעה כללית ההולכת ומחריפה, של ליבוי שנאה בין שני העמים.

חמורה במיוחד השתתפותם של חיילים המשתמשים במדיהם ובנשקם לאיים על אזרחים שלא במסגרת תפקידם.

ח"כ סרטני פנתה למשטרה בתביעה לגלות את הנאשמים ולשר הביטחון — בתביעה לבדוק אם אכן השתתפו חיילים בהתפרעות ואם כן — להסיק לגביהם את המסקנות המתאימות. הוועדה המרכזית של ההסתדרות דנה בנושא בישיבתה השבועית אתמול, וקראה למשטרה לגלות את הפורעים, להביא אותם לדין ולפעול ביד חזקה כדי שמעשים מהסוג הזה לא יישנו.

מחמוד יונס חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות שהביא את ההצעה לסדר יומה של הוועדה, מאמין, שהתנהגותם של הפורעים היא פועל יוצא של התבטאויותיהם האחרונות של אישים פוליטיים דוגמת שרון ורפול.

סיעת חד"ש בכנסת החלה לאסוף 20 חתימות של חברי כנסת, על מנת להביא לכינוס מיוחד של הכנסת לדיון בנושא. „חמורה במיוחד היא התנהגות המשטרה, שבמקום להביא לגילוי הפושעים ומעצרם, היא עושה הכל על מנת לטשטש את מעשה הפוגרום הזה", אומרת חד"ש בפנייתה לחברי הכנסת.

חבר הכנסת עבד אל דראושה תובע לכנס בדחיפות את הכנסת והממשלה כדי לדון בהתנכלויות החוזרות ונישנות לערבים בתחומי הקו הירוק. דראושה טוען, כי ההתנכלויות בערבי הפכו לשגרה ובכוונתו לארגן כינוס חירום של ראשי הציבור הערבי לדון במצב שנוצר.

עורכי הדין הערבים ולשכת עורכי הדין בחיפה שיגרו אתמול מכתב ליו"ר הכנסת, שלמה הלל, ובו תביעה להסרת חסינותו של ח"כ רפאל איתן. לטענתם, יש קשר ישיר בין התבטאויותיו הגזעניות של איתן לתקיפת הערבים בחיפה השבת.

גם תנועת מענ"ה גינתה אתמול בחריפות את הפרעות בערבים בחיפה ואת הגורמים המסיתים לגזענות.

חשוד באיום בסכין בטירת הכרמל

מאת קובי מנדל

בידי המשטרה עצור החשוד באיום בסכין על נער תושב טירת־הכרמל. הנער בן ה־14 התלונן כי אתמול בשעות הבוקר פנה אליו צעיר ערבי וביקש לגשת איתו לפינה. הנער סירב והצעיר אמר כאיום שיש לו סכין, שלף 30 שקל והציע לנער הצעה מגונה.

המשטרה פתחה בחקירה ולכדה את החשוד במעשה, תושב ג'צין בן 21, שעבד במועצה המקומית כמטאטא רחובות, ופוטר באחרונה.

החשוד הודה אתמול בחקירתו במשטרה בביצוע המעשה. במשטרת מרחב חיפה מדגישים כי אין כל קשר בין אירוע זה לתקיפת הערבים בכפר סמיר.

עלייה של 15% בנפגעי תאונות

מאת י. שמי,
כתב „על המשמר", עתי"ם

השופט דב לוין יו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות דרכים אתמול בבית אגר בת"א, ואמר כי השנה יש עלייה בשיעור של 15% בשיעור נפגעי תאונות דרכים.

לדעתו לא עשתה הממשלה די לטפל במצב. יש להכריז על מצב חירום בדרכים ולפעול בהתאם.

כן אמר, כי גם נהגי האוטובוסים של אגד אינם שומרים על חוקי תנועה, גם הם נוסעים במהירות מופרזות, ותורמים את תרומתם לקטל בדרכים.

הממשלה חייבת לפתוח בפעולות מעשיות למלחמה בתאונות הדרכים. לפי תכניתו של השופט יש להקים מטה מבצעי שאליו יגויסו „האנשים הטובים ביותר למטרה זו". סעיף נוסף בתכניתו הוא חיזוק האכיפה השיפוטית־משטרתית. למשימה זו, יש להקים מערך תנועה ארצי שיאויש על ידי שוטרים שהוכשרו במיוחד לכך, ויפגינו נוכחות בולטת בכבישים. הסעיף השלישי בתכניתו הוא טיפול בתשתית ובחינוך האוכלוסיה והנוער בבתי הספר.

ב־20 באוקטובר תכנס המועצה למניעת תאונות כנס חירום ארצי בכפר המכביה, בהשתתפות שר התחבורה. בכנס תיקרא הממשלה לתת את ידה למלחמה בתאונות ויערכו פעולות לגיוס מתנדבים מכל הארץ, שיעסקו באכיפת חוקי התנועה, בהדרכה ובהסברה ועוד.

שלמה לוין, יו"ר מזכירות „אגד", ציין בדבריו שמערכת הדרכים למלחמה בתאונות, נמצאת בידי הנהגים, ולכן דברים אלה מחייבים את הקואופרטיב לעשות הרבה יותר ממה שעשה עד כה. לדבריו, רבים מהנהגים ב„אגד" לא מתייחסים לעניין הבטיחות ושמירה על חוקי התנועה במידה המחייבת. [illegible] בנושא המהירות, והוא ציין ש„אגד" יפעל בצורה [illegible] כלפי חבריו. (עתי"ם)

בנה ביתך לשבעה ימים

ילדי בני־ברק מתכוננים לחג הסוכות (צילום: אילן אוסנדרייבר)

היום יחליט ביה"ד הרבני אם לבטל צו עיכוב היציאה נגד נקש

בית הדין הרבני בירושלים יחליט היום אם יבוטל צו עיכוב היציאה מהארץ נגד וויליאם נקש, שהוצא לבקשת אשתו, רינה.

החלטת בית הדין תינתן לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שביקש לבטל את צו עיכוב היציאה. היועץ המשפטי לממשלה טען, כי הצו ניתן שלא בסמכות ובית הדין הרבני נגרר לתרגילי השהיה שמבצעים נקש ואשתו, כדי למנוע הסגרה.

אם יוחלט לבטל את הצו, נקש יוסגר לצרפת. אם יחליט בית הדין להשאיר את הצו על כנו עד שנקש ישליש גט לאשתו, הרי, ההערכה היא שתריש יעתור לבג"ץ נגד ההחלטה. (עתי"ם)

„המבוססים עוברים לפנימיות ובתי הספר הממלכתיים־דתיים מתמוטטים"

האגף לחינוך דתי משיב: אין בארץ אפילו פנימייה אחת לאשכנזים בלבד

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

ראשי ארגון המורים העל יסודיים התריעו בפני משרד החינוך על סכנה להתמוטטות כמותית ואיכותית של בתי־הספר המקיפים הממלכתיים־דתיים. הסיבה העיקרית — המבוססים בורחים מהאינטגרציה לישיבות (לבנים) ולאולפנות (לבנות), הנושאות אופי אליטי.

במסיבת עיתונאים, אתמול, בתל־אביב, אמרה יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה ביר, כי הורים מבוססים מוכנים לשלם 150 דולר לחודש לפנימייה, כדי להבטיח לבנם חינוך סלקטיבי החל מגיל 12.

התרוקנות בתי הספר הממלכתיים־דתיים העירוניים מתלמידים חזקים מותירים בעיר את החלשים, והאינטגרציה נהרסת כליל.

יש מקומות ששיעור טעוני הטיפוח בהם עולה ל־80 אחוזים. הידלדלות המקיף הדתי מצמצמת את אפשרויות הבחירה בין מקצועות ומסלולי לימוד. יש להגדיל את התקציב לטעוני טיפוח, ולחייב גם את הציבור הדתי לשלוח את ילדיו ללמוד בהתאם לאזורי רישום, כדרך שנעשה הדבר בממלכתיים.

לשאלת כתבנו השיב מנהל האגף לחינוך דתי, יעקב הדני, כי אין בריחה מן האינטגרציה. ההיפך הוא הנכון: העברת ילדים מבתי ספר חלשים לפנימיות, יוצרת אינטגרציה בין כל השכבות. הוא דוחה את הטענה, כי פנימייה היא אנטי־אינטגרטיבית. לדבריו, אין כיום בכל הארץ אפילו מוסד פנימייתי אשכנזי־בלעדי אחד.

ח"כ סרטני: תנו סיוע להצלת החברה להגנת הטבע

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

ח"כ אמירה סרטני (מפ"ם) פנתה אתמול במברק לשר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לסייע להצלת החברה להגנת הטבע, אם זו לא תזכה בערעור על פסק דין, שפסק לה תשלום מיליוני דולרים כפיצויים לנער אמריקני. הנער נפל לתהום בטיול שערכה החברה.

לדברי סרטני החברה תיהרס אם תיאלץ לשלם את הפיצויים לנער. תפקיד הממשלה הוא להציל את החברה, שאין ערוך לפעולתה למען יצירת קשר בין הישראלי למולדתו.

עיראק מאיימת בחידוש „מלחמת הערים" לאחר שאיראן חזרה והפגיזה את בצרה

רפסנג'אני: ארה"ב ירתה את הירייה הראשונה במלחמת איראן־ארה"ב

מנאמה. — עיראק איימה אמש לחדש את הפצצת הערים בקנה מידה נרחב, לאחר שתותחים איראניים הפגיזו בבוקר את שכונות המגורים בבצרה שבדרום־עיראק.

בהפגזה איראנית זו נהרגו ונפצעו כמה אנשים, ונגרם נזק ניכר, אישר דובר צבאי עיראקי. הוא הזהיר, כי „סבלנותה של עיראק, נוכח הפשעים של המנהיגים האיראניים, לא תהיה בלתי־מוגבלת".

הדובר הדגיש, כי עיראק מסוגלת לעמוד בחידוש „מלחמת הערים", ורמז לעליונותו של חיל האוויר העיראקי.

ב„מלחמת הערים" שהתחוללה משך חמשה שבועות בינואר־פברואר השנה, תקף חיל האוויר העיראקי כ־50 ערים באיראן, כולל טהראן שהופצצה 13 פעם. איראן, מצידה, הפגיזה בתותחים לטווח ארוך כמעט ללא הפסק את ישובי הספר העיראקיים, כולל בצרה, וגם ירתה 11 טילי קרקע־קרקע לעבר בגדאד.

העיתונות העיראקית הרשמית האשימה ביום ראשון את מוסקווה בסחבת, לגבי כפיית הפסקת האש שעליה הורתה מועצת הביטחון ביולי. „מוזר מאוד לראות צדדים מסויימים המנסים לעכב צעדים של מועצת הביטחון שנועדו ליישם את השלב השני של החלטתה בעניין מלחמת המפרץ", כתב „אלת'אורה" ביטאון מפלגת הבעת השלטת, ברמז ברור לבריה"מ.

עיראק דחתה הצעה סובייטית לכונן הפסקת אש יחד עם הקמת ועדה שתברר איזו מדינה היתה אשמה בפתיחת המלחמה בספטמבר 1980.

תמרון צי איראני

כוחות הצי של „משמר המהפכה" האיראני סיימו בשבת בלילה תמרונים, שנועדו להבטיח את ההגנה על מתקני נפט איראניים במפרץ — מסרה אתמול סוכנות הידיעות האיראנית.

כוחות אלה מורכבים בעיקר מסירות מהירות, ונוכחותן במפרץ מעוררת דאגה חמורה בחוגי הספנות.

סירות מהירות אלה של „משמר המהפכה" תוקפות זה מספר חודשים אוניות זרות השטות במפרץ, כתגמול על התקפות עיראקיות על מיכליות נפט איראניות או חכורות בידי איראן.

מקורות ספנות מסרו, כי קבוצה של סירות תותחים איראניות עשתה בשבת לפנות בוקר את דרכה לעבר מימי סעודיה, אולם חזרה כלעומת שבאה. במשך השבת נשארה אניית־הפיקוד האמריקאית „לסל" במצב כוננות באמצע המפרץ, מצפון לבאחריין, יחד עם נושאת המסוקים „גוואדאלקאנל" ושתי פריגאטות־טילים.

הירייה הראשונה — של ארה"ב

רדיו טהראן מסר, כי עלי האשמי רפסאנג'אני הודיע בתפילה המונית ביום שישי בטהראן, כי ארצות הברית היא שירתה את הירייה הראשונה במפרץ.

„אם בעוד שלוש או ארבע שנים תבקש מועצת הביטחון לשים קץ למלחמת איראן־ארצות־הברית, אל לה לארצות הברית לטעון כי לא היא פתחה במלחמה זו", אמר רפסאנג'אני, ראש הפרלמנט.

סוחוי 25 לעיראק

עיראק קיבלה עשרות מטוסי קרב סובייטים מתקדמים מדגם סוחוי־25, ובכך חוזקה עוד יותר עליונותה האווירית על פני איראן — כתב אתמול העתון „אל אתיחאד" באבו דאבי.

בהסתמך על מקורות צבאיים מערביים כתב העיתון, כי 25 עד 40 ממטוסי סילון אלה הגיעו לעיראק, ובסך הכל היא אמורה לקבל 100 מטוסים.

עיראק היא, איפוא, המדינה הראשונה מחוץ לגוש הקומוניסטי המקבלת מטוסים אלה.

סוחוי־25 הוא מטוס לסיוע קרקע, שזכה בנאט"ו לכינוי „פרוגפוט", והוא מקביל בערך למטוס האמריקני איי־10 „טנדרבולט־2", אומרים מומחים צבאיים.

מומחים אומרים, כי מטוס זה מסוגל בעיקר להלום בטורי שריון הנעים במהירות גבוהה, וקשה להפילו באש מן הקרקע, תכונות שיסייעו במידה רבה לעיראק מול מתקפות יבשתיות איראניות. (רויטר, ע.צ, עתי"ם)

ארה"ב וברה"מ דנות על אפגניסטן

וושינגטון. — ארה"ב וברית המועצות מקיימות התייעצויות על הקמת ממשלת־מעבר באפגאניסטן, שנועדה לפקח על יציאת הכוחות הסובייטים — מסר אתמול העיתון האמריקאי „סאן" בבולטימור.

התהליך התחיל בחודש שעבר בעת ביקורו של שר החוץ הסובייטי שווארנאדזה בוושינגטון. העיתון מוסר, כי השר הסובייטי שוחח ממושכות על נושא זה עם עמיתו שולץ. והשיחות יימשכו בעת ביקורו של שולץ במוסקבה ב־21 באוקטובר.

„אובזרבר": שירותי הביון הבריטיים מחפשים שמאלנים באמצעי התקשורת

דפנה ורדי,
כתבת „על המשמר" בבריטניה

שירותי הביון הבריטיים החלו בשנים האחרונות לחפש מודיעים בין אנשי אמצעי התקשורת, כך נראה מדיווחי השבועון „אובזרבר". לטענת כתבי העיתון, האחרון שניסו לגייס היה כתב רשת הטלוויזיה העצמאית בבריטניה, ג'ון סגר. אנשי שירותי הביון „אם.איי.5" פנו אליו והציעו להעביר סכום כסף חודשי לחשבון הבנק שלו בתמורה למידע על פעילות שמאלנית של עמיתיו.

דיווח זה הוא האחרון בסדרה לפיה בשנים האחרונות, החליטו ראשי שירותי הביון הבריטיים לרכז את מאמציהם בין השמאלנים בבריטניה, דבר שקצת חורג בתפקידם הרשמי שהוא הגנה על ביטחון המדינה. בשבוע שעבר, דיווח האובזרבר על ניסיון של „אם.איי.5" להביא לפיטוריה של קריינית ה„בי.בי.סי." אנה פורד, כיוון שגבר שהיה חבר שלה היה פעם קומוניסט.

על הרקע להחלטה מסופר בספרו של פיטר רייט, „תופס המרגלים" וה„אובזרבר" אף מציין את העמודים בהם מופיע מידע זה. אך, בשל צו מניעה של בית המשפט, האוסר פרסום קטעים מהספר בעיתונות הבריטית, העיתון אינו מפרט מה כותב פיטר רייט בנושא. בדיקה בספר ה„אסור" מראה, כי באותה תקופה הוחלט רשמית בצמרת השירותים החשאיים הבריטיים לעקוב אחר צעדיהם של אנשי מפלגות השמאל בבריטניה, הן בעזרת גיוס סוכנים נוספים, והן באמצעים אלקטרוניים (לא תמיד חוקיים).

מרוקו מחוץ לשוק האירופי

קופנהאגן. — השוק האירופי המשותף דחה רשמית את בקשת מארוקו להצטרף, בנימוק כי החברות נועדה רק למדינות אירופיות.

עם זאת הסכימו השרים להדק את הקשרים הדיפלומטים והכלכליים עם מארוקו. (רויטר, עתי"ם)

הייג: הסתרנו מהציבור את חומרת פציעתו של רייגן ב־81'

וושינגטון. — חומרת מצב בריאותו של הנשיא רייגן אחרי ההתנקשות בו ב־1981, הוסתרה מפני הציבור, מגלה אלכסנדר הייג אתמול, אחד המועמדים הריפובליקנים לנשיאות ב־1988.

הנשיא נפצע אז בוושינגטון, כאשר הלב מכדור של רובה 22, שנורה בידי ג'ון הינקלי.

„לו ידעתם את האמת, היו מסתמרות שערות ראשכם", אמר הגנרל הייג במסע בחירות במדינת ניו־המפשייר. „הנשיא נפצע הרבה יותר קשה ממה שנמסר בזמנו".

לאחר צאתו מביה"ח, שבועיים לאחר ההתנקשות, היה הנשיא „חלש ביותר" והמצב בבית הלבן היה „חמור מאד", הוסיף הייג.

הגנרל הייג, שהיה שר חוץ בעת ההתנקשות, אישר את הגילויים של העיתונאי בוב וודוורד בספרו על ויליאם קייסי, מנהל סוכנות הביון האמריקנית שמת במאי.

בספר זה כתב וודוורד בין היתר, כי למחרת שחרורו מבית החולים, התמוטט רייגן על כיסאו, כשהתקשה לנשום, והיה צורך להנשימו בחמצן. (ע.צ)

קונטרה לקונטראס

ג'ושוע לאוב (22) מצא דרך זו כנאותה למחות על דבריו של אלדולפו קאלרו, מנהיג הקונטראס, בהרצאה שנשא אתמול באוניברסיטת הרווארד (צילום: איי.פי)

השטפונות בדרא"פ הותירו יותר ממיליון ללא קורת גג

יוהנסבורג. — יותר ממיליון בני אדם, מרביתם שחורים עניים, איבדו את בתיהם בשטפונות הכבדים שפקדו את מחוז נאטאל.

סקר ראשון של הנזקים והאבידות שנגרמו בשטפונות אלה קובע, כי 30 אחוז של הבקתות, הצריפונים והפחונים באזורי המושב של השחורים בקרבת דרבן אינם ראויים עוד למגורים לאחר השטפונות, שהיו הקשים ביותר בדרום אפריקה במאה ה־20.

אזורים כפריים מרוחקים, עדיין מנותקים בגלל זרמי המים האדירים, ולפי סיכום ראשוני של הסקר 1.2 מיליון נפש נותרו ללא קורת גג. מספר הנספים עד כה בשטפונות אלה הוא 205 ו־118 נעדרים.

השטפונות נוצרו לאחר גשמי זעף שנמשכו ארבעה ימים ללא הפסק. כבישים, גשרים, מסילות ברזל וסכרי נהרות נהרסו. דרבן, העיר השלישית בגודלה בדרום אפריקה, נותקה למשך תקופה ארוכה. (ע"ר)

בני משפחת הנרצחים מאיראן סיכנו את חייהם והפגינו

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

בני משפחת טבקאלי, אשר שניים מהם נרצחו בלונדון ביום שישי על רקע התנגדותם למשטר חומייני, הפגינו אתמול בלונדון. למרות שידעו שהם מסכנים את חייהם, הצטרפו רבים ממתנגדי המשטר אל בני המשפחה האבלים, והמשיכו את המסורת בה החלו האב והבן שנרצחו — אסיפות מחאה בימי ראשון בפינת הנואמים שבהייד פארק, לונדון.

הם הבטיחו כי ימשיכו במאבקם ולא יפסיקו להביע את מחאתם — „רק כך", אמרו, „נדע שמותם לא היה לשווא".

מוקש אנונימי מול צור

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר", עתי"ם

דייגים מצור משו אתמול מוקש ימי.

הם הביאו אותו לחוף ושם ניטרלו אותו חיילים לבנוניים ואנשי או"ם.

יש לציין, שבשבועות האחרונים משו ממימי צור שלושה מוקשים, נוטרלו גם הם.

רדיו ביירות מסר, כי המוקש הוא בצורת חבית פלסטיק המכילה חמרי נפץ. משקלה 350 ק"ג. אורכה 130 ס"מ. והיא מצויידת בשלושה נפצים באורך 60 ס"מ כ"א. הנפצים הבולטים מתוך החבית, מחוברים לחומר הנפץ בחוטים. המוקש מתפוצץ כשהוא נתקל בגוף במשקל 100 ק"ג לפחות. על גוף המוקש לא כתוב דבר. (ע.מ, שע"ד)

לאסתר ויצחק שורץ
מיטב הברכות לנשואי הנכד
מנשה עם בח"ל סמדר
בית „על המשמר"

למשקי הדרום והנגב
ברכת שנה טובה ומבורכת
Simms CAV HMS
סוכנים מורשים:
דיזל דרומית
מפעל שיפוץ (1981) בע"מ
מפעל לשיפוץ משאבות דיזל ואינג'קטורים (מרססים) תיקוני טורבו
תחנת שרות: HOLSET
BOSCH
AMERICAN BOSCH
אזור תעשיה באר־טוביה
ת.ד. 69 באר־טוביה 70900
טל': 582276 ● 587019 ● 08־586218

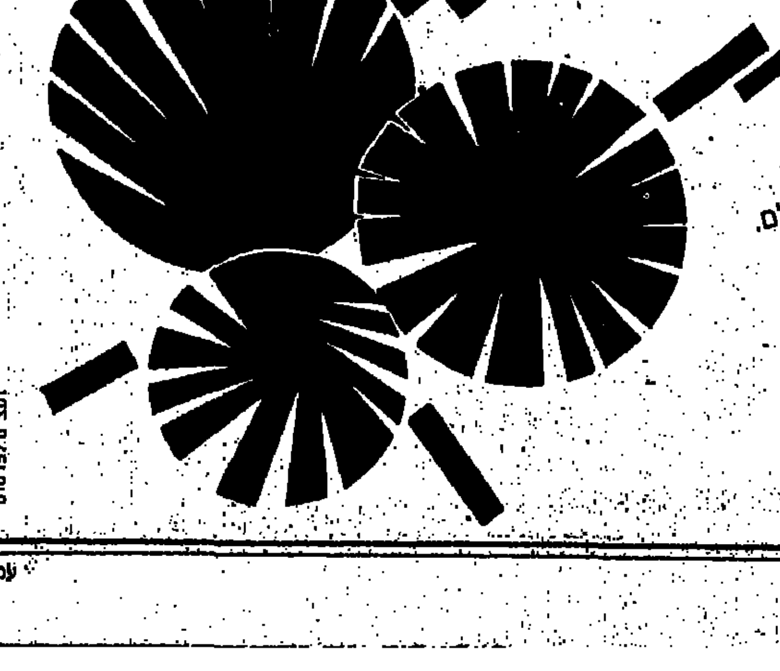
בקרו ותהנו
בתערוכת הפרחים הבינלאומית ה־11
פארק הנוער חולון
שעות פתיחה: 9 בבוקר - 11.00 בערב
מגוון פרחים אקזוטיים מכל רחבי העולם.
• ביתן בינלאומי
• ביתן יפני
• ביתן שבעת המינים
• בזאר
• מגרשי משחקים
• לונה פארק
• הופעות אומנים, תצוגות אופנה
6-15/10/1987

על היום

5.10.87

למלאך אושרו כנפיים

קריאת התגר של אידה נודל על „אדוני הקרמלין" זכתה סוף סוף בהכרה — אשרת-יציאה ■ אידה, כתופעה של אומץ, נחישות וגבורה זכתה כבר מזמן באישור המערב ובהערכתו ■ מאסרה כמו שחרורה הם חידה, אבל העיקר הוא יציאתה

מאת יוסף גלילי

קורותיה של אידה נודל, אשה עדינה ושבירית שהרגיזה את הדוב הרוסי (לפני הגלאסנוסט) וחידת קומתה הם חומר רקע למחקר פסיכולוגי לסופרים, ולפייטנים שיתמודדו עם התעלומה. מניין שאבה אשה אצילה זו תעצומות עוז לקרוא תגר נגד הק.ג.ב. ואדוניו בקרמלין?

אידה נודל ידועה כשל המסע שניהלה במסירות נפש וללא ליאות למען אסירי ציון, פעילי העליה ומסורביה. הם כינו אותה „המלאך של אסירי ציון". נודל כתבה לאסירי ציון בקביעות וסיפקה להם תמיכה רגשית ותומרית, החיונית כל כך בכלא ובגלות סיביר. כמי שחשה והתנסתה בכך ב-4 שנות גלותה בסיביר, לא ידעה מורא ופחד.

למרות שנרדפה ללא הרף על-ידי הק.ג.ב. היא המשיכה לכתוב פניות למען אסירי ציון וליהודים שרוצים לעלות לישראל. נודל השתתפה בהפגנות, נפגשה עם תיירים וחתמה על עצומות לפקידים רוסיים ולמערב ומחתה בפני השלטונות הסובייטיים. לא ייפלא איפוא שעוז רוחה ואמונתה בצדקתה מול הכוח השטני של הק.ג.ב. עוררו את רוגזו של הדוב הרוסי ועודדו תנועות הזדהות בקרב ארגוני נשים, נציגי פרלמנטים, אמנים, חברי קונגרס, ראשי ממשלות ומדינות.

מן המפורסמות הוא שעמידתה הנחושה עוררו השתאות ופליאה במערב. מרגרט תאצ'ר, ז'אק שיראק, ג'ין פונדה, ג'ורג' שולץ וראשי הארגונים היהודיים לא חדלו מלהעלות את שמה של אידה נודל לראש הרשימות שלהם, כשהגישו אותם לקברניטי ברית המועצות, בכל פגישה עמם. כמו כל אלה שנפגשו עמה במרוצת 16 שנות מאבקה ובייחוד לאחרונה, אחרי פגישתה עם ח"כ חייקה גרוסמן לפני 3 חודשים במוסקבה, ופגישתה עם ג'ין פונדה בדירתה בבנדרי, רשמו ביומניהן: „אישה רזה, יפה, עיניה נוצצות, יופי פנימי קורן מפניה, למרות מצבה הפיזי"... וזה לא סוד, שאידה ידעה להפנים את מכאוביה האישיים, גם כאשר הם גברו עליה עד לבלי שאת, בעת האחרונה.

לא שאל יותר

„אני חיה בלי אשליות, אולם אני חיה בתקווה לעלות לישראל. בריאותי מידרדרת, אך רוחי לא נשברה ואיש לא יצליח לשבור אותי" — אמרה אידה נודל, בשיחה טלפונית עם אחותה, אילנה פרידמן. עוד סיפרה, כי כאשר חלתה בסיביר ונשקפה סכנה לחייה, המשיכה במאבקה.

על בקשת אחותה להצניע את מאבקה נגד שלטונות הכלא, שהתנכלו לה חרף החמרת מצבה, השיבה במכתבה: „זקן אחד שאלני בסיביר למה אני מתנהגת כך? עניתי לו: „היית במלחמה ובוודאי נתקלת שם בלוחמים, שמשכו אליהם את אש הקרב..." הזקן לחץ את ידה ומאז לא שאל יותר... במכתב אחר כתבה: „אני נמצאת ברגע של שבירה, אך אחזור להיות אידה, הם לא ישברו את רוחי". עיקר דאגותיה היה מאז ומתמיד למצבם של אסירי ציון, „מה אתם עושים למענם", היתה שבה ושואלת.

ואכן אידה לא נשברה. „לו ריכזתי את עשרות אלפי המכתבים שהגיעו אלי ולו אפשר היה לרכז את כל החום השופע ממכתבים אלה, כ-4 שנות גלותי ולאחר מכן, לא היה כל ספק, שבשנות אלפיים היה העולם ממשיך להתקיים. אילו ניהלו אנשים אלה את העולם, הרי שכולנו היינו חיים בשקט, בשלווה ובאושר".

ממד של אגדה

„הוענק פרס על-שם גולדה מאיר לאסירת ציון אידה נודל, הנאבקת למען תיקון מצבם של יהודי ברית המועצות, המסמלת את תמצית אמונתה של גולדה מאיר. דמותה התברכה בממד של אגדה, החורג מן האירועים ההיסטוריים, החולפים". דברי ראש הממשלה, שמעון פרס, (ובזמנו), כהתייחסו לאישיותה של אידה נודל הוסיף שמעון פרס: „תורת הקומוניזם אין בכוחה לנצח את תורת היהדות, בזכות ייהודיה קמה אישה כמו אידה נודל, הנלחמת בנכונות לקורבן על קידושה".

אידה נודל. „הם לא ישברו את רוחי"

„פיזור" את בדידותה

בחודש הראשון שלה בסיביר קיבלה אידה נודל שי, גור בן-חודש מגזע קולי. מאז הוא מלווה אותה בנאמנות בכל תחנותיה ותלאותיה, זה כ-10 שנים. מסתבר, שנאמנותו של כלב עדיפה על צביעותם של בני-אדם. כשמו העברי „פיזור" הוא פיזר את בדידותה ברגעים קשים, שפקדו אותה — חרשות לבקרים.

גם כיום, לאחר שקיבלה היתר לעליה טרם פוענחה החידה-תעלומה, למה החזיקו בה כבת-ערובה כ-16 שנה בנימוק — „סודיות" לא תופס במקרה של אידה נודל הטוענת בנחישות, שלא היה לה כל מגע עם סודות מדינה או-סודות מקצועיים מימי עבודתה במכון המיקרוביולוגי במוסקבה, לפני 16 שנה. גם מיכאיל גורבצ'וב נקט תקופה של 5 שנים ובמקרה הגרוע למעלה מזה (8-10 שנים), מעבר לכך אין כל הצדקה להשתמש בנימוק זה.

סברה שניה אומרת, במסע לשינוי תדמית ולקראת פסגת רייגן-גורבצ'וב בוושינגטון, עשו מחווה ושחררו את אידה נודל. אם כך או אחרת אין ספק שחל שינוי במדיניות ברית-המועצות לגבי מסורבי העליה ופעיליה. תופעה זאת יש לקדם בברכה ובתקווה, כי התהליך יעמיק גם לגבי יהודות ברית-המועצות, ככל שתעמיק ותלך ההבנה בין שתי מעצמות העל.

התקרבות ביחסים

„המקסימליסטים" בקרב יוצאי ברית-המועצות בישראל, ובמיוחד האקטיביסטים הימניים שביניהם, מנסים לתרץ את שחרורם של אסירי ציון וגידול מיספר העולים לישראל ויציאת יהודים מבריה"מ, „כתרגיל של יחסי ציבור הנועדים להונות את המערב ולסחוט ויתורים מארצות-הברית, כהכנה לפסגת רייגן-גורבצ'וב. מוטב שנאזין לדברי סובייטולוגים, הרואים בשחרורה של אידה נודל וארועים נוספים שהתרחשו באחרונה, כמצביעים על מידה רבה של התקרבות ביחסים בין ישראל וברית-מועצות...

„כל התקרבות כזאת ביחסים מועילה לאינטרסים של מדינת ישראל, בלי קשר לתועלת שמפיקים הסובייטים" — אמר הסובייטולוג, פרופסור אמנון סלע מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

על שום מה מוקיעים, תחת לפרגן, ה„אקטיביסטים" את הישגיה של בריה"מ בהקשר זה? יש הטוענים, כי בריה"מ החליטה לקפד ראשם של הפעילים הציונים, השאור שבעיסה של תנועת התחיה הלאומית בבריה"מ. קשה לקבל הנחה זו, לאחר שתנועת התחיה הלאומית-ציונית בבריה"מ קמה יש מאין. מן המעמקים פורצים כוחות צעירים וחדשים שימשיכו את מפעלם של ראשונים שעלו לישראל, והם דוגמה ומופת לבאים אחריהם. אידה נודל תמשיך לסייע גם בעתיד לממשיכים את דרכה, דרכם של נחשונים נועזים.

קדיש שהתייתם

אבא קובנר ביקש כי ייאמר „קדיש" על קיברו. אפשר שביטא בכך את התחושה שהציבור החילוני בארץ מנותק ממורשתו ההיסטורית. האם ברית-המילה תישאר בחזקת „התגנבות יחידים" או שתיווצר שפת סמלים היונקת מהמסורת?

מאת אריה פלגי

על קיברו של אבא קובנר, אירע דבר יוצא-דופן לגבי התלוויות הנהוגות בקיבוצי השומר-הצעיר. לא יוצא-דופן לגבי האיש, שהיותו חריג היתה אחת מתכונותיו הכובשות. חריגות הטומנת בחובה מקוריות ולא תמהונות, העזה ראשונית ולא הבלטה עצמית מאוסה.

על קיברו של אבא קובנר נאמר קדיש. בנו, מיכאל, ציין בדבריו המרגשים והמאלפים שהוא עושה כך על-פי בקשת אביו.

נזכרתי בשני מעמדים דומים: הלווייתו של מאיר יערי, אשר ביקש לא לערב שום יסוד העלול להתפרש כדתי בעת פרידתו מן העולם הזה ולא לומר איפוא קדיש אחריו. והלווייתו של משה סנה, אשר ראה באמירת קדיש על קיברו חוליה נוספת, פומבית וסמלית בדרך חזרתו בתשובה הציונית-יהודית. אני מרשה לעצמי להניח, שלו אפשר היה לשמוע מפי אבא את טעמי בקשתו שלו, הוא היה מונה בהם, אולי כראשון בחשיבות, את המישקל הרב, הגורלי כמעט, שהוא מייחס לכל ביטוי, שאפשר באמצעותו להרגיש ולהנחיל רציפות הסטורית-יהודית ושייכות לאומית-שורשית.

מותר האדם הוא תודעתו, אבל האדם אינו רק ייצור תבוני. הוא סך-הכל של תבונה ורגש, גוף ונשמה, מודע ובלתי רציונלי. רק בהשפעת כל היסודות האלו מתעצב האדם. במגע מאוזן עם כל אחד מהם מתגבשת הישות הקולקטיבית — העם. אצל עם בעייתי כמו העם-היהודי, שחסרה לו ארץ משלו במשך אלפיים שנה, שומרים ניידים כמו מקלות-נדודים, ועולמות מופשטים כמו חרות היו „מולדתו" במרוצת הדורות — האחיזה בביטויים סימליים, אחידים ורצופים, חשובה שבעתיים. לעת מועקות ומפלות נחרתים הסמלים בזיכרון, בתודעה ובעולם הרגשי בעוצמה מיוחדת. ולהבדיל, בעוצמה גדולה, אך שונה במהותה, בעת שמחות ונצחונות.

העם היהודי ודווקא בישראל זקוק וצמא ליסודות הללו. הוא פתוח לגילויי מסורת, רציפות והמשכיות ואינו נרתע מקליטתם אף אם משולבים בהם יסודות כביכול-דתיים. אולם בנקודה זו מתגלים החרדים והנגררים אחריהם בישראל ובעולם, בכל איוולתם. במקום טיפוח המסורת המשותפת, הם מעדיפים את כפיית-שרות האל ונציגיו הארציים. במקום העמקת עולם-הדימויים היהודי והעשרתו, הם דוגלים — בחשבון נדון לכישלון מראש — בשיטה של „הכל או לא כלום". תרי"ג או דיראון עולם, „שולחן ערוך" או היבדלות מן הכפירה. קרב עד חורמה על כל תג וסייג וכל „הישג" הוא כיבוש ונצחון של האמונה האורתודוקסית. זאת אגב התעלמות מוחלטת מכך, שהתנועה-הציונית היתה חייבת לקום למרות התנגדותם התקיפה של החרדים אשר מטבע אמונתם ציפו לגאולה אלוהית בלבד והיו „חייבים" לפיכך להיות אנטי-ציוניים. אולם אי-אפשר היה להיות ציוני ולהמתין למשיח.

מיכאל קובנר. לבקשת אבא

עם זאת בלתי-אפשרי להיות ציוני בלי לדאוג לטיפוח הרציפות ההסטורית היהודית, הספוגה באלמנטים דתיים רבים. אפשר ליצור עולם של סמלים, מנהגים וכללים, שיש בו הרבה מן המשותף ושבכוחו להקהות את הניגודים בין המחנה החילוני והדתי. על רקע זה לא כל אמירה של „בעזרת השם" או איחולי „גמר חתימה טובה" צריכה להתפרש ככניעה למחנה החרדי (או כנצחון מצידו) אך היתה נוצרת שפה משותפת של סמלים היאה לאנשים החיים לוחמים שרים ונקברים יחדיו.

במקרה כזה, גם אמירת „קדיש" יכולה להיות מנהג הולם, משותף, מתחייב על-פי המסורת ולא על-פי האמונה באל. הטקס היה גובר על המילים והמנהג היה לתוכן. במצב הנוכחי החילוניים מפסידים, בלית-ברירה, יסוד של רציפות והדתיים משאירים פתוחה זירת-מלחמה נוספת.

מה שנכון לגבי המעמד הטרגי, הטרנסצנדנטלי הפוקד כל אדם — הלוויה, נכון על-פי מהותו, גם אם שונה בתכלית בצורתו, לגבי נישואין, חגים ומועדים. אחד המנהגים — שפילס לו דרך בין המחנות במעין „התגנבות יחידים" הוא ברית-המילה. מעניין היה לחקור את סיבות הדבר.

במצב הנוכחי הקדיש מתייתם, הנישואין נושאים עימם התחייבויות מופרזות, הגירושין מעוגנים בכללים בלתי נסבלים, בר-המצווה מטיל מצוות רמיזיות והכל מאובן וקשוח. המסורת במקום שתהיה מקור רב-השראה היא מקור לפילוגים ולהתכתשויות.

הקדיש, שאמר מיכאל קובנר, על-פי בקשת אבא, אביו, הוא, לפי הבנתי, ביטוי לכמיהת המבקש ליתר אחדות וליתר רציפות. סימלי, בעיניי, שהבן נשא אותו גלוי-ראש.

השב"כ תופס השב"ס משחרר

מאת אבי בניהו

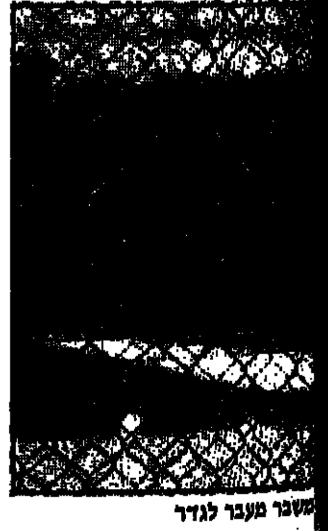

משבר מעבר לגדר

כלפי שירות—בתי-הסוהר. ברצועת-עזה רבו הפיגועים והוחלט להפעיל לזמן קצר מדיניות של „יד קשה". עשרות צעירים ברצועה נעצרו והיה צורך במיתקן לכליאתם לצורך חקירה ומעצר.

צה"ל, על-פי טענתו, פנה אז לשירות—בתי-הסוהר בבקשה להקצות מקומות לעצורים מעזה. שירות—בתי-הסוהר השיב בשלילה בטענה שאין מקומות פנויים. שלטונות הצבא והמשטרה-הצבאית נאלצו בהעדר אלטרנטיבה הולמת להקים את מחנה-המעצר שזכה לכינוי — „אנצר 2". הביקורת הציבורית ותגובת התקשורת למיתקן זה גרמו לצה"ל שיפנה את האשמה לעבר שירות—בתי-הסוהר.

יותר מאוחר באה תקופה של רגיעה במקומו של גונדר סויסה, מונה לתפקיד האלוף דוד מימון. תפקידו האחרון כנשיא בית-הדין הצבאי לערעורים ותפקידים שמילא בעבר בממשל-הצבאי אמורים היו לסייע בידו בהכנת המערכת שהינה אחת הקשות לניהול במדינה, אם לא הקשה מכולן.

לפני מיספר חודשים נמלטו מכלא—באר-שבע שישה אסירים בטחוניים השפוטים לתקופות מאסר ארוכות. צה"ל, משטרת-ישראל ושירות-הבטחון הכללי פתחו במצוד עקב ויעקר אחר הבורחים. צה"ל סגר אז את נמל-עזה לתנועת דייגים מחשש שהאסירים הנמלטים יבקשו לעבור

(המשך בעמוד 11)

שירות בתי-הסוהר: רב-בריח

אסירי תודה לוועדות

ארועים חמורים פוקדים את מערכת שירות בתי-הסוהר, מאז מונה האלוף (במיל.) דוד מיימון לעמוד בראשה ■ ועדות חקירה על גבי ועדות חקירה מתמנות ומגישות דו"חות חלקיים, הפטורים מאחריות כוללת

מאת זהבת מוזס

שאלה: מה קורה כשבורחים שישה אסירים בטחוניים מכלא שמור?

תשובה: מקימים ועדת-חקירה הכפופה לנציב שירות בתי-הסוהר ובראשה עומד קצין שחורר מתפקידו קודם-לכן בשל מחדל דומה. הוועדה בודקת וממליצה לפטר את מנהל הכלא.

שאלה: ומה קורה אם בורחים שלושה אסירים בטחוניים נוספים מכלא הנחשב לשמור ביותר בארץ?

תשובה: מקימים ועדת חקירה נוספת הכפופה אף היא לנציב. ועדה שבודקת, חוקרת ומגישה דו"ח חלקי המאשים את הגורמים המקומיים בכלא ברשלנות, שאיפשרה את ביצוע הבריחה. מסקנות אישיות עדיין לא הוגשו בעת כתיבת שורות אלה אך כבר נרמז, כי מפקד הכלא וקצינים נוספים יפוטרו.

שאלה: מה קורה כשפורצות מהומות בבית המעצר „ניצן" ומכים סוהרים ואת מפקד בית-המעצר?

תשובה: מנסים להסתיר את העניין עד כמה שניתן מפני התקשורת, ורק כשמתברר שהכל כבר יודעים — מפרסמים הודעת דובר.

אלה חלק משאלות רבות, שהתשובות עליהן לא תמיד אפשריות, לא תמיד מספקות. הן התעוררו מאז כניסתו של גונדר דוד מיימון לתפקידו, ב-1 בדצמבר 1986. את הביקורת החריפה ביותר ספג לאחרונה שירות בתי הסוהר מידי צה"ל. הכתבים הצבאיים דיווחו בהרחבה על קצין בכיר שהאשים קצינים בשב"ס בשקר ובהטיית רודפי המחבלים שנמלטו מכלא נפחא, בכך עוכבה הלכידה. עוד נאמר, כי מחשש להדלפה ולשיתוף פעולה בין אנשי שב"ס לבין הנמלטים, הועברה הידיעה על תפיסתם לגורמים בשב"ס רק יממה לאחר תפיסתם. בעקבות הפירסומים שלח דובר השב"ס מכתב נזיפה לכתבים הצבאיים. אלה עומדים בתוקף מאחורי הפירסומים בשמם של הגורמים הבכירים בצה"ל.

צביעה מחדש

בסוף השבוע פורסמו מיספר חלקים מן הדו"ח הבלתי-מושלם של הוועדה. התברר, כי בניגוד לדיווחי השטח הראשונים, החלה בריחתם של האסירים בשעות הצהריים והתבצעה בשעות הלילה. האסירים, שתכננו את הבריחה במשך שבועות אחדים, למדו את התנהגות הסוהרים, את זמני השמירה ואת שיטות העבודה. האסירים הבטחוניים הצליחו להרגיל את הסוהרים בכלא נפחא לעובדה שבשעת הספירות נמצא אסיר בשירותים והוא משיב לקריאה בשמו בדפיקה על הדלת.

כן הצליחו להסתיר על-ידי צביעה, את ניסור הסורגים. הסוהרים ואנשי המשמרת באגף, שהואשמו על-ידי הוועדה בהתרשלות במילוי תפקידם הוטעו על-ידי צעדיהם אלה של הנמלטים והטעו את הרודפים בזמני הבריחה של האסירים ובדרך הבריחה.

שיטת הבריחה מכלא עזה דומה לבריחה מכלא נפחא. גם שם נוסרו סורגים והבריחה נתאפשרה, כיוון שלא נשמרו הנהלים וההוראות הביטחון וכן לא נעשו ביקורות או בדיקות שיגרתיות, שהיו יכולות לסכל את אפשרות הבריחה.

תמוהה מאוד העובדה שלמרות שהאזהרה נרשמה כבר בהכלטה עם הצלחת הבריחה מכלא עזה לא השכילו קברניטיה של ממלכת מיימון לקרוא ולהבין אזהרה זו. בשב"ס סיפרו סיפרו על מי שנמצא אשם על-פי הוועדה בבריחה, ובכך נסתם הגולל על הבריחה לגבי מערכת זו. עם הגשת הדו"ח החלקי, בעקבות הבריחה מכלא נפחא, אמר דוד מיימון „זהו מחדל חמור וקשה, אך למרות זאת נסיק את המסקנות המתחייבות. נתקן וננהל את המערכת, שתמשיך לשאוף להקניית ביטחון מירבי לתושבי המדינה יחד עם מילוי חובותינו ואחריותינו כלפי האסירים". משפטי סיכום אלה של הנציב מתאימים, בשינויים קלים, כמעט לכל ארוע חמור שארע במערכת, מאז מונה האלוף במילואים דוד מיימון לעמוד בראשה.

נרצחו בתאיהם

אסירים פליליים ברחו ממשמרת חוקית, אחרים התפרעו בבתי-הכלא ובבתי-המעצר ואף תקפו סוהרים ואת מפקד בית-המעצר ניצן. האסירים הבטחוניים שבתו כ-20 יום לנוכח הכברת ידו של הנציב החדש. מיספר אסירים נרצחו בתאיהם, בשל חשד לשיתוף פעולה בינם לבין שלטונות הכלא. אסיר פלילי, שהיה ידוע כי קיים חשש לחייו בכלא, נרצח אף הוא. כן ארעו מיספר מקרי התאבדות בין כותלי הכלא. קצינים רבים שפרשו, וכאלה שממשיכים עדיין לשרת בשב"ס, תולים את רשימת הארועים החמורים, שארעו בעשרת חודשי עבודתו של מיימון ואי-הכנתו את השטח, בהתנהגותו הקרה והמתנשאת ובהנחתת הוראות כלפי מטה, שקשה ליישמן.

מיימון עצמו סובר כנראה, שרמת כוח האדם העומד לרשותו נמוכה והוא אף הכריז מיספר פעמים, כי בכוונתו לנסות ולהעלות את רמת המגוייסים לשירות. ניסיון שהתנפץ על רקע חומת המציאות.

הניסיון היחיד שעלה יפה, אומרים בשב"ס, זה לשוות לכניסה של מתקן הכליאה „איילון" חזות של מחנה צבאי. קירות מסויידים בלבן, דגלים צבעוניים המתנוססים בראש התורן, סככת חניה צבועה של המפקדים הבכירים ומגרש חניה מסודר לאורחים. „על זה גאוותו" אומרים הסוהרים. הנציב הנוכחי, בניגוד

(המשך בעמוד 11)

סורגים של פלסטלינה

הבריחות מבתי-הסוהר בישראל מתרחשות בתדירות גבוהה, מה שכנראה מעיד על ליקויים בשירות — אך הוועדות הממונות, מחוסרות שיניים ■ דוד פרי, המפקד לשעבר של כלא רמלה

מאת חיים מרגלית

בריחות מהכלא מתרחשות בכל העולם — אומר דוד פרי, שהיה מפקד הכלא המרכזי ברמלה. אצלנו זה קורה בתדירות גבוהה יותר מדי ושלא לצורך, והגרוע יותר הוא ששרות בתי-הסוהר (שב"ס), מסתיר זאת ככל יכולתו, ולא בכדי. בריחות מעידות, כי משהו לקוי אם לא יותר מכך בשב"ס.

ספריית פועלים פירסמה באוגוסט 1986 את ספרו של גונדר משנה דוד פרי, שכיהן כמפקד הכלא המרכזי ברמלה במשך 5 שנים, מ-1978 עד 1983. בהקדמה לספרו הוא פירסם קטעים מדו"ח של עו"ד ארווין שומרון ז"ל, שחקר נושאי הפשיעה.

על-פי הציטוטים: „בתי-הסוהר משמשים בתי-ספר לפשיעה. אסיר, שאינו רוצה ללמוד בבית-ספר זה, ייתכן שחייו יהפכו לגיהנום... הקשר בין האסירים לבין חבריהם מחוץ לא מתנתק למרות מאמציהם של שלטונות בתי-הסוהר. בתוך התאים האלה נרקמות תוכניות פליליות, הן לביצוע פשעים בחוץ על-ידי חברי האסירים, והן לקראת שחרורם אחרי ריצוי עונשם. מתבצעות עבירות על רקע הצפיפות שהאסירים חיים בה: תקיפות, קטטות, מעשי סדום וכו'. שלטונות בתי-הכלא מתקשים להבטיח את חייהם של אסירים טעוני הגנה. מבוצעים מעשים פליליים, עד כדי הענשת אסירים על-פי „פסקי דין" של „בתי-דין" העולם התחתון בחוץ, או „בתי-דין" כאלה, הפועלים בתוך בתי-הסוהר. הצפיפות איומה ומחרידה. לעיתים מוחזקים האסירים בתנאים תת-אנושיים. קיים שימוש בסמים, ושלטונות בתי-הסוהר אינם מסוגלים לבלום את הברחתם לתוך בתי-הסוהר... אסירים מקיימים יחסים הומוסכסואליים."

דוד פרי טוען, כי מצב זה שמצוטט לעיל לא השתנה ואין זה פלא שאסירים נערכים כל הזמן לבריחה. הסורגים הם רכים, עשויים מפלסטלינה. לדבריו, לפני מספר שנים, כאשר ד"ר ורטהיימר היה נציב שב"ס ולאחריו רפי סויסה, היה המצב קצת טוב יותר. בזמן האחרון יש התרופפות והוא יודע על כך. יש לו קשרים בשב"ס, ועל כן הוא אומר את הדברים מתוך אחריות.

אור בלהות

פרי מזכיר, שבית-סוהר כידוע, אינו בית-חינוך ואין הוא יכול לתת את התנאים המצופים מהאחרון. מבחינת האוכלוסיה אין הבדל לדעתו, באופן שבו מתייחסים לבטחוניים הערבים לבין הפליליים היהודים. המצב קשה במיוחד בגלל הצפיפות הנוראה, שמחריפה את הבעיות. לדעתו, בריחת שלושת האסירים מכלא נפחא, הנמצא בקרבת מצפה רמון, מאירה באור בלהות את המצב בבתי-הסוהר ובשב"ס. פרי מזכיר, כי כלא נפחא רחוק ממקום ישוב, וטיבו של מקום כזה שהוא מזמין אדישות והתרופפות משמעת. ברור — אומר פרי — שקציני המטה של שב"ס כמעט ואינם מגיעים לשם, לביקורים.

פרי גם מספר, שבשעה שהיה מפקד כלא רמלה, היה מקבל ביקורים יומיים של קציני מטה, במשרדו. רמלה קרובה לכל מקום ואותם קציני מטה — היינו ראש מינהל הביטחון בשב"ס, ראשי השרות וקצינים אחרים, היושבים במשרדים בירושלים ות"א נהגו לבקרו ולא פעם היו מעבירים הנחיות בטלפון לנפחא, לשאטה ולמקומות רחוקים אחרים בשטחים. כל עוד הסדר נשמר הוא נשמר, אך לצערי, טוען פרי הסדר בבתי-הסוהר הוא בערבון-מוגבל והביקורים הנדירים פוגעים בעבודה הסדירה.

תפיסה מקרית

זאת ועוד, כאשר קורה משהו, ממנה נציב שב"ס ועדת חקירה ובדיקה, שעליה להגיש מסקנות והמלצות. פרי קובע, כי כל הוועדות שהיו עד כה היו חסרות שיניים והן חסרו אותן, משום שהן מורכבות בדרך כלל מקצינים שדרגתם נמוכה מקציני המטה של השרות ולכן המסקנות וההמלצות לא מחייבות אף אחד. והראיה, הבריחות אינן פוסקות. בורחים פליליים, בטחוניים, ומפני שלא מודיעים בזמן אם בגלל רשלנות, אם בגלל בושה ואם בגלל דבר נורא יותר, שלא יודעים על הבריחה, יש לבורחים הצלחות. תפיסת בורחי כלא נפחא היתה מקרית ואין לה שייכות לשב"ס. דוגמה אחרת — בריחת צבי גור, רוצחו של אורון ירדן, שממש „התעלל" בשב"ס.

ומה שלדעת פרי גרוע ביותר, קשור בעובדה שלאחר בריחה, עונשים רק את אלה שנמצאים בקשר יומיומי עם האסירים, כלומר את הסוהרים העובדים באותו בית-סוהר, שבו התרחשה הבריחה. בעוד פרי סבור כי יש לענוש את קציני המטה של השרות, לחקור ולהוציא מסקנות. את הדין צריכים לתת אלה שיושבים למעלה פוסק פרי. אם כך יקרה, אזי הפקידים שלהם יהיו עירניים וזהירים, כי יש דין ודיין אפילו בשב"ס.

על הפרץ

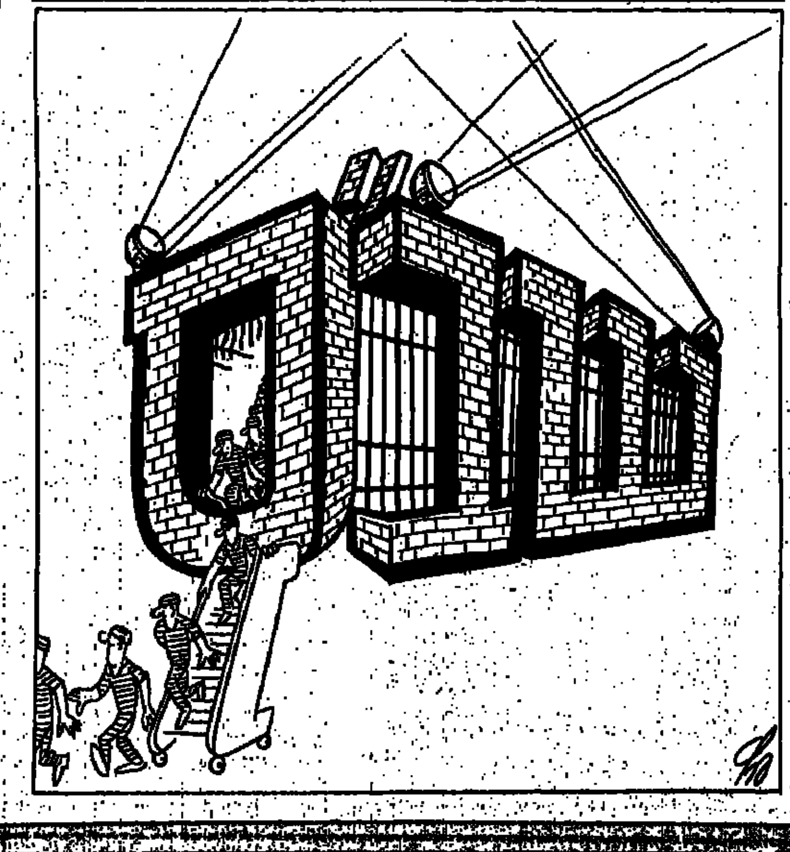

רשות הקורא

אף מלה של הצדקה

אילן שיינפלד טען, במכתב ששיגר אלי, כי אינני קורא את מאמריו. אכן, במידה מסוימת של צדק. בראשית הצטרפותו לעריכת המוסף לספרות ולמדורים אחרים נהגתי לקראם, אבל כעבור זמן מה הפסקתי, כי מצאתי שאין הם לפי רוחי וטעמי, כשם שהמוסף עצמו שינה את אופיו, שלא לחיוב לעניות דעתי.

אף כי זו דעתי האישית, וידוע לי מחלופת דעות עם קוראים אחרים שאין אני בודד בכך, נזהרתי שלא לתת ביטוי לכך במכתבי ל„רשות הקורא", כי בכגון דא יש מקום לדעות שונות. אינני רב כר הכי בענייני פובליציסטיקה למיניהם, מה שאין כן בתחום המורשת היהודית על כל הנוגע להתמודדותנו רבת השנים בסוגיה זו.

במכתבו אלי לא מצאתי, ולו גם מלה אחת של הצדקה ל„לכבוד שבת", או התייחסות כלשהי לגופה של ביקורתי מבחינה זו, ומקובלנו — שתיקה כהודיה...

אגב, המשפט המסכם של מכתבי, שהושמט (שלא בכוונה תחילה, כדברי מארק גפן בטלפון), התפרסם ב־22.9 וכן איזכור של דברי חז"ל.

צבי שוע, געש

התחמושת והצעיף

לא קראתי עדיין את החוברת של אורי ברנר „התחפוטרות", אולם ההנחות ברשימה „הכינו תחמושת" („על המשמר" מ־20.9) מאלצות אותי להגיב.

אינני מטיל ספק בכך שמדיניותו של בן־גוריון, שבאה לידי ביטוי בהדחת ישראל גלילי, בפירוק הפלמ"ח ובזלזול במפקדיו, נבעה משלילת השפעתם על עיצוב דמותו של צה"ל. עם זאת עלי לקבוע חד־משמעית, כמי שהשתתף בישיבת מזכירות מפ"ם, ברכון ענייני ביטחון בקבה"א שדנה בהדחתו של גלילי, כי היה זה טבנקין שהציע כי על מפקדי החזיתות חברי מפ"ם להתפטר לאות מחאה על ההדחה. נגד הצעה זו יצא בחריפות מאיר יערי, שתבע מלוא האחריות בתקופה הקשה של המלחמה. לפיכך אין להכחיש שבכל זאת „הצעיף של טבנקין איננו כה צחור" ואין הוא נקי מרבב „ההתפטרות הקולקטיבית". רגש התבונה והאחריות הניע את רוב המשתתפים בישיבה לשלול את ההצעה מכל וכל.

אריה גלברד, מעברות

ארבעת המינים

דת ישראל היא ארץ־ישראלית ביסודה ונוצרה בארץ. למשל, מצוות לקיחת ארבעת המינים (לולב, אתרוג, הדס וערבה) בחג הסוכות מסמלת את הקשר של העם לארצו, לצמחייה ולפריה, כפי שנאמר: „ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל" (ויקרא כ"ג, 40).

לדעתי, גם מי שאינו מאמין באלוהים יכול לאמץ את התכנים הארץ־ישראליים הלאומיים והמוסריים שבדת ישראל, וכך למשל יכולים גם בקיבוצים לקחת את ארבעת המינים בחג הסוכות.

יוסף בין, רמת־גן

כלב הדמוקרטיה המוכה

בחברה דמוקרטית, יש תפקיד חשוב, ולעיתים אף מכריע לתקשורת, שלא אחת מכנים אותה כלב השמירה של הדמוקרטיה. לא כאלה הם פני הדברים כאשר מדובר ביחס הציבור לתפקידיהם ואופי עבודתם של נציגי התקשורת. בסקר שפורסם לא מכבר, דורג ציבור העיתונאים במקום לפני אחרון, את הרשימה סגרו חברי הכנסת. מכאן ועד לשיר „עיתונאי קטן שלי" של הזמר אריק אינשטיין, הדרך להתרת כל רסן, והכשר לקיטמי לפגוע בעיתונאים בכל עת, היתה פתוחה. צדוק יחזקאלי, כתב „ידיעות אחרונות" כבר חווה על בשרו פעמיים את משמעות מילות השיר. אבל למה נלין על הציבור הרחב, כאשר מתוך הממשלה עצמה מבקשים חזור ובקש לסתום את הפה לכלי התקשורת. פעם מעלה הצעה רבת־מעוף זאת השר שרון, פעם השר שריר, ואפילו ראש הממשלה שמיר תומך נלהב בהצעות מן הסוג הזה. דוגמה, כידוע, לוקח העם מנבחריו.

טוב תעשה איפוא מערכת החינוך, בדאגתה כי רבה לעיצובו וחינוכו של הדור הצעיר במדינה, אם תשריין כמה שעות מדי שבוע כדי ללמד לתלמידים את מהות ומטרת תפקידה של המלכה השביעית בכל חברה דמוקרטית המכבדת את עצמה, ובחברתנו שלנו בפרט. בעקבות לימוד זה אולי יחדלו תופעות של תקיפת עיתונאים להוות נורמה התנהגותית כמעט מקובלת ושירו של אינשטיין ישאר בגדר קוריוז.

אבי גרין, תל־אביב

רק נס

לשנה החדשה זקוקים כל דורשי טובת ישראל שתתקבל תפילתם לשלום, שכן אינני מאמין שיש בכוחו של גוף חברתי כלשהו לחלץ את ישראל ממצוקותיה הפנימיות. והראשונה ובהן היא אי־יכולתה החברתית לבצע את הצעד ההכרחי ביותר לקיומה — נכונות לוויתורים מדיניים שבלעדיהם לא יכון שלום.

נראה שאין בינינו הסכמה מלאה לגבי חרפת האמרה, שאבדה לנו היכולת כעם לשלוט על גורלנו. את השלום לא יביאו ארבע מפלגות השמאל, המתקוטטות ביניהן ללא הרף, ושגם אילו היו מתאחדות בנס על־טבעי לא היה בכוחן לעצור את דהירתה של ישראל בטירוף לאומני אל סופה. את השלום לא יביא שמיר, המנהל מדיניות סירוב מאובנת ושמרנית. גם לא פרס, שמשום־מה הצליח ליצור לעצמו דימוי מזוייף של רודף שלום שתמיד משהו אחר מכשיל אותו.

אנחנו נזקקים לריצוי תפילתנו הזכה הנישאת השמימה בימי סליחות, כי רק אילוץ המעצמות הגדולות יכול להכריח את ישראל לחדול מתוקפנותה המתמשכת, ולהגיע להכרה שאין לה סיכוי להמשיך להתקיים בשנים הקרובות ללא הסכם שלום.

ישי נאור, שער העמקים

כנס ועדים, פרסום חסר

הכתבה מיום 18.9.87, „סולידריות עם פועלי רום כרמל בכנס ועדים ע"י מפ"ם" הוכנה לא נכון, כיוון שפורסם בה חלק מדברי המשתתפים, ולא פורסמו הדברים כמו שהיו צריכים להתפרסם. לפיכך הנני מבקש להודיעכם, כי חברים רבים תמכו בדבריהם בהסתדרות ובמועצת פועלי חיפה.

פרסום חלק מהדברים מעוות את מטרות הכנס, שהן לעורר את העזרה והסולידריות הפועלית בין העובדים, לטובתם ולטובת הארגון היציג שלהם — ההסתדרות.

יחזקאל יחזקאל,
יו"ר סיעת מפ"ם חיפה

לא תופס גלים

במוסף ראש השנה של „על המשמר" פורסמה כתבה תחת הכותרת „באמצע החיים" מאת עמירם כהן. הגם שהכתבה מעניינת בתוכנה נפלו בה מספר אי־דיוקים הקשורים בי, ו/או במכון שאותו אני מנהל מבחינה אקדמית:

א. אינני משמש כיום כמרצה בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של אוניברסיטת ת"א. שימשתי כמרצה מן החוץ בחוג, משנת 1976 עד שנת 1981, עת יצאתי לארה"ב לשלוש שנים. עם שובי לא השתלבתי עדיין בחוג, בשל קיצוצים בתקציבי הוראה, בעיקר למרצים מן החוץ. תחת זאת אני משמש בתפקידי הוראה במוסדות אקדמיים אחרים, ולקראת שנת הלימודים הבאה עלינו לטובה טרם הוחלט באיזו מסגרת אקדמית אלמד.

ב. לא שימשתי בעבר כסוציולוג חילי של חיל האוויר. שימשתי בתפקידי האחרון כמרכז הסוציולוגים והסוציולוגיה בכנפות ובבסיסים המבצעיים — בסיסי החיל, למעט בתי הספר. תפקיד זה מהווה, למעשה, עד היום תפקיד של סגן הסוציולוג החילי.

ג. לא אני ולא המכון שאותו אני מנהל אקדמית „לא עלו על שום גל". אני עוסק בנושא הקריירה החדשה הן כשכיר והן באופן עצמאי, הן במישור היישומי והן במישור האקדמי מאז 1979, גם בארץ וגם בחו"ל. העובדה שהנושא עלה לכותרות בתקופה האחרונה, וכנראה גם ישאר שם, אינה הופכת אותי ל„תופס גלים".

ד"ר שמואל רובינזון,
מנהל אקדמי, „מיפנה"

הכתב לא הזכיר

כתבכם ירון וליג מרווח, ב־29 בספטמבר, על הלווייתו של אבא קובנר ז"ל בעין החורש. אינני יודע אם הכתב נכח שם אישית, או ששמע ממי ששמע וכו'. הח"מ היה בין האלפים הרבים שהיו שם ושמעו את מטת קינתו, המיוחדת בביטוייה, של המשורר אברהם סוצקבר, ידידו של אבא, שמשום־מה הכתב לא הזכיר את שמו. לכל מי שנכח במעמד מרגש זה היו אלה דברים נכוחים וראויים מאין כמוהם לזכרו של אבא קובנר.

מ. אש, המעפיל

הערת המערכת

הדברים שנשא המשורר אברהם סוצקבר על קברו של אבא קובנר ז"ל נכללו בכתבה, אך הושמטו עם סגירת הגליון בשל אילוצי מקום. כך או כך זכתה הלווייתו של אבא קובנר לסיקור מכובד ומקיף ב„על המשמר".

דב פלג:

הממשלות במערב נושאות באחריות על הביטחון הסוציאלי

בכל מדינות מערב־אירופה ישנם קשיים גדולים במימון מערכות ביטחון סוציאלי, בשל עלייה בהוצאות וירידה בהכנסות. במדינות אלה מנסים להתמודד עם הקשיים על־ידי איחוד מערכות, העברת כספים מתחום לתחום בצורה מוחלטת או בהלוואות, על ידי לחץ להגדלות הסבסוד הממשלתי ופתרונות אחרים — אומר דב פלג, ראש אגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, שחזר באחרונה מכנס הארגון הבינלאומי לביטחון סוציאלי בשטוקהולם.

לדבריו, מערכת הפנסיה ההסתדרותית בארץ הולכת בקו המקובל בכל מדינות המערב, של איחוד הקרנות — אולם במערב ברור שלמדינה יש אחריות על מערכת הביטחון הסוציאלי ואילו בישראל ההסתדרות צריכה להמשיך ולהיאבק על כך.

בניגוד לקרנות הפנסיה הישראליות, כל מערכות הפנסיה בעולם משקיעות את הונן בשוק החופשי, עם מגבלות חוקיות מסויימות. בשוודיה, למשל, משחקות הקרנות עם כל הכסף בשוק החופשי. הריבית הריאלית שם היא 8־9 אחוזים ולכן הצליחו השוודים להקטין את ההפרש לפנסיה (בשוודיה כל ההפרשה היא של המעביד). אולם לדברי פלג, אין בעובדות אלה כדי להשפיע עליו לשנות את עמדתו, נגד הליכת ההסתדרות לשוק ההון, הוא מצדד בריבית קבועה על־ידי אגרות חוב ממשלתיות.

לדבריו, באירופה הקרנות יכולות להשקיע בשוק החופשי רק מתוך האחריות המלאה של הממשלות לביטחון הסוציאלי, ובשל העובדה שאין מעזים לגעת בזכויות העובדים שם. בישראל, כאמור, המצב שונה. פלג מזכיר שההפרשות לפנסיה בארץ מגיעות לכ־20 אחוז מההכנסה (כולל ביטוח לאומי לזיקנה ושאירים), ואילו שיעור ההפרשה באירופה מגיע ל־30 אחוז.

במערב אירופה מתנהל ויכוח אם לתבוע מימון לפנסיה על־ידי מס ערך מוסף, או דרך המיסוי הישיר הכללי (או באמצעות שני הגורמים). פלג מציין, כי האירופים מודעים לכך שהעלאת גיל הפרישה, במקביל לעליית תוחלת החיים, יכולה להוות פיתרון מסודר לעומס המימון. אולם במדינות שבהן האבטלה עמוקה במיוחד ישנו לחץ להוריד את גיל הפרישה, כדי לפנות מקומות עבודה למובטלים צעירים. עוד הוא מציין, כי בכל מדינות מערב אירופה קיים סבסוד ממשלתי גבוה בתחום קרנות האבטלה להכשרה מקצועית ועידוד תעסוקה, למשל על־ידי הנחות במימון סוציאלי לענפים שהודגשו. גם בתחום זה שוודיה יוצאת־דופן עם רמת אבטלה של 2 אחוזים, וזו לדבריו תוצאה של פעולות נרחבות להכשרה מקצועית ועידוד בתעסוקה על־ידי הממשלה.

לאירופים יש בעיות קשות גם בתחום קיצבאות הילדים, כי הן מאורגנות על־ידי קרנות מיוחדות, והאבטלה יוצרת גרעון בקרנות. אולם בכמה מדינות יש עודף בקרנות אלה, בגלל ירידת הילודה, ואז מעבירים כספים לקרנות הפנסיה באמצעות אותן מערכות. לאירופים גם קשיים רבים במימון מערכות הבריאות, וגם באירופה תובעים להעלות את הסבסוד הממשלתי. במדינות מונהגים תשלומים עבור תרופות וביקורי רופא, ולדברי פלג, בולטת הנטייה למסקנה שתשלומים אלה אינם מקטינים את הביקוש לשירותי בריאות. בכל המדינות קיים מאמץ להעברת שירותי הבריאות לאחריות הקהילה, וברוב המדינות קיים ארגון אזורי של מערכת הבריאות, עם אחריות למימון בכל איזור ומערכת גלובלית של סבסוד ממשלתי.

אורי נחשון

אמוראי:

מלאי הון נמוך למועסק בתעשייה בישראל

היעד לחומש הקרוב הוא צמיחה שנתית של התעשייה בשיעור 8 אחוזים — אמר סגן שר האוצר עדי אמוראי לבאי האסיפה השנתית של עידוד התעשייה הקיבוצית שנערך בבית־שאן. לדבריו, על עיקר הייצור התעשייתי לחיות מכוון ליצוא.

הוא סבור, כי יש להעלות את התפוקה הממוצעת והערך המוסף לעובד בתעשייה בשיעור של כ־3 אחוזים בממוצע לשנה, במונחים ריאליים. לטענתו, אפשר להגביר את היעילות על־ידי חשיפה לכוחות השוק העולמי, תוך הקטנת ההגנה הניתנת ל„תעשיות חממה", וכן על־ידי אימון ופיתוח טכנולוגיות ייצור ברמה גבוהה.

אמוראי קבע, כי מלאי ההון למועסק בארץ מהווה 70 אחוז מרמתו בארה"ב וכ־50 אחוז מרמתו בגרמניה. ההבדל הניכר הוא בקבוצת הענפים המסורתיים — מזון, טקסטיל, טבק ותעשיות קלות — שבהן היחס מגיע עד כדי רבע או מחצית מזה הקיים במדינות המתועשות. בענפים המתוחכמים מגיע היחס ל־70 עד 100 אחוז. כלומר, טכנולוגיית הייצור בענפים אלה דומה לזו הקיימת במדינות המתועשות ואילו בענפים המסורתיים היא מפגרת.

סגן שר האוצר הזכיר, כי 75 אחוז מהיצוא התעשייתי, ללא יהלומים, מסופקים על־ידי 350 מפעלים המפנים ליצוא יותר ממחצית מתוצרתם. לדבריו, בבדיקת ענפים מפורטת ניתן לאתר מגזרים צרים המהווים סקטור היצוא, כמו שימורי ירקות ופירות, פריטי הלבשה, צורפות, מכשירים מדוייקים עדינים, מוצרי ים המלח ופוספטים, דשנים, מכשירי קשר, ציוד לתקשורת, ציוד רפואי, ציוד לבקרה תעשייתית, מטוסים ובעתיד אפשר לצרף לרשימה רכיבים אלקטרוניים, אביזרי השקייה ופרמצבטיקה. קידום היצוא נשען על פריסה שיווקית ב־70 מדינות. 30 אחוז מהיצוא מופנים לארה"ב, 30 אחוז למדינות השוק האירופי המשותף, 10 אחוז למדינות אירופה אחרות והיתרה למדינות אסיה ואפריקה, שעיקרה לדברי אמוראי יצוא בטחוני.

התחייבויות של המדינה במסגרת הסכמי הסחר עם השוק המשותף, דהיינו הורדת מכסים בראשית 1989, ועם ארה"ב בסוף שנת 1995, מעמידות את שער החליפין הרשמי ככלי מרכזי במדיניות סחר החוץ. לדעת אמוראי, יש חשיבות מיוחדת בקיום מדיניות יציבה וידועה מראש בכל הנוגע לשער החליפין, כדי להקטין את רמת אי־הוודאות הקיים בכל פעולות היצוא.

הוא הרגיש, כי יש להמשיך ולגוון את מוצרי היצוא, כדי להביא להקטנת הסיכונים ולהגדיל את פריסת השיווק במדינות נוספות.

עוד אמר, כי יש לפעול לניצול הפוטנציאל בשוק האמריקני ולפתח קשרים מסחריים גם עם מדינות מזרח אסיה, איזור המצטיין בקצב צמיחה גבוה ושוק מתפתח.

8,000 עובדים במו"פ ב־1990

אמוראי מסר נתונים על ההתפתחות הגדולה במחקר ופיתוח (מו"פ) אזרחי: ב־1985 הושקעו במו"פ אזרחי 225 מיליון דולר, לעומת 16 מיליון דולר בשנת 1970. תחזית המו"פ לתחילת העשור הקרוב מצביעה על השקעה של כ־375 מיליון דולר. ב־1985 ההשקעה במו"פ אזרחי היתה 1 אחוז מהתפוקה התעשייתית לעומת 0.3 אחוזים ב־1970. היעד ל־1990 הוא השקעה של 1.7 אחוז מהתפוקה התעשייתית במו"פ. מספר המועסקים במו"פ ב־1985 היה 5,000 איש, ב־1970 הועסקו רק 1,550 וב־1990 יועסקו כנראה 8,000 עובדים במו"פ. תקציב לשכת המדען הראשי לעידוד פעילות מו"פ, שהיה 2 מיליון דולר ב־1970, הגיע השנה ל־85 מיליון. היעד במו"פ — הגדלתו לכדי 2.5 אחוזים מהתוצר התעשייתי, תוך שימת דגש במעבר משלב הפיתוח לשלבי ייצור ושיווק. בשלב זה, לדברי אמוראי, נתקלים מפעלים לא מעטים בקשיים, ועליהם יש להתגבר במהירות.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

מגמה מעורבת

שבוע המסחר התחיל אתמול במגמה מעורבת, תוך נטייה קלה לירידות במניות ההשקעות. הביקושים הסתכמו ב־2.2 מיליון ש"ח וההיצעים ב־2.5 מיליון ש"ח. במניות ההסדר הסתכמו הביקושים ב־289 אלף ש"ח וההיצעים ב־196 אלף ש"ח. בשוק המניות כולו עלו 128 שערים, לעומת 137 שירדו ו־189 שנשארו בלי השוק של המניות ב־0.15%.

באיגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.27%, בעוד הצמודות למט"ח ירדו ב־0.04% בממוצע.

בנק ישראל יציע היום לציבור רק סדרה נוספת אחת של איגרות־חוב צמודות למדד מסוג „שגיא", בערך נקוב של 15 מיליון ש"ח לשש שנים, במחיר מינימום של 94% מערכן הנקוב.

במסחר במניות בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 16, לעומת 2 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר, 1.75%, היתה באלרן ע"ש. הירידה הגדולה ביותר, 0.75%, היתה בדיסק' השק'. המחזור הגדול ביותר — 126 אלף ש"ח — היה ב„טבע". מדד המניות עלה מ־161.93 ל־161.96 בסיבוב הראשון, ל־162.52 בסיבוב השני, ל־162.58 בסיבוב השלישי ול־162.62 ברביעי. בסיבוב החמישי ירד מדד המניות ל־162.60, ול־162.20 המסחר הרב־צדדי אחרי הצהרים.

במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.1 (דיסקונט א') ל־2.4% (אי די בי ב'). לעומתן ירדה המזרחי למוכ"ז ב־1.9%. ערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.03%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 12.02% (אי די בי רג') ל־12.24% (הפועלים למוכ"ז) הפועלים ע"ש — 12.12%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים: הספנות 01 ב־6.2% וכללי מ"ר 1 ב־0.3%.

במניות החופשיות בלטו העליות (ב־%): סרום אופ' (82.4), משוב 1 (12.0), שנ־הר אופ' (11.8), התכוף (10.0). לעומתן בלטו הירידות: קונס' אופ' (35.5) אלקול (10.1), ב־10% ירדו: יסעור 1, דקסטר, תבל. המחזור במניות החופשיות הסתכם בכ־7.4 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% הגיעו העליות עד 2% בסוג „בדירה כפולה" היו יציבות ותנודות קלות. בצמודות לדולר היו תנודות עד 1%, לשני הכיוונים. המחזור בשוק האג"ח היה קטן והסתכם ב־4.4 מיליון ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.20% ל־14.90%, תוך מחזור קטן של 1.2 מיליון ש"ח.

„הכשרת הישוב" דיווחה על הפסד נקי של 2.4 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של 1987, לעומת רווח של 3.5 מיליון ש"ח ב־6 החודשים שנסתיימו ב־31.12.86.

„עמר וסלע" בהמשך להודעה כי מונה לחברה כונס נכסים זמני, החליט דירקטוריון הבורסה לאשר המשך הפסקת המסחר בניירות הערך שלה עד לישיבת הדירקטוריון ב־29.10.87.

„גבור סקנדיוזי" הודיעה על התפטרותו של אברהם (בומה) שביט, שכיהן כיו"ר הדירקטוריון מטעם האוצר והמשקיעים, בחברה בעקבות תיקון החוק ואיסור החשבונות ביותר משתי מועצות מנהלים של חברות ציבוריות.

„אלידרוב (ישראלי)" דיווחה על הפסד של כ־383 אלף ש"ח במחצית הראשונה של 1987, לעומת רווח של כ־143 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

„ירדן השקעות" דיווחה על הפסד של 606 אלף ש"ח במחצית הראשונה של 1987, לעומת הפסד של כ־1.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

„טרמופלסטיק" דיווחה על הפסד נקי של 988 אלף ש"ח בששת החודשים שהסתיימו ב־30.6.87.

„מקסימה המרכז להשבחת אויר" הודיעה על חלוקת מניות הטבה בשיעור של 400%.

„אלרון" דיווחה כי סיימה את המחצית הראשונה של 1987 ברווח מותאם של כ־1 מיליון ש"ח, לעומת רווח מותאם של 360 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול ריאלי בשקלים של כ־20%.

„אלגרי" דיווחה על רווח מותאם של 178 אלף ש"ח במחצית הראשונה של 1987, לעומת רווח מותאם של כ־62 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

„שומן" דיווחה על הפסד נטו לאחר מיסים ולאחר התאמה אינפלציונית המסתכם ב־1.1 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של 1987, לעומת הפסד של 313 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

„המסלול תעשיות (נתניה)" דיווחה על הפסד מותאם של 231 אלף ש"ח בשנת הכספים 1986/87, לעומת הפסד של כ־4.1 מיליון ש"ח אשתקד.

העורך הכלכלי: צבי טימור

חדשות המשק

התעשיינים

מע"מ במקום מס־הכנסה

התאחדות התעשיינים מציעה להעלות את מס הערך המוסף לשיעור של 17 עד 18 אחוז, במסגרת המשך הרפורמות במס. עמדת ההתאחדות מוצגת במסמך שהוציאה המחלקה הכלכלית שלה, על רקע דיוני ועדת ששינסקי, המגבשת המלצות להמשך הרפורמה במס הכנסה.

כלכלני ההתאחדות טוענים, כי למרות הצורך בהורדה ניכרת של נטל המס בישראל, בתנאים הנוכחיים במשק לא ניתן לעשות זאת באופן חד־צדדי על־ידי הורדת מיסים, וחייבת להיווצר במשק צמיחה וירידה בגודלו היחסי של המגזר הציבורי, בטרם יתאפשר להוריד את המס באופן כללי ועל בסיס רחב. בשלב זה מציעים התעשיינים חלוקה שונה של נטל המיסים בין המגזרים השונים, שתהווה תמריץ לצמיחה. לדעתם, כמובן, יש להעדיף את המגזר התעשייתי, כי הוא מסוגל לתרום לצמיחה.

לדעת התעשיינים, לא ניתן להוריד את שיעורי מס ההכנסה, בעיקר ברמות השכר הבינוניות והנמוכות, על־ידי הורדת שיעור המס או על־ידי הרחבת בסיס המס, תוך ביטול פטורים והקלות. „הורדה חד־צדדית של מס הכנסה, יש בה סכנות אינפלציוניות, ואילו הרחבה מאסיבית של בסיס המס במבנה הפטורים וההקלות הקיים במשק הישראלי זה שנים, תגדיל את עלות העבודה למעסיק", טוענים כלכלני ההתאחדות. לפיכך הם מציעים להוריד את שיעורי מס ההכנסה על יחידים, על־ידי העלאת מיסים על הוצאה כלומר, העלאת מס ערך מוסף מ־15 ל־17 עד 18 אחוז, שלדבריהם תטיל מס על הצריכה הפרטית, ומצד שני תהווה תמריץ לעבודה. כיוון שמהלך של העלאת מע"מ הוא רגרסיבי, מוצע לנטרל את השפעותיו הרגרסיביות על־ידי העלאת ספי מס ההכנסה, ופיצוי לרמות הכנסה נמוכות דרך מכשיר תוספת היוקר.

במסמך התאחדות התעשיינים מועלות הצעות נוספות, ביניהן: ביטול הפטור ממס על הפרשות המעביד לקרן השתלמות; תיקון מדרגות המס, כך שסף המס לעובד נשוי שאשתו אינה עובדת יהיה כ־1,000 ש"ח לחודש, והגידול בשכר נטו יפחת וילך ככל שרמת ההכנסה תעלה; הגדלת ההוצאה המוכרת לפחת לציוד המופעל במשמרות; הנחות במס לחברות בגין הגדלת פריון העבודה; הרחבת ההטבות במס להשקעות במו"פ; עידוד עובדי־מפתח בחברות להשתלב בבעלות עליהן; המשך הזיכוי בשיעור 15 אחוז מההכנסה הניתן לעובד במשמרות שנייה ושלישית בתעשייה.

אורי נחשון

הישגים דלים לקרנות הנאמנות

הישגים דלים היו למרבית קרנות הנאמנות בחודש ספטמבר. בהנחה שמדד ספטמבר עלה ב־1.2 אחוזים, רק 22 אחוז מקרנות הנאמנות השיגו תשואה ריאלית חיובית — כך עולה מסיכומי חברת הייעוץ „מיטב".

התשואות הנמוכות מהוות ביטוי לאשר התרחש בשוק ההון בחודש שעבר: מדד המניות הכללי ללא בנקים בהסדר עלה ב־0.7 אחוזים, הבנקים בהסדר עלו ב־0.1 אחוזים, פיחות השקל ביחס לסל המטבעות — 0.2 אחוזים וביחס לדולר — 0.7 אחוזים. רק צמודי המדד „התעלו" עם תשואה של 1.5 אחוזים. כתוצאה מכך השיגו הקרנות המתמחות בצמודי מדד ובאג"ח של המדינה תשואה של כ־1.2 אחוזים, המתמחות במט"ח — 1 אחוז, המתמחות במניות השיגו 0.4 אחוזים והגמישות השיגו תשואה דומה.

הקרנות הטובות ביותר בספטמבר היו: לפיד (יוניטרסט) — 2.9 אחוזים, ענת (רנגית) — 2.7 אחוזים, אבוקה (יוניטרסט) — 2.3 אחוזים. הגרועות ביותר: שנהב (איגוד) — 1.3 אחוזים, עידית (המזרחי) — אחוז, שסק (דיסקונט) — 0.8 — אחוזים. עם זאת, מאז תחילת השנה השיגו 119 מתוך 122 הקרנות תשואה ריאלית חיובית, והמדד הכללי של הקרנות עלה בכ־25 אחוז, ומשקף תשואה ריאלית חיובית של 12 אחוזים.

א. נ.

הרפורמה במיסוי

הצעות חד־צדדיות

הרפורמה המוצעת במס הכנסה מתחילה לעורר גלים. לשכת רואי חשבון הגישה לוועדת ששינסקי 34 הצעות לשינויים במערך המיסים. בין היתר מציעה לשכת רואי החשבון לבטל את גביית דמי הביטוח הלאומי ולממן את הקיצבאות מההכנסות הכלליות של התקציב.

הלשכה מנמקת הצעה זו בכך שכמעט אין קשר בין התשלומים לבין קיצבאות הביטוח הלאומי: העודפים מופקדים באוצר, לכן הפכו דמי הביטוח למס הכנסה ב', שחסרונותיו בולטים. הלשכה מונה את החסרונות בכך שדמי הביטוח מבוססים על יסודות רגרסיביים מפלים בין עצמאי לשכיר, ונדרשים מנגנון גבייה וניהול נפרד לקיומם. הלשכה מציעה למזג מס זה במס הכנסה או במע"מ.

הצעה זו נראית פסולה ממבט ראשון. ההצעה מרחיבה את הפנסיה התקציבית על כל אוכלוסיית המדינה. לאור הידוע על הנעשה בפנסיה התקציבית, המתנהלת ללא כל חשבון, ניתן לראות בכך הצעה מסוכנת גם לאוצר וגם לציבור המבוטחים. מאחר שמדובר בסכום גדול של גבייה, ביצוע ההצעה יהיה כרוך בהגדלה ניכרת של מס ההכנסה או מע"מ — שתי האפשרויות בלתי מעשיות. למרות קיום שוני בגבייה משכירים ועצמאים, משקל התשלומים של העצמאים לביטוח לאומי אינו עולה על חלקם בהכנסה הלאומית או בתשלומי מס ההכנסה, כאשר במשך שנים רבות חלקם היה קטן יותר. מאפריל 1986 הופחתו שיעורי דמי הביטוח לעצמאים קטנים, שהכנסתם נמוכה מ־50 אחוז מהשכר הממוצע, והם משלמים שיעור מס מופחת של 10.8 אחוזים. מהצעה לא ברור גם כיצד מתכוונת לשכת רואי החשבון לממן סעיפי ביטוח כגון נכות, תגמולי מילואים, מענק לידה, תאונות עבודה ואבטלה.

ההצעה השנייה של לשכת רואי החשבון מתייחסת לביטול הזיכויים האישיים והחלפתם בניכויים. עקרונית ניתן להסדיר את פרוגרסיביות הסולם גם באמצעות ניכויים בלבד, אך זוהי שיטה יקרה יותר ותדרוש הגדלת המס השולי על הכנסות גבוהות. הרפורמה המוצעת, גם ע"י לשכת רו"ח, היא בכיוון ההפוך, של הקטנת שיעור המס השולי.

הצעה שלישית של הלשכה היא מתן אפשרות לפריסת הכנסות של יחידים לכל תקופת חייהם, ע"י הפקדת סכומים פטורי מס בגוף מרכזי שיוקם ע"י המדינה ובבעלותה, ותשלום מלוא המס בעת משיכת הסכומים.

הלאמת החיסכון

יש בכך משום הלאמת החיסכון במדינה ומתן אפשרות לעצמאים לגלגול מס. אצל שכירים אפשרויות הגלגול קטנות יותר, ההכנסות הומוגניות יותר ובדרך כלל עולות עם הוותק. לכן הכלי המוצע לא יהיה אטרקטיבי לחיסכון של שכירים. משני ההיבטים גם יחד ההצעה היא פסולה, כיוון שהיא גורמת מעורבות ממשלתית מונופוליסטית בשוק ההון והחיסכון וגם משום שהיא מתחשבת בצרכי חלק אחד של האוכלוסייה בלבד.

ההצעה כוללת גם את ביטול קרנות ההשתלמות ותשלומים במשכורות או שילובן במסגרת הממלכתית האחידה.

ללשכת רואי החשבון רעיונות בקשר לפישוט גביית המס מדיווידנד. ההצעה היא, להגדיל את מס החברות ב־5 אחוזים ולהקטין את מס ההכנסה מדיווידנד ולבטל כליל את מס ההכנסה על דיווידנד המשולם מחברה לחברה. לדברי הלשכה, מדובר רק בפישוט תהליכים, ללא השלכות מהותיות על גובה המיסוי. אין כמובן כל סיבה להתנגד להצעה שכל יעדה הוא „פישוט ניכר במערכת המס", אך על ועדת ששינסקי לבדוק את ההצעה מבחינה כמותית ואיכותית. לשכת רו"ח סבורה, כי לשם עידוד החיסכון אין מקום לחייב במס את הריבית על חסכונות. נימוקיה הם, כי התשואה על החסכונות נמוכה מהריבית הריאלית המקובלת, ולדעתה מיסוי ריבית זו יגרום הגברת הצריכה ועידוד בריחת הון לחו"ל. הלשכה שוכחת, כי הרפורמה מיועדת להשוות את המס על כל סוגי ההכנסות במשק. אין שום סיבה לראות בהכנסה מפקדונות כספיים הכנסה מועדפת, במיוחד כאשר הציבור מחזיק כבר כ־55 מיליארד דולר חיסכון מכל הסוגים וכחלקם פטורים. קשה להניח כי ניתן להגיע לרפורמה כלשהי במס שתהיה בה הפחתת שיעורו השולי של המס ללא ביטול פטור זה. החשש הקיים בלשכה, מבריחת הון או מהגברת הצריכה, איננו מבוסס, אך יש להיזהר מהשפעת המיסוי על הריבית הדיבטורית במשק. מבחינה זו יש לבדוק את הנושא מחדש, אם כי יתכן שלאור הקטנת שיעור המס השולי ל־40 אחוז, תהיה להעלאת המיסוי על הריבית, מ־35 אחוז כפי שנהוג כיום ל־40%, תהיה להעלאת המיסוי על הריבית, מ־35 אחוז כפי שנהוג כיום ל־40% השפעה מוערית.

לדעת לשכת רואי החשבון, אין להטיל מס על רווחי בורסה, כי הטלת מס כזה ישימה רק לגבי אזרחים המצויים ברשת משלמי המס. כמו כן, אם מחייבים במס את הרווחים, יש להכיר גם בהפסדים, ולא נראה שעל המדינה להשתתף בהפסדי אזרחיה בבורסה.

מס מחזור במקום מיסוי הון

הלשכה מציעה לבחון במקום זה הטלת מס מחזור, בשיעור של 1% על מכירת מניות. אומנם גם לדעת הלשכה היטל זה איננו צודק, אך יהיה בכך פחות אי־צדק מאשר בהטלת מס שהרוב ישתמטו ממנו.

בדרך כלל קשה לקבל גישה המבטלת נחיצות של מס מנימוקים של קשיי גבייה, או נימוקים מינהליים אחרים: אם קיימות בעיות מינהליות ניתן להתגבר עליהן, והטכניקות ידועות. מאחר שכל המסחר בבורסה מתנהל באמצעות בנקים או סוחרים מורשים, ניתן לחייב אותם לנכות מס במקור בעת המכירה, על בסיס שיעור רווח או על בסיס קבוע כלשהו. הניכוי במקור יכניס את כולם למאגר רשת מס ההכנסה. המס גם אינו חייב להיות מקביל לגבי רווחים והפסדים, ולכל היותר יש לאפשר קיזוז הפסדים בבורסה רק מרווחים מאותו סוג. הפסד כזה לא יהיה ניתן לצבירה ולא לקיזוז מהכנסות מכל סוג אחר.

יש איפוא לבחון את הצעות לשכת רואי החשבון בזהירות הדרושה. נראה כי חלק מהן נוגד את יעדי הרפורמה ומשמיט את הקרקע מהיעד של הורדת המס השולי.

צבי טימור

מבזקים כלכליים

מימון הגרעון

■ בחודש ספטמבר הסתכם הגרעון המקומי הקופתי, הכולל תשלומי ריבית, בסך 306 מיליון ש"ח. הגרעון המקומי מומן ע"י גיוס הון נטו בסך 137 מיליון ש"ח ומהזרמה (הדפסת כסף) של 169 מיליון ש"ח. העלייה שחלה בחודש ספטמבר בגרעון המקומי לעומת החודשים הקודמים נובעת, רובה ככולה, מתשלום מקדמות השכר ותשלומים עונתיים של סוף רבעון. גיוס ההון נטו כולל פרעונות של מלווה קצר־מועד בסך 95 מיליון ש"ח.

רווחי „מנורה"

■ חברת הביטוח „מנורה" סיימה את המחצית הראשונה של 1987 ברווח נקי של 1.7 מיליון ש"ח — עלייה קלה לעומת הרווח בתקופה המקבילה אשתקד, שהסתכם ב־1.66 מיליון ש"ח. התוצאות הכספיות הן תוצאה של הירידה החדה שחלה ברווחים מעסקי ביטוח אלמנטרי, ירידה שקיזזה עלייה ניכרת ברווח מעסקי ביטוח חיים. הרווח בתחום האלמנטרי ירד מ־1.5 מיליון ש"ח לכ־600 אלף ש"ח. ורווח מעסקי ביטוח חיים עלה מ־1.2 מיליון ש"ח לכ־2 מיליון ש"ח. ס"ה מאזן החברה גדל בתקופה זו ב־5 אחוזים והסתכם ב־437 מיליון ש"ח.

תעשייה באילת

■ 50 חוזים נחתמו באחרונה בין יזמים מקומיים באילת לבין חברת „מיבני תעשייה", המקימה קרית־תעשייה חדשה בעיר. האיזור משתרע על־פני 8,500 מ"ר ובנוי כקומפלקס סגור וקומפקטי ברמת בינוי גבוהה ותכנון סביבתי חדיש, הכולל חצרות פנימיות, גינון ותאורה, שילוט וגידור אוטם, המעניקים קו חדש לפני התעשייה המקומית.

רשת „דן" מצטמקת

■ בתום תקופה של כ־8 שנים סיימה רשת מלונות „דן" ב־1 באוקטובר את חוזה הניהול שלה במלון „דן נתניה". המלון, שהחל דרכו לפני 18 שנה כ„מלון ארבע העונות", יקרא מעתה „מלון העונות" וינוהל ישירות מטעם בעליו. כמנכ"ל המלון תתמנה איב קחילה, ששימש בשלוש השנים כסמנכ"ל המלון. „מלון העונות" הוא מלון חמישה כוכבים היחיד בנתניה.

מחריפה ההתחרות על כספי מניות ההסדר

בימים האחרונים הוחרפה ההתחרות על כספי מניות ההסדר המגיעות לפדיון בסוף אוקטובר. אתמול הודיעו בנק הפועלים ובנק דיסקונט על שיפורים נוספים בתכניות החיסכון שלהם, שנועדו לשכנע את בעלי המניות הבנקאיות להפקיד כספים בתכניות החיסכון.

בנק הפועלים נותן למצטרפים החל מ־4 באוקטובר לתוכנית „מטמון תשואה", הצמודה למדד, מענק הצמדה של עד חמישה מדדים — ממדד מאי ועד מדד ספטמבר. שיעור העלייה הכולל של מדדים אלה מסתכם ב־4 אחוזים (בהנחה שמדד ספטמבר יעלה ב־1.5 אחוזים), ומספר המדדים שיעניק הבנק יהיה גדול יותר ככל שתקופת החיסכון ארוכה יותר. הצמדה של חמישה מדדים נוספים תינתן למסלול לחמש שנים. עוד יאפשר הבנק לחוסכים ב„מטמון דולר מדד" ליהנות מנזילות כבר כעבור שנתיים, על־ידי אפשרות לקבל הלוואה בגובה החיסכון.

בנק הפועלים גם מפעיל תוכנית חיסכון המאפשרת ליהנות מהכנסה חודשית צמודה למדד לתקופה של שלוש שנים בלבד, במקום לתקופה של שש שנים, כמקובל בסוג זה של תוכניות. בנק דיסקונט הודיע אתמול על שיפור התנאים בתוכניות „יתרון דולר מדד" ו„יתרון דולר מדד סל". בתוכנית „דולר מדד" מוסיף הבנק ריבית בשיעור 0.5 אחוזים לשנה בשני המסלולים. כן ניתן יהיה לבחור בין השקעה בתוכנית „דולר מדד" לבין השקעה ב„דולר מדד סל", בה ניתן יהיה לקבל, נוסף על התנאים שמעניק האוצר, גם ברירת הצמדה בין הדולר לסל המטבעות בתום שנתיים.

אורי נחשון

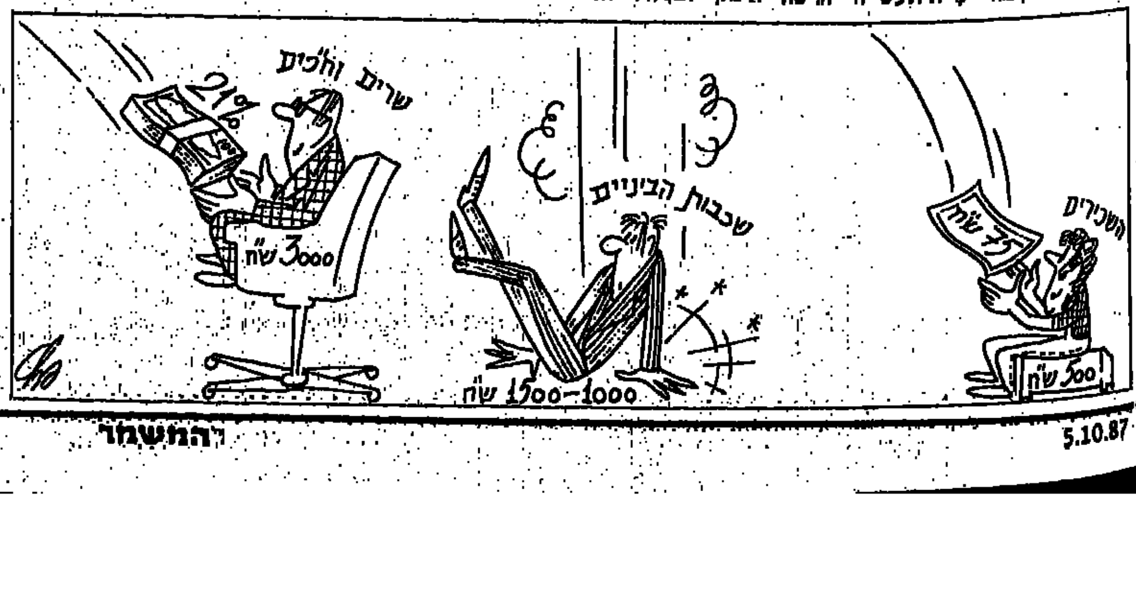

התפוצצות בתנור הגבירה מלחמת הבקבוקים

משרד התעשייה והמסחר יעניק רשיונות ליבוא בקבוקי זכוכית, כדי למנוע מחסור בעקבות ההתפוצצות בתנור לייצור בקבוקים במפעל „פניציה" בירוחם.

מנכ"ל תשלובת טמפו־בירה, משה בורנשטיין, ביקש בסוף השבוע מהתמ"ס לאשר לו לייבא 30 מיליון בקבוקי זכוכית, ואילו קונצרן „כור", בעלי „פניציה", עומד לבקש אישור לייבא 12 אלף טון זכוכית, כדי לעמוד באספקה ללקוחותיו.

ראש קבוצת מוצרי צריכה ב„כור", רן שנבל, אמר אתמול כי התקלה ב„פניציה" אירעה תוך כדי תיקון התנור על־ידי מומחים גרמנים, ודחה את ההאשמות כי התקלה נגרמה כתוצאה מהזנחה וחוסר השגחה. לדבריו, התנור עומד לפני שיפוץ כולל באפריל 88, ובעקבות התקלה יוקדם השיפוץ. זוה, בינתיים משלים „פניציה" הקמת קו ייצור חדש לבקבוקי זכוכית בהשקעה של 10 מיליון דולר, אולם עדיין לא ידוע מתי הוא יחל לפעול באופן סדיר.

שנבל הזכיר, כי תשלובת „טמפו־בירה" אינה נמנית עם לקוחות „פניציה" מאז אפריל השנה, ובהסכמת שני הצדדים החליטה התשלובת להסתמך על יבוא בלבד. לכן, לדבריו, אין כל קשר בין התקלה במפעל לבין בקשתו של בורנשטיין לייבא עוד בקבוקים.

מנכ"ל התמ"ס יורם בליזובסקי אמר אתמול, כי משרדו העניק בחודשים האחרונים רשיונות לייבא בקבוקים בהיקף של עשרות אלפי טונות, בעיקר בענף המשקאות, וכי המשרד ימשיך לבחון מתן רשיונות נוספים. עוד אמר, כי „פניציה" הודיעה לתמ"ס שתסיים להחיל תכניות לייצור בקבוקים כדי לאפשר ליצרנים בחו"ל לייצר על־פי הדרישה מישראל. במקביל בודק התמ"ס צעדים להגברת השימוש החוזר בבקבוקים, כדי למנוע מחסור. נושא חשוב נוסף שנבדק בעניין זה לשירותי המזון במשרד הבריאות.

א. נ.

בדיוני קרן המטבע הבינ"ל בוושינגטון

הצעה להגדיל קרן הסיוע ל־9 מיליארד דולר

שרי אוצר ובנקאים המשתתפים בוועידת קרן המטבע הבינלאומית בוושינגטון מטילים ספק בהצלחת התוכנית לפתור את בעיית חובות הענק הרובצים על מדינות מתפתחות, וטוענים כי פתרון הבעיה הזאת ייארך יותר מהמצופה.

בדיונים שהתקיימו ביומיים האחרונים בוועידה הודגש, כי פתרון בעיית החובות דורש שיתוף פעולה של כל המדינות. בהקשר זה נמסר, כי שר האוצר של ברזיל, ברסר פריירה, היה שותף מלא בכל הדיונים בוועידה.

שר האוצר הברזילי אמר, כי אין זה מציאותי לצפות שניתן להתגבר על משבר החובות רק באמצעות רפורמות במדינות בעלות החוב.

בדיוני הוועידה הובעה תמיכה בהצעה לשלש את היקף התמיכה במדינות המתפתחות, שרובן מצויות באפריקה, לסכום של 9 מיליארד דולר. את ההצעה העלה מנכ"ל הקרן, מישל קאמדסו, אולם לדבריו חלוקת המשאבים האלה בין המדינות היא משימה סבוכה ביותר.

א. נ.

פסטיבל עכו '87

זרקור על ד"ר שמעון לוי

הפרויקט הזה יכול להמריא כשה„לביא" מתמוטט

מאת ציפי שוחט

נא להכיר: שמעון לוי, המנהל האמנותי של פסטיבל עכו. שנה שניה בתפקיד. איש שחי ונושם תיאטרון כל ימות השנה. את הקריירה התיאטרלית שלו החל עוד בזמן שהיה סטודנט לפילוסופיה בירושלים. אז גילם את התפקיד של נזיר ד' בהצגה „החלילן", בבימוי אריה זקס. מאז עבר דרך ארוכה: דוקטורט בקנדה, קריין ברדיו, עורך תוכניות, בימוי בארץ ובחו"ל, תרגום (למעלה מ־120 מחזות!) וגם כתיבת שני מחזות שטרם פורסמו. היה גם לקטור ב„הבימה" ו„החאן", מבקר תיאטרון ב„קול־ישראל" ושנת 69, עם הפסקה בת שבע שנים, מרצה לדרמה עברית והרמנית באוניברסיטת תל־אביב.

את הקשר עם עכו החל כבר לפני ארבע שנים כקורא טקסטים. שנה מאוחר יותר

שמעון לוי – כיוונים חדשים של אמירה

התמנה לשופט בתחרות. בשנה שעברה הוצע לו תפקיד המנהל האמנותי של הפסטיבל. אז ראה עצמו כמיילד שנתן לתינוק שנולד את כל התנאים להתפתח. כיום, מבחינתו הוא כבר אבא לילד בן שנה.

חירות אמנותית

אז, מה דעתך על הבייביז?

„עכו מבחינה כלכלית היא סיפור הצלחה ללא תקדים. מבחינה אמנותית, אם מתוך תשע הצגות של התחרות רק 4—3 הצגות יהיו טובות — זוהי הצלחה מסחררת. שמורה לעכו הזכות להראות מחוות שנכשלו. ההתנסות היא אמיתית. התוצאה לא חשובה כל־כך".

שמעון, איש עסוק בימים שלפני הפסטיבל. קשה למצוא אותו. אחד משש ילדיו אומר לי בטלפון: „אבא נמצא בחזרות עד חצות". הוא רוכב על אופנוע — מתרוצץ מהפקה להפקה מייעץ ומשפץ — היוצרים שומעים אותו בהכנעה. כבר לפני עשרה חודשים החל בקריאת טקסטים. הגיעו 80 והיה צורך להמר על הטובים ביותר. נבחרו רק 9. „בחרתי מתוך מה שיש. לא אני כתבתי אותם — הרעיון הוא להנחות עד כמה שאפשר, בלי לדרוך על החירות האמנותית של היוצרים".

מה היו הקריטריונים להצגות התחרות?

„התגבשו שלושה סוגים של קריטריונים: איכות אמנותית, רלוונטיות חברתית, התאמה לתנאים הקשים של עכו. מסתבר שלא כל אחד יכול לעבוד בעכו. התקציב הנמוך מפיל אחוז גבוה של רבדים. זה מצריך יותר טיפול ויותר טיפוח."

מה מאפיין את פסטיבל עכו השנה?

„השנה הרבה יוצרים תופסים פרספקטיבה. בגלל הקירבה למלחמת לבנון, אנשים עבדו קרוב למציאות. השנה, התחושה שלי שאנשים תפסו מרחק. השפה יותר משוכללת, יותר מטאפורית, יותר מרומזת. הפרספקטיבות יותר מוזנות או מרוחקות. אם כי, הריחוק הוא בצורת הכתיבה ולא בנושאים. בעיות היסוד נשארו. הטיפול יורד לעומק ולא נשאר במישור השטחי העיתונאי.

הגברנו פי־ארבעה את הצגות החוצות, כדי לשרת את אווירת הפסטיבלים. „רדיו דרמה" שהחל בשנה שעברה, לא יהיה השנה. זה לא הצדיק עצמו מבחינת העניין הציבורי. אישית, אני מצטער על כך. אפשר היה להרגיל קהל להאזין לתסכיתים. בסך־הכל, יהיו 100 מופעים שונים וכסביבות 450 הופעות — הכל בארבעה ימים. זוהי שמורת טבע אמיתית של פירגון — חוץ מהעיתונות כמובן".

כאב אמיתי

איך אתה מתייחס לביקורת על הפסטיבל שטוענת על רמה ירודה וכו'?

„אם מרוכר על רמה ירודה — בחלק מהמקרים אני נאלץ להסכים. אבל אני מבקש לבדוק את היחס בין העשיה לתוצאות. צריך להביא בחשבון גם את הרמה הממוצעת של ההצגות בעיר. חוץ מזה, אנחנו כרגע בשנה השמינית לפסטיבל — זה קרה לאט וקשה.

אני מוכרח לנצל את הראיון הזה כדי להגיד כמה מלים על היחס בין השקעה לתוצאה. לפי הפירסומים, הוקצבו ל„עלובי החיים" ב„קאמרי" 1.5 מיליון ש"ח. מוכרים ג'אנק תרבותי באיצטלה של תיאטרון עשוי טוב מאוד, עם תפאורה מעולה, תאורה, ומרים טובים, בימוי מבריק ומוסיקה של סופרמרקטים. פונים למכנה המשותף הרחב ביותר באמצעים הפשטניים ביותר והמלודרמתיים ביותר — והקהל מריע ומרגיש שאכל מקדונלד אמנותי. זהו תיאטרון בורגני, רשן, שמהמר עם הקופה ומצליח. אנשים אוהבים שיעבדו עליהם.

עכו, לעומת זאת, מציעה, עם הרבה גמגומים והרבה פישולים, יצירות שמנסות לגעת בכאב אמיתי. אם יגדילו את התקציב פי־12 — אוכל לעשות את הפסטיבל שאני רוצה, שלא יעבור בשיטת החפוזונים ויוכל לממן את העבודה של 250 איש. כיום זה, בעצם, שוק עבדים הנבנה על הרצון ליצור והרצון להיחשף. ההגדלה בתקציב היא לא לחם חסד — זה פרויקט שיכול לשאוב כשהלביא מתמוטט".

במה שונה הפסטיבל הזה מפסטיבלים אחרים שאנו שומעים עליהם חדשות לבקרים?

„זה הפסטיבל הכי גדול בארץ — בעיקר מבחינת המהות. זהו פסטיבל רב־אמנותי, שכולל בתוכו מוסיקה, משחק, תאורה, תלבושות. ובתור דבר רב־אמנותי הוא מריום חם, חי, שתובע דיאלוג אמיתי עם הקהל. זהו המודד המהימן ביותר למצב הרוח הלאומי שלנו. לפני שנתיים, רוב ההצגות התרכזו סביב המתח־זהי. כמעט בכל שנה במרכז כל הפקה, יש מוכח. כל זה בלי תיאום מראש. עכו אומר לנו איפה אנחנו. שם את האצבע על הדופק."

הולכים לעומק

האם לא הגיע הזמן למחוק את המלה „אחר" מפסטיבל עכו?

„הגיע הזמן שיבטלו את המלה „אחר". רוב היוצרים שהגישו עבודות קורצים אל הבמות שבעיר. ההתרשמות שלי שהאוונגרד צולע, זה לא הראש. האנשים לא מחפשים חידושים צורניים לשמם. יש בחיפוש הזה לא מעט יומרנות וטמטום. ההרגשה שלי, שאנשים השנה הולכים יותר לעומק ומוכנים לוותר על החידוש הצורני. בשבילי אין תיאטרון אחר. יש תיאטרון טוב ויש תיאטרון רע. פיטר ברוק זה לא תיאטרון אחר — זה תיאטרון הכי ממוסד שאני מכיר".

ומה עם ביטול המסגרת התחרותית?

„הדבר נשקל. יש כמה אנשים בהנהלה שלא מאושרים מעניין התחרות, משום שהצגות זה לא מצעד פזמונים. קשה למצוא מכנה משותף והוגן על פיו אפשר לשפוט. מצד שני, אנו יודעים שהתחרות תוספת תשומת לב של העיתונות והקומוניקציה. זה אלמנט של מתח, שהוחלט בינתיים להשאירו".

מה עם הייצוג של תיאטרון ערבי?

„יהיו הרבה הצגות של ערבים ושל ערבים. יהיו ארבע הצגות בערבית. זוהי תוספת משמעותית לעומת שנים קודמות. אם כי, בתחרות עצמה אין אף הצגה של תיאטרון ערבי. למה? כי הם לא הגישו. פניתי אל תיאטרון אל־חכוואתי — והם היו מועמדים להיכנס לתחרות. בסופו של דבר, אי־אפשר היה לשלבם בתחרות כי הם היו זקוקים לאולם גדול, מה שלא היה לשאר ההצגות והתחרות היא על בסיס שוויוני".

איזה תיאטרון היית רוצה לראות בעתיד?

„הייתי רוצה לראות תיאטרון שמפסיק להתבוסס בביצה האמוציונאלית ופותח אופקים חדשים של אמירה אנושית. הייתי רוצה לראות תיאטרון שהוא לא עוד פעם קומץ אנשים שיש להם בעיה נפשית — אלא תיאטרון שמנסה להתעלות בכיוונים חדשים של אמירה".

תל־חי 87

הר אוכל יושביו

מאת דורית קידר

תערוכת הפיסול בטבע „תל־חי 87" מעוררת בעיות קשות. כנראה שהתל אוכל את יושביו ואינו שש לקבל אל תוך גופו האדיר את משחקי בני־האדם. הגשרים הסינתטיים מוגמים בקרי־השמים, אינם מרגישים מאומה ויוצרים קו לבן סתמי שאין בו מן החרשנות הפלסטית.

ברנט ניומן, שעיצב קו אנכי לשמים עשה זאת כבר לפני שנים ונתן אז לפסל כותרת המרגישה את הקונצפט שמאחוריו, אבל קו ללא קונספציה שחוור צורנית על העבר, אינו מחדש כלום מבחינה תוכנית ורק מפריע לשדה הראייה לגלוש אין בו ולא כלום. אולי באולם עשוי גשר לבן להיות מעניין אם הוא נמצא בקונטקסט מסויים ומשמש מעין הר למבנה האולם.

הדברים אמורים גם לכל מיני חומות בטון שמוקמו להם על הגבעות וההרים בצורה אנכית או — בברונזה — בצורה אופקית. גם במקרה זה יש כאן יותר הפגנת שרירים שאין לה מצע ובסיס תיאורטי או יצירתי. אין חידוש, אין מסר ונותרת רק ההפרעה.

ישנם פסלים אחרים, כמו של שושי טייבר יקותיאל, שנושאים בתוכם מסר קיומי, אבל מסלה של יקותיאל יכול היה לקבל אמקט טוב יותר בין כתלי מוזיאון סינתטיים וסטריליים התואמים את רוח העבודה המעניינת הזו. ישנם פסלים דמויי אוהלים או חלקי בתים כפריים ערביים שנהוג לראות בגליל. אבל השחזור עני יותר מהממצא המקורי ושוב — יש כאן פעולה של החצנה. נראה שהאמנים החליטו ליישם את ההזמנה ויהי מה והאוצר מצידו לא עשה מלאכתו בקפדנות ולא סינן דיו את אשר מוצג כאן.

פסלים אחרים מוזכרים על־ידי הקטלוג אבל שונו למעשה ולאו דווקא לטובה עבודות אחרות בכלל לא נקלטו על־ידי העין מפאת המרחקים העצומים וקשיי הגישה.

פרוייקט תל־חי לא צריך להסתפק אך ורק בהעמדת הפסלים, אלא בהכנת תשתית מארגנת היטב מלווה בשילוט, על מנת לאפשר ודרכי גישה טובות יותר.

כנראה שצריך יהיה להתחיל את הפרויקט הבא כבר היום, וזאת לאחר מחקר ארוך של האמנים המציגים בארץ. (ישנם אמנים טובים שאין להם מרקפים. הבחירה צריכה להיעשות בצורה אנונימית על־פי שרטוטים ומודלים מיניאטוריים ממוספרים). יתר על כן, יש להכשיר את המקום בצורה של גן טבעי מאורגן בצורה כזו שיהא אפשר לקרוא את השילוט מבלי לטפס ולדלג יתר על המידה על הגבעות.

מן הראוי שעבודת ההכנה שתיעשה להתחיל, כאמור, כבר היום, תעמיד לאמנים המשתתפים פרק זמן של חיים עם הטבע, בתוך הצומחות והחיות, מה שינשמוהו, יכירו את גידיו ועורקיו ולא יטו עליו אביזרים המכונים אמנות.

סלו שאול מהווה דוגמה נפלאה לעבודה שמשתלבת בסביבתה. אולי פסלו מהווה את גולת הכותרת של הפרויקט כולו. הוא פתח בור ענק ומגלה את סודות רבדי האדמה כשר בו־זמנית הוא „עור" בצורה

סלו שאול – דוגמה נפלאה לעבודה שמשתלבת בסביבתה

לטקסטורה, מעתיק אבנים ממקום למקום אך עושה זאת „בהחבא". ליד פי הבור צומח עמוד שבטנו הורקה, הקווים האנכיים של סרידים לחלוטין ונראה כאלו יד אדם לא נגעה בפסל־מובנה זה. אין בפסל זה מגירות, אין תחכום מאולץ ומה שיש זה כאמור וכוח השטח מבפנים.

שיטה מנוגדת להשתלבות עם הטבע היא כמובן ללכת נגוד, כמו שעשה ... בשימוש בצבע הצהוב האלים, חומר ברזלי וסטרילי ואיאורגני, קווים ישרים. ... נקודת צרימה, לא גדולה ולא כפייתית, שבסופו של דבר מפנה את תשומת הלב אליה ואל הטבע בו היא ממוקמת.

ויש אחרים המנהלים עם הטבע דיאלוג בלשונו, כמו זוהרה מחורתן עם מינהרה ... המונחת במבעיות למורד הגבעה ... מזמינה את הצופה להיכנס מבעדה אל תוך בטן ההר.

טום אולריקס, ביל ואון ורונה קורנולה — אמנים זרים — לפתות יוצאים מתוך נקודת זינוק התלתלית המעוגנת בתוטים ... הטבע בתוספת של איזה קונספציה.

ישנם אמנים כבלו מיגרו וברני פינק אשר עבודותיהם פחות מוצלחות מאלה שהוצגו בזמנו בפארק הלאומי ברמת־גן. כאן יש הצטעצעות ותיחכום יותר הפוגמים באותנטיות האופיינית לשני אמנים אלה.

בקטלוג עצמו מופיעים פסלים שאינם במציאות, כמו זה של פיינרו וזה של ... אסקובדו.

לסיכום, מבצע תל־חי לוקה בחוסר במקצועיות — על אף ההזמנות של אוצרים מחו"ל.

כמתכונת זו כדאי שהוא יגווע, ואם המארגנים בכל זאת רוצים בהמשך המסורת — עליהם לגשת למלאכה מיד ולהשקיע בה עבודה רבה.

מוסיקה

ירושלמית בברלין

מאת יצחק שור

תזמורת ירושלים רשות השידור תארח ביום ג' 18.10, באולם הנרי קראון את המנצח האיטלקי חואן מבלו איסקירדו, ואת הצ'לנית, אורורה חינסטרה. קונצרטים זהים יערכו גם במוצאי שבת 17.6 וביום ד' 21.10.

תוכניתה של תזמורת ירושלים תכלול שיר לכת מתוך „אהבת שלושת התפוזים" מאת פרוקופייב, קונצ'רטו מספר 2 לצ'לו ולתזמורת מאת חינסטרה. יצירה זאת הוקדשה לרעיית המלחין, הצ'לנית אורורה חינסטרה, שזכתה גם להיות תלמידתו של קאזלס. במחצית השנייה של הערב תנגן התזמורת את הסמפוניה החמישית מאת מאהלר.

אגב, גם תזמורת ירושלים, ולא רק הפילהרמונית, היתה בפסטיבל ברלין בראשית ספטמבר. יחד עם תזמורת הרדיו של ברלין היא ניגנה את השמינית של מאהלר וזכתה לתשואות רמות. אלא שתזמורת ירושלים חולה במחלה חשוכת מרפא: היא שייכת לרשות השידור. יתכן שזוהי הסיבה לכך שהטלוויזיה הישראלית, השייכת גם היא לרשות השידור, הצניעה את הופעתה של תזמורת ירושלים, והזכירה אותה כבדרך אגב. התזמורת הופיעה גם בקונצרט עצמאי ב־3.9, באולם הפילהרמונית המודרני של ברלין, תחת שרביטו של הישראלי דוד שלון. הסולנית היתה מרים פריד, והקונצרט נפתח בסימפוניה הראשונה מאת פאול בן־חיים. את היצירה הישראלית הזאת ניגנה תזמורת ירושלים בשישה קונצרטים נוספים, בשוודיה ובגרמניה, תחת שרביטו של אורי סגל.

באפריל תצא תזמורת ירושלים לסיור בן ארבעה שבועות בחוף המזרחי של ארצות הברית. גולת הכותרת של הסיור תהיה הופעה בקרנגי הול בניו־יורק לכבוד יום העצמאות הארבעים של ישראל.

מחול חו"ל

מוריס במקום מוריס

מאת גיורא מנור

במשך 27 שנים ניהל מוריס בז'אר את אחת מלהקות המחול הידועות ביותר בעולם — „באלט המאה ה־20" מבריסל. בשעתו הוזמן בז'אר לאופרה המלכותית של בלגיה כבוריאוגרף אורח, ונשאר שנים ארוכות, אם כי עזב באמצע פעמיים לפריז וחזר.

בינתיים התחלף מנכ"ל בית־האופרה, שטיפח את בז'אר, הויסמאנס, והכוריאוגרף (היהודי, הצרפתי ממרסיי) עזב סופית את בירת בלגיה, ועבר, עם רוב להקתו, ללוזאן שבשווייץ, שם הוצעו לו תנאי־עבודה מצויינים.

מנכ"ל האופרה העכשווי, ז'ראר מורטייה, ראה בגרמניה את להקתו של האמריקאי הצעיר (בן 30), מארק מוריס, שעבר גם קודם להקת „בת־שבע" בהצלחה ניכרת, והחליט למנות את „ילד הפלא הפרא" של המחול המודרני באמריקה, לרשת את מוריס בז'אר בלהקת הבאלט של האופרה הלאומית הבלגית.

מוריס יקח עימו לבריסל את רוב חברי להקתו האמריקנית.

מין ללא סכנה

מיפקד אוכלוסין מקיף שנערך לברדלס האפריקני הוביל לשאלה — למה לא לצוד?

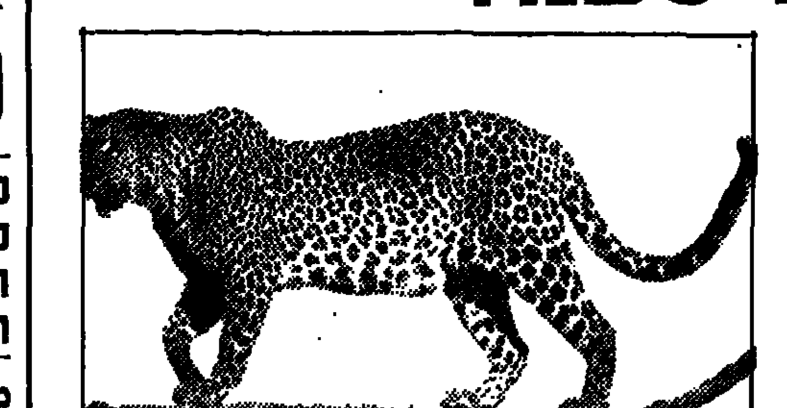

ברדלס. בינתיים אין שום סכנת הכחדה

הברדלס האמריקני אינו מין שנשקפת לו סכנת הכחדה ומעולם לא נשקפה לו. טוענים שני ביולוגים, לאחר שערכו מעין מיפקד אוכלוסין של החיות הללו לפי הזמנת סייט'ס (האמנה על המסחר הבינלאומי במינים שבסכנה), אירגון הפועל במסגרת תוכנית הסביבה של או"ם.

הביולוגים ראון מארטין וטום דה־מילאנר מעריכים, שב־41 ארצות חיים יותר מ־700,000 ברדלסים, ואולי מספרם מגיע אפילו ל־850,000. לדברי סייט'ס, „זהו מיפקד האוכלוסין המקיף ביותר של הברדלס האפריקני, אשר נערך אי־פעם" והם הגיעו ל„מסקנות שיש בהן כפירה במקובל עד־כה" ועל־כן יעוררו אלו ויכוחים סוערים, בקרב האירגון.

לדברי החוקרים, אין מקומם של הברדלסים ברשימת סייט'ס של החיות, שהסחר בהן אסור: „אין זה מן היושר לזעוק „משבר", כאשר הסכנה אינה קיימת". אומרים מארטין ומילאנר, והם שואלים: „כיצד הייתם נוהגים במין זה של חיות, שלא הייתם רוצים, כי יחיה ביניהם?" — הברדלסים מצויים ברובם מחוץ לפארקים הלאומיים „ובחצי־הכדור הצפוני לא היו סובלים אותם", כפי שמוכיחים למשל, הוויכוחים על הזאבים באירופה. שני הביולוגים יצאו וחישבו כי בגלל ויתור על ציד ברדלסים, מפסידות מדינות אפריקה כ־29 מיליוני דולארים בשנה. מן הדין, איפוא, שמדינות במערב, הדורשות הגנה על הברדלסים, ישלמו להן פיצויים על הפסד זה.

מארטין ומילאנר מציעים, שהמדינה תקנה את הפרוות במחירים קבועים של 250 דולארים האחת. השיטה הטובה ביותר קיימת, לדעתם, בבוטסוואנה, מקום־שם רשאים התושבים לירות בברדלסים לשם הגנה על עדריהם ולמכור את פרוותיהם. „זה לא הוביל — כפי שניבאו — לטבח המוני בין הברדלסים. לעומת זאת בקניה, שבה אסור להרוג ברדלסים, משגשג הסחר השחור בפרוותיהם".

„די צייט", המבורג

ניקיון יסודי בבאך

בדיקת דיו הביאה לבאך. טהור ומנוקה מצלילים, שנוספו לו בזמנים בהם נשכח

חובבי המוסיקה של באך יצטרכו מעתה, על־יסוד אנאליזות של מיני דיו, להסתגל לבאך „מנוקה" ולצלילים חדשים — מוסרת חברת מאקס פלאנק.

למשל, העלו בדיקות של המוסיקולוג ריינר קייזר והפיזיקאי ריטר מ. קולב ממכון פריץ האבר בברלין (השייך לחברת מאקס פלאנק), כי בכתב־היד של קאנטאטה „מי שאבן מאמין ונטבל לנצרות" (מס. 37 ברשימת יצירותיו של באך) הוסיפו מאוחר יותר טרילים

באך – המעבד הכניס תוספות

וקישוטים. מיספר בלתי־ידוע של קאנטאטות מכילות ציוני דינאמיקה וקישוט פרי עטו של מעבד באך ק.פ. צלטר, ידידו של גיתה ומורהו של מנדלסון. צלטר שפעל למען יצירותיו של באך, שבזמנו נשכחו במידה רבה, עיבד אותן לביצוע — וכנראה התאים אותן לטעמה של תקופת הרומאנטיקה.

יצירות רבות ואף מרכזיות של באך, כגון ה„פאסיון על־פי מתי" או המיסה הגדולה בסי מינור, מעולם לא הודפסו בימי חייו של באך (1685־1750) וקיימות רק כהעתקים של תלמידיו. לפיכך רבות היצירות המיוחסות לבאך, אך אין כלל ודאות שהוא אכן כתבן.

סגן המנהל לשעבר של מכון באך בגטינגן ומו"ל של יצירות באך, אלפרד דיר, כבר הביע בעבר השערה, כי צלטר הכניס בהן תוספות. בדיקת הדיו, באור אינפרא־אדום בגלים ארוכים יותר, הוכיחה עתה את ההשערה הזאת.

„ולטווכה"

מקום חמישי בצל

איזור־ארץ היא אכן החמישית בין מדינות התעשיה המערביות מבחינת התל"ג, (התוצר הלאומי הגולמי)!

השאלה הזאת מעסיקה מאוד את האומה האיטלקית, המתווכחת עתה על הבעיה הזאת בלהט רב תחת סיסמת ה„סורפאסו" („לעבור את..."). זמן רב אנוסים היו האיטלקים להסתפק במקום השישי, אחרי הממלכה המאוחדת, שגברה עליהם ב„נקודות" מעטות. נראה, כי עתה הצליח סוף סוף תמרון ה„העברה" הלאומי. עד עתה פשוט שכחו להביא בחשבון את הכנסותיה של כלכלת הצללים האיטלקית.

לא מכבר בישר שר האוצר דאז, ג'ובאני גוריה, כי למעלה משישה מיליוני איטלקים עובדים בתעסוקות צדדיות, „שחורות". הפירות הכלכליים של התעסוקות הללו מעלים, לפי חשבון משרד האוצר האיטלקי, את התל"ג האיטלקי ביותר מ־18 אחוזים. המפסידים הם הבריטים, שלאחר שהורידו להם 12 מיליארדי דולארים של יתרונם, מוצאים עצמם עתה במקום השישי. כך יכלו האיטלקים, ברוב נדיבותם, לוותר על־כך להוסיף לתל"ג שלהם גם את 100 עד 200 מיליארדי לירטות ההכנסות מעסקי המאפיה...

„די צייט"

אכספרס של חצות

שליט עירק — „הקצב מבגדד" — יצר בית־כלא אחד גדול, בו נמקים כל מתנגדי המשטר. להיות עם „הבעת" או לחדול — הצעה שאי־אפשר לסרב לה

מאת עלי סרגון, כתב „על המשמר" בטהראן

סדאם חוסיין. לחיות או לחדול

בין שיטות־הדיכוי השונות הננקטות על־ידי עיראק נגד המעוטים שלה אחת הנוראות ביותר היא ללא־ספק הכליאה. „אמנסטי אינטרנשיונל" פירסם מיסמכים רבים בנושא זה ואף התערב במקרים רבים־בהם הוטל עונש מוות.

אפשר להגיע בנקל לבית־הכלא העיראקי, ואין לשם כך צורך בצוו־מעצר. ייתכן שתתבקש לגשת לתחנת־המשטרה הקרובה כדי להיחקר אודות אדם שלישי, או שיציעו לך מישרה במנגנון של מפלגת „הבעת" השלטת — אם לא תיענה בחיוב תמצא את עצמך לכמה שבועות בבית־הכלא. הוא־הדין אם בעת ביקורו של השוטר בביתך, לא תוכל אישתך לתת הסבר מלא על נסיעותיך או על ידידי בנך. זאת ועוד, אם לא תהיה פיקח ונבון בכלא, ייתכן שלא תשוב עוד לעולם הביתה...

מעצרים המוניים נערכים בעירק מאז נובמבר 1975. באותו מועד הקיף הצבא העיראקי את א־סולימנייה — עיר כורדית בת 500,000 תושבים. המוני בני־אדם נעצרו לאחר חפושים פרועים וטבח אכזרי. 12 אנשים נרצחו בעת רחצה ב„חאמאם" המרכזי של העיר. נראה כי עוד קודם לכן הכין המשטר שטחי־כליאה נרחבים וכהם מכשירי־עינויים מתוחכמים. לפני ארבע שנים נעצרו בא־סולימנייה 1,600 נערים. זמן רב לא ידע איש דבר על גורלם. לא מכבר התחילו השלטונות להחזיר למשפחות גוויות נפוחות, בלתי־ניתנות לזיהוי. מעטים שבו חיים ו־70 נערים עדיין בחזקת נעדרים.

עיראק עצמה היא בית־כלא כאוב וקודר. בעיירת שדה קטנה ונידחת ישנם בית־כלא אחד או שניים. בערים הגדולות אפשר למצוא את בתי־הסוהר המפורסמים והאימתניים ביותר: הגדול שבהם הוא אבו־גרב בבגדאד המכיל 15,000 בני־אדם. כלא נוקרט־סלמן מאכלס בתוכו כ־7,000 אסירים. בתי־הכלא בעירק ידועים לשימצה במכשירי העינויים המתוחכמים שבהם. בערים גדולות כארביל וא־סולימנייה ישנם לפחות שבעה עד שמונה בתי־כלא לעיר. בערים קטנות יותר מצויים שלושה עד חמישה בתי־סוהר לכל עיר. בדרך־כלל יש מקום בבית־סוהר עיראקי ל־2,000 עד 3,000 אסירים. למעלה מ־300,000 בני־אדם נרקבים כיום בבתי־הסוהר העיראקיים.

כל האסירים הללו הנם אסירים פוליטיים, הגם ששלטונות הביטחון לא יודו בכך. אין הם רשאים להיפגש עם קרוביהם או עם עורך־דין. בעת חקירתם הם קורבנות לעינויים ובדרך־כלל הורגים את העצורים אם אינם מסכימים להצטרף לאירגונים הפוליטיים או המקצועיים של „הבעת". אף אם ישוחררו העצורים הם נדונו לחיי־כלב, ללא זכויות פוליטיות וללא אפשרות לעבוד במימשל, בכלי־התקשורת או בקבוצות־ספורט.

אשתקד פירסם „אמנסטי אינטרנשיונל" תעודה הנושאת את הכותרת: „עינויים בעיראק 1982־1984", ובה רשימה של 30 שיטות עינויים שמשתמשים בהן בבתי־הכלא העיראקיים. מוחארין עבראלה, נציג המפלגה הכורדית־דמוקראטית בארה"ב, הגיש בחודש מאי 1987 לוועדה לזכויות־האדם של האו"ם: „רשימה חלקית של 1,687 כורדים משבט בארזאן, שנחטפו על־ידי ממשלת עיראק מאז אוגוסט 1983 שגורלם ומקום הימצאם אינם ידועים". קרוב לוודאי שהאנשים הללו עוברים עתה עינויים אכזריים ביותר.

חיילי „הבעת" אונסים בדרך־כלל את נשותיהם, אחיותיהם או בנותיהם של האסירים או מענים את ילדיהם בפניהם. יש שהם פוגעים באיברי־המין של האסירים, או משתמשים בחוטי־חשמל. הם מכריחים את האסירים לשבת על בקבוקים שבורים או עוקרים את ציפורניהם. הם משתמשים בשיטה האכזרית מבחינה נפשית — טיפטוף איטי של מים על מיצחו של האסיר. בדרך־כלל מכריחים את האסירים לאכול את צואתם או זוהמה אחרת שבנמצא. בדרך־כלל קובעים מלחציים בין אצבעות האסיר וסוגרים אותם עליהן בכוח. כמו כן מכריחים אסירים להביט ללא־הרף ובעיניים פקוחות לתוך פנסים המכוונים אליהם.

על צורה מוזרה של עינוי־קבוצתי נודע לי לפני מיספר חודשים. בחדר קטן שצורתו מרובעת ושריצפתו קעורה, אונסים 30 אנשים, עירומים כביום היוולדם, לשהות שלושה ימים רצופים! אין הם מסוגלים לקום מאחר שהם מתגלשים על־פני הריצפה הקעורה, וגם אינם מסוגלים לאכול או לשתות!

מפלגת „הבעת" מרחיבה לאחרונה את שורותיה. אחרי הכל להצטרף כחבר למפלגה זו הצעה שאי־אפשר לסרב לה.

ה מ ש כ י ם

אסירי תודה לוועדות

(המשך מעמוד 7)

לקודש בתפקיד, נתפס על־ידי פיקודיו כאדם קשה, שלא ניתן לגשת אליו ולשטח בפניו את בעיותיהם. רבים מהקצינים והסוהרים הזוטרים פרשו עקב אי־שביעות רצונם מהשרות ובנוסף להם עזבו את השרות בשל פרשיות שונות, בהם היו מעורבים קצינים בכירים, עזיבות שהביאו לדילדול רציני במצבת כוח האדם.

מי קובע מדיניות

ועדות החקירה שגונדר מיימון מרבה לשוחח עמן תלו את האשם בגורמים זוטרים יותר, ועדה שמונתה על־ידי הנציב ויכולה לפגוע את רמות הפיקוד הבכירות וברמה הבכירה מסתבר, לא מסיקה לבקר את המסקנות, ואינה מקבלת את תעודה, כי בסמכות מינהל תקין נמצאת גם עובדת המדיניות הכוללת.

ש. אם כן בשב"ס אחראי על כל רשימת פיקודים התמורה מיהו הדרג האמור לקבוע מדיניות, לפקח ולנהל את המערכת לפיתח

באחת מפגישותיו הנדירות של הנציב עם הכתבים המכסים תחום זה אמר „אני חושב שאוכל לתרום בתכנים ובדימוי. נכנסתי לתפקיד ולא היה לי על מי להסתמך. נצרכתי לסמוך רק על עצמי. החלטתי ללכת על הכל. לסנן לאט לאט, לטפל בדברים עיקריים ובפשות עיקריים ולהתחיל לפזר סמכויות. עניין הביטחון עומד בראש דאגתי. יש להבטיח סידורי ביטחון כאלה, שאיש לא ינצל נקודות תורפה לבריחה וצריך לדאוג לבטחון האסיר עצמו, שלא יפגע במקום שבו הוא יושב. כשברח אסיר ממעשיהו רצתי אחריו לחפש אותו, כי הרגשתי שאיבדתי איש שאני אחראי עליו". לגבי הסגל אמר הנציב: „המנהלים נמצאים על־פי הנחיותי יום יום באגפים. אני כותב מכתב אישי לכל סוהר פעם בחודש, בתלוש המשכורת שלו. היכבדתי את ידי בגיוס. החלטתי לקצץ שירותיות בכמויות הדלק שאנו צורכים ולתת העדפה לדברים אחרים. הקמתי ועדת חיסכון לצמצום בטלפון, חשמל, מים ודלק". לדברי סגל השב"ס, האלוף (במיל.) פרע רק חלק קטן מהשכר.

מי שהיה מפקד כלא עזה ופוטר בעקבות בריחת המחבלים מדגיש לבל מצוטט בראיון לעיתונות: „צמצמו תקנים בשטח ואילו במטה לא תמצא תפקיד אחד לא מאוייש. המצב הגיע לידי כך, שאפילו במדים לסוהרים מצמצמים, אבל את הבובונים של הסגל אף אחד לא רואה. כשאסירים בורחים אומרים, שהסוהר לא היה עירני וזורקים את הסוהר כשעיר לעזאזל. זאת במקום לבדוק מה הסיבות לכך, שהסוהר לא היה עירני ומדוע לא נערכו ביקורות מתאימות על־ידי המטה. המקורבים לשב"ס מביעים גם פליאה על שר המשטרה חיים בר־לב, הממונה על שירות בתי־הסוהר, המאפשר למערכת, עליה הוא ממונה, שלא לבצע ביעילות את התפקידים המוטלים עליו".

השב"כ תופס

(המשך מעמוד 6)

לשטח מצרים מדרך הים, מקורות צבאיים בפיקוד־הדרום יצאו בביקורת נגד שירות בתי־הסוהר ואמרו שעם בריחת האסירים יורדת לטמיון עבודה קשה של שירות־הבטחון הכללי וצה"ל. בסופו של דבר נלכד אסיר אחד וחמשת חבריו עברו ככל הנראה למצרים.

לפני שבועיים, הצליחו שלושה אסירים במקרונים להימלט מכלא־נפחא. הנחשב למיתקן כליאה שמור יחסית ולשים ללעג־ולקלס את הסוהרים ואת אלה שגרמו להבאתם אל הכלא.

הביקורת של צה"ל היתה הפעם בוטה במיוחד. הצבא טען כי סוהרים בכירים שיקרו בפני חוקרי צה"ל ושירות־הביטחון הכללי בנסיון לחפות על עצמם ועל־ידי־כך חיבלו במצוד. טענה נוספת הועלתה בנוגע לשיתוף־פעולה אפשרי בין הבורחים לסוהרים בכלא. בשירות—בתי־הסוהר מיהרו להכחיש את הטענות אולם עוד באותו הערב פורסמו עיקרי הממצאים של ועדת־חקירה שמינה נציב שירות—בתי־הסוהר שאימתו את מרבית הטענות שהשמיע הצבא.

ממשיכים לטעון, כי „משבר בשירות—בתי־הסוהר האמון בין צה"ל לשירות קיים רק בדמיונם של אותם גורמים צבאיים שביקשו להישאר עלומים". אולם אין כל ספק, כי מקרה נוסף של בריחת אסירים בטחוניים יקומם את הצבא ושירות־הביטחון—הכללי על שירות—בתי־הסוהר באופן חסר־תקדים. והפעם בגלוי.

וינקרנץ נגד שרף במחזור מלא בכדורסל

הפועל ת"א ואליצור נתניה בקרב־ענקים — הערב בליגה

● כדורסל

המחזור הב' בליגה הלאומית בכדורסל טומן הערב מאבקים מסקרנים. המוקד יהיה בהיכל־הספורט ביד־אליהו כאשר ב־8.30 ייפגשו שתי הקבוצות המצטיינות של הפועל ת"א ואליצור נתניה, שהחלו את הליגה בנצחונות.

המשחק הועבר מאולם הפועל ת"א ליד־אליהו בגלל הלחץ הגדול לכרטיסים והמינויים הרבים שנמכרו למשחקי הפועל ת"א.

לאליצור נתניה היה השבוע שעבר — שבוע מוצלח במיוחד: נצחון־פתיחה על בית"ר ת"א בליגה, ושני נצחונות משכנעים על שיבנקה היוגוסלבית בגביע־קוראץ'. הערב יצטרכו כדורסלני אליצור נתניה להיות במיטבם מול הפועל ת"א, גם לה שחקנים מצטיינים. אין ספק, אחד המשחקים האיכותיים בליגה שלנו. יהיה זה גם מודד לקראת המשך המאבקים.

פרט פיקנטי: את הפועל ת"א מאמן משה וינקרנץ ואת אליצור נתניה צבי שרף. שני המאמנים שיתפו בעבר פעולה במכבי ת"א ובנבחרת הלאומית.

נראה שהחמישייה הפותחת של הפועל ת"א תהיה: עמוס פרישמן, לינטון טאונס, קארל איימוס, לאוואן מרסר, וכנראה ג'ונתן דלזל. החמישייה של אליצור: דני ברכה, אור גורן, קארל נברסון, פיל לוקהט והוזה וייטמן.

● האלופה, מכבי ת"א, תעלה לבירה כדי להתמודד עם הפועל ירושלים (8). התל־אביבים קיימו מחנה־אימון בירושלים. בשורותיהם ישחק קן בארלו, שלא הופיע במשחק הראשון. קשה להניח ששחקני הפועל ירושלים יוכלו למתוח את חניכיו של המאמן רלף קליין.

● קבוצת הפועל הגליל־העליון, שפתחה היטב את הליגה, תתחרה ב־8.30 ברוממה עם הפועל חיפה. שחקני הגליל עדיפים אולם החיפנים ישתדלו לנצל את אולמם, להוות יריב שקול ואולי להפתיע בנצחון.

● משחק מעניין יהיה ב־8.30 באולם הפועל ת"א, בין קבוצות מכבי רמת־גן והפועל חולון. חולון, שפתחה בנצחון, תיתקל בקבוצה רמת־גנית שאפתנית.

● ארל ויליאמס וחבריו באליצור נוהדור רמלה יארחו את מכבי חיפה (8). הביתיות מעניקה תחושת בטחון לרמלה, אך תהיה זו הפתעה אם המארחים ינצחו.

● קבוצות מכבי נתניה וביתר ת"א ייפגשו ב־8 באולם בן־גוריון בנתניה. שתי הקבוצות נוצחו במחזור הראשון. לבית"ר ת"א נסיון עדיף, אך מכבי נתניה ביתית.

הטבלה הלאומית

1.	הפ. גליל־עליון	1	99־74	2
2.	אליצור נתניה	1	101־84	2
3.	הפועל ת"א	1	89־73	2
4.	הפועל חולון	1	73־59	2
-.	מכבי ת"א	1	84־70	2
6.	הפועל ירושלים	1	95־82	2
7.	מכבי נתניה	1	82־95	1
8.	אליצור רמלה	1	59־73	1
-.	הפועל חיפה	1	70־84	1
10.	מכבי חיפה	1	73־89	1
11.	בית"ר ת"א	1	84־101	1
12.	מכבי רמת־גן	1	74־99	1

מחזור שני בנשים

משחקי המחזור הב' בליגה הלאומית לנשים בכדורסל ייערכו הערב: הפועל ת"א — אליצור קרית־אונו (6.45); הפועל חיפה — אליצור ת"א (6.45); מכבי קרית־מוצקין — אליצור ראשל"צ (8); בני־יהודה ת"א — הפועל גלבוע (8); אליצור פ"ת — הפועל גבעת־חיים (8); הפועל ירושלים — מכבי ת"א (8).

שרף: הפועל טוב מאליצור
וינקרנץ: מאבק של איכות

מאת יצחק ויסהוף

„קבוצת אליצור נתניה לא מספיק טובה העונה להתמודד על תואר האליפות. הערב נתחרה נגד הפועל ת"א, שהיא ללא ספק קבוצה טובה מאליצור, והיא אחת המועמדות לזכיה בכתר. אין לנו מה להפסיד מאחר שאנו יוצאים למשחק חוץ. זה לא אומר שלא ננסה לנצח" – כך אמר צבי שרף, מאמן אליצור נתניה.

שרף סבור שזה יהיה עוד משחק ותוצאתו לא תקבע את אליפות הליגה. „נבוא לשחק היטב. כל קבוצה תרצה לנצח, ומי שתהיה טובה יותר תזכה בשתי הנקודות."

משה וינקרנץ, מאמן הפועל ת"א, סבור כי זה משחק רציני ביותר: „אליצור נתניה, כמו הפועל ת"א, היא קבוצה חדשה במעט לגמרי. לשתיהן שחקנים מצויינים, אך כוונתי להכין את קבוצתי ולא לנתח את היריבה. צפוי מאבק בעל איכות. נצחון חשוב למוראל".

אלקייר כבש צמד והכניע את יובנטוס 1:2

● ליגות באירופה

צמד שערים של החלוץ הדני הבין־לאומי, פרבן אלקייר, העניק אתמול נצחון לוורונה על יובנטוס — 1:2, במחזור הרביעי בליגה האיטלקית בכדורגל.

השער הראשון הובקע בבעיטת־11 בדקה ה־36, וכעבור 15 דקות שיגר כדור שני לרשתה של „יובה". 50 אלף צופים חזו במשחק, בו הבקיע סרג'יו בריו את השער ליובנטוס בדקה ה־69.

בעלת התואר הכפול, נאפולי, השיגה נצחון־חוץ על אבלינו — 2:0. דייגו ארמנדו מארדונה שיחק גרוע, ואף ספג כרטיס צהוב בעקבות ויכוח עם השופט. יש לציין שהכוכב הארגנטיני סובל מפציעה מושבת ברגלו. את שער הנצחון כבש אנדרה קארנבאלה, כבר בדקה השנייה. חלוץ זה הורחק ביום רביעי במשחק נגד ריאל מדריד, כבר בדקה ה־20.

רומא צועדת בראש טבלת הליגה עם 7 נקודות מארבעה משחקים, לאחר שניצחה את העולה החדשה, פיזה — 0:1. הפולני זביגנייב בונייק כבש את שער־הנצחון בבעיטת־11, לאחר שחברו הגרמני רודי פלר הוכשל ברחבה.

העולה החדשה, פסקארה, המשיכה לנצח, והפעם גברה על צ'סנה — 0:1. שער הנצחון הובקע בדקה ה־88.

מילאן ניצחה את אסקולי — 0:2, משעריהם של אנטוניו וורדיס ואלבריג'ו אבאני.

סמפדוריה השיגה נצחון־חוץ על קומו — 0:1: אמפולי נפרדה בתיקו אפס עם פיורנטינה, ובתיקו 1:1 נפרדו טורינו ואינטר מילאנו.

אחרי רומא צועדות בטבלה סמפדוריה, פסארה ונאפולי, עם 6 נקודות כל־אחת.

תיקו לרודה בחרונינגן

קבוצת רודה, בה משחק מוטי אוינר, סיימה אתמול בחרונינגן בתיקו 2:2 במחזור העשירי בליגה ההולנדית.

האלופה והמוליכה, פיליפס איינדהובן, הביסה בוילהאם את הקבוצה המקומית 0:6, ולה 18 נקודות מתשעה משחקים. היא מקדימה ב־5 נקודות את אייאקס אמסטרדם, שסיימה בתיקו 3:3 עם פורטונה סיטארד. פיינורד רוטרדאם נפרדה בתוצאה זהה עם לטוונטה אנסחדה.

ריאל עם מלוא הנקודות

קבוצת ריאל מדריד, שניצחה אמש את סביליה 1:3, מוליכה עם מלוא 12 הנקודות משישה מחזורים בליגה הספרדית בכדורגל.

בילבאו שנייה, עם 10 נקודות, ניצחה את מורסיה 2:3. נצחון מכריע קצרה בטיס סביליה על סאבאדל 0:6. ברצלונה, שמשחקה עם אתלטיקו מדריד הופסק 20 דקות לסיום בגלל גשם שוטף, במצב של 1:1, מדורגת במקום הלפני־אחרון.

רלף קליין: בחמישיית רק שני אמריקנים...

מאת יצחק ויסהוף

מאמן הכדורסל הוותיק רלף קליין, ששב לאמן את מכבי ת"א לאחר הפסקה של ארבע שנים (אימן במערב־גרמניה), העלה אתמול בתכנית הספורט של גלי צה"ל הצעה מהפכנית לגבי שיתוף שחקנים זרים בליגות שלא יפגעו בשחקנים ישראלים.

לפי הצעתו של קליין, שתופנה לאיגוד הכדורסל, תהיה רשאית כל קבוצה להחזיק כמה אמריקנים שתרצה, אולם בכל משחק היא תוכל לשתף רק שניים, שיורשמו בטופס המשחק, ואילו על שלושת המקומות האחרים בחמישייה יתמודדו שחקנים ישראלים.

לתשומת־לב הפועל חיפה: שמידט קלע 42 לקאזרטה

משחקי הליגה האיטלקית בכדורסל נערכו אמש. יריבת הפועל חיפה בשבוע הבא בקוראץ', קאזרטה, ניצחה את ונציה — 111:118. אוסקר שמידט קלע 42 נקודות ודלימגיץ 35.

טרסר מילאנו גברה על פזארו 85:90. בראון קלע 25 נקודות.

קבוצתו של לי ג'ונסון, הניקו ליבורנו, נוצחה בבולוניה ע"י דייטור 78:70.

צליחת הכנרת — הבוקר

אות־הזינוק לצליחת הכנרת התחרותית הבין־לאומית ה־18, תינתן הבוקר ב־8.30 בחוף עין־גב.

19 שחיינים (וביניהם שניים מבלגיה) ו־14 שחייניות (וביניהן שתיים מבלגיה), נרשמו לצליחה, בה יצטרכו השחיינים לעבור מרחק של כ־10 ק"מ מקיבוץ עין־גב לחוף־גיא בטבריה. אמש ציפו גם לבואם של שחיינים מצרפת.

בין הישראלים בולט שגב פורת מהפועל הגליל־העליון, ובין הבנות — אילת אורן מהפועל הגליל־העליון ויעל קוסוביצקי מהפועל־ימק"א ירושלים.

הזמן הטוב ביותר הושג בצליחת הכנרת בשנת 1976. גרב בששא מהפועל גוש־זבולון קבע — 1:52.15 שעה. ההישג הטוב בין הנשים הושג בשנת 1978 על־ידי הצרפתייה יוסו מוריאל — 1:59.31 שעה.

הכוכב ההודי ראמש קרישנאן במשחק הנצחון נגד האוסטרלי וולי מאסור, אתמול בסידני (2:3) (תצלום איי.פי.)

קרישנאן העלה הודו לגמר — ניצחה את אוסטרליה 2:3

● טניס

נבחרת הטניס של הודו, שהכניעה את ישראל ברבע־הגמר (0:4), העפילה אור לאתמול בפעם השלישית לגמר גביע־דייויס, לאחר שניצחה במפתיע בסידני את מחזיקת הגביע, אוסטרליה, ללא פאט קאש ביותיים — 2:3.

גיבור הנצחון היה ראמש קרישנאן, שניצח ביום שישי בארבע מערכות, את ג'ון פיצג'ראלד, ואתמול הכניע במשחק הקובע את וולי מאסור — 6:8, 4:6, 4:6.

קודם־לכן הצליח פיצג'ראלד להשוות ל־2:2, כשניצח את ויג'אי אמריטראג' — 5:7, 3:6, 3:6.

הקפטן ארמיטראג' אמר לאחר נצחון נבחרתו: „אינני סבור כי נבחרת כלשהי בהיסטוריה של גביע־דייויס הצליחה לעלות לגמר עם צוות של שחקנים המדורגים כה נמוך".

קרישנאן מדורג כיום בסביבות המקום ה־30 בדירוג העולמי ואילו ארמיטראג', בן ה־33, מדורג מעל למקום ה־200.

הודו תפגוש בגמר את המנצחת בין שבדיה וספרד. המשחקים אתמול נדחו להיום בגלל גשם שוטף שירד בברצלונה. השבדים מוליכים — 1:2, בתום היום השני.

שוויץ — בריה"מ 2:3

נבחרת הטניס של שוויץ ניצחה אתמול במוסקבה, בגמר בית א' של האיזור האירופי בגביע־דייויס, את בריה"מ־המועצות — 2:3, ועלתה לבית העליון.

ברוסיה הלכה ניו־זילנד, שגברה בגמר האיזור המזרחי, בשנגחאי, על סין — 1:4.

לנדל נוצח

הטניסאי מספר 1 בעולם, הצ'כי איוואן לנדל, נוצח אתמול במשחק בחצי־גמר וטורניר בפרנקפורט ע"י השבדי פטר לונדגרן — 4:6, 7:6, 4:6, במשחק שארך שלוש שעות.

לונדגרן ישחק בגמר עם האמריקני ג'ים פיו, שהדיח בסיבוב הראשון את השבדי מאטס וילאנדר.

אסיה ואירופה משחקות ב„פינג־פונג" הישראלי

● טניס שולחן

מאת יצחק אשל

התאחדויות הבין־לאומיות בטניס־שולחן הודיעו לאיגוד האירופי שיש לשתף את ישראל בתחרויות הקדם־אולימפיות, שיהיו במערב־גרמניה.

מכתבו של הנשיא העולמי, היפאני איצ'ירו אוגימורה, נשלח לפני כמה ימים לנשיא האירופי ובו ציין הנשיא העולמי שזכותה של כל מדינה המשתתפת בתחרויות האולימפיות ליטול חלק גם בתחרויות המוקדמות. מאחר שישראל לא תשתתף בתחרויות היבשתיות ביפאן יש לשתפה בתחרויות במסגרת האירופית. עוד מציין הנשיא שהאיגוד האירופי עשוי לדון במארס הקרוב בבקשתה של ישראל להיכלל ביבשת זו.

הנשיא האירופי הודרו האיר מייר בקרב 34 מדינות החברות באיגוד האירופי, את נושא שיתוף של ישראל לתחרויות הקרובות שיהיו בקרלסרואה. הנשיא האירופי הדגיש שכל מדינה שיש לה התנגדות לשתופה של ישראל בתחרויות הקדם־אולימפיות להודיע זאת בכתב לאיגוד האירופי.

קרמר ממכבי חיפה להפועל חיפה

כדורגלן מכבי חיפה, יוסי קרמר, עבר אתמול להפועל חיפה • ההסכם התקבל בין ראשי שתי האגודות.

קרמר ניהל מו"מ עם קבוצה קפריסאית אך אתמול החליט על העברתו להפועל חיפה, בשורותיה כבר קיים אימון.

הנשיא יעניק מדלייה לגליקשטיין

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יעניק היום לטניסאי הוותיק והמצטיין שלמה גליקשטיין מדלייה מטעם איגוד הטניס הבין־לאומי.

זו הפעם הראשונה שטניסאי ישראלי זוכה לקבל מדלייה זו הניתנת על הישגים בתחומי הטניס. גליקשטיין זכה בכבוד זה לאחר שייצג את ישראל בעשור האחרון ב־25 משחקים בגביע־דייויס.

הטקס החגיגי יהיה במשכן הנשיא בירושלים.

● בתיקו אפס נפרדו הנבחרות האולימפיות של תוניסיה ומצרים בכדורגל, במסגרת הקדם־אולימפי באיזור האפריקני.

שני משחקי־גומלין הערב בכדוריד

מכבי ראשל"צ תנסה להפתיע בראמאץ ההונגרית

● כדוריד

מאת יוסף חכם

שני משחקי־גומלין ייערכו הערב בארץ, בסיבוב הראשון בגביע־אירופה לאלופות בכדוריד, לגברים ולנשים.

אלופת הגברים, קבוצת מכבי ראשל"צ, תשחק ב־8.30 באולמה עם האלופה ההונגרית בראמאץ־וספרם, במשחק הראשון ניצחה ההונגרית — 24:32.

בשורות הקבוצה ההונגרית מופיעים ארבעה שחקנים המתנשאים מעל ל־2 מטר, מהם שלושה שחקני הנבחרת הלאומית.

ראש עיריית ראשל"צ, מאיר ניצן, יערוך היום ארוחת־הצהריים קבלת־פנים בלשכתו לשחקנים ההונגרים ומלוויהם.

מאמן מכבי ראשל"צ, חגי זילברברג, אמר לי אמש: „המטרה היא לנצח בכל הפרש, אבל אינני שולל אפשרות לעבור את היריב הקשה".

הרכב משוער של מכבי ראשל"צ: שוער: אהוד סלע (יוסי מאמאו); שחקני־שדה: יואב רודיק, יוסי אוסלנדר, מישה יוסיפוביץ (חיים צרפתי), עדי כנען, דרור בשן (רמי עמר) וחיים מובשוביץ.

השופטים יהיו מיוון.

סיכויים אפסיים

במעמד ראש המועצה שלומית שמיר, תארח הערב אלופת הנשים בכדוריד, קבוצת מכבי קרית־שרת/חולון, באולם המרשב בקרית־שרת, את האלופה הבולגרית, צפקיא סופיה.

הבולגריות ניצחו במשחק הראשון בבולגריה 32:8. מאמן הקבוצה החולונית, יעקב רונסו, יפתח במשחק בשוערת: נורית אביב, שחקניות שדה: קלאודיה גורדון/קובלסקי, עדי אורל, טינה ברוק, ורד ישראל, מורן ברגרזון ויפעת טולמן.

השופטים יהיו מפולין.

בריה"מ (גברים) ומזרח־גרמניה (נשים) — אלופי אירופה בכדורעף

● כדורעף

נבחרת הכדורעף של בריה"מ־המועצות זכתה אמש בבנש, בלגיה, באליפות אירופה כשניצחה בגמר את צרפת — 1:3 (7:15, 6:15, 15:7, 9:15).

יוון הפתיעה כשנטלה את מדליית־הארד בנצחה את שבדיה — 2:3 (16:14, 9:15, 15:6, 11:15, 14:16), בקרב מרתוני.

בין הנשים זכתה בכבודה מזרח־גרמניה, שגברה בגמר על בריה"מ — 2:3 (15:8, 9:15, 20:18, 9:15, 11:15). צ'כוסלובקיה זכתה במדליית־הארד בנצחה את בולגריה — 0:3 (10:15, 10:15, 12:15).

5000 צופים חזו במשחקי הגמר לגברים.

הדירוג הסופי:

● גברים: 1. בריה"מ־המועצות; 2. צרפת; 3. יוון; 4. שבדיה; 5. הולנד; 6. צ'כוסלובקיה; 7. בלגיה; 8. יוגוסלביה; 9. איטליה; 10. רומניה; 11. בולגריה; 12. ספרד.

● נשים: 1. מזרח־גרמניה; 2. בריה"מ־המועצות; 3. צ'כוסלובקיה; 4. בולגריה; 5. הולנד; 6. איטליה; 7. צרפת; 8. רומניה; 9. מערב־גרמניה; 10. הונגריה; 11. פולין; 12. בלגיה.

● הניחוש הנכון

1.	אבלינו — נאפולי	2
2.	קומו — סמפדוריה	2
3.	אמפולי — פיורנטינה	x
4.	מילאן — אסקולי	1
5.	פסקארה — צ'סנה	1
6.	רומא — פיזה	1
7.	טורינו — אינטר	x
8.	ורונה — יובנטוס	1
9.	ברשיה — בולוניה	x
10.	קרמונזה — פייצ'נצה	x
11.	גנואה — קטנזרו	x
12.	מודנה — לאציו	x
13.	פרמה — אטאלנטה	1
14.	טרנטו — לצ'ה	x

נהריה ניצחה בגבת 69:81

קבוצת הפועל נהריה חוללה אמש הפתעה במחזור ה־3 בליגה הארצית בכדורסל כשגברה בגבת על היורדת מהלאומית, הפועל איתן גבת — 69:81.

שאר התוצאות בצפון: מכבי קרית־מוצקין — מכבי כרמיאל 69:80 (מוטי אמישה קלע 32 נקודות); מכבי בת־גלים — הפועל גן־שמואל 56:71 (קורן אמישה קלע 34 נקודות); הפועל קרית־שמונה — אליצור קרית־אתא 72:75 (רוני כהן קלע 32); הפועל כנרת/עמק־הי — הפועל עין־דור/תבור 69:77; מכבי חדרה — הפועל בקעת בית־שאן 78:88.

במשחק המרכזי בדרום הכניעה אליצור קרית־אונו את הפועל גבעתיים — 70:111.

שאר התוצאות בדרום: רמת־השרון — הפועל באר־שבע 53:75; מכבי ראשל"צ — אליצור ת"א/פ"ת 65:95; מכבי פ"ת — הפועל קרית־גת 83:104; מ.מ. גבעת־שמואל — הפועל נען 62:76; מכבי דרום ת"א — הפועל רמת־גן 59:106.

א.ס.

מונאקו בראש

קבוצת מונאקו מוסיפה לצעוד בראש טבלת הליגה הצרפתית בכדורגל, לאחר שגברה 0:2 על ברסט.

למונאקו יתרון של 4 נקודות על האלופה, בורדו, שהשיגה נצחון־חוץ על טולון — 0:1.

החלוץ המערב־גרמני הבין־לאומי קלאוס אלופס כבש את שני השערים לזכות מארסיי, שניצחה 0:2 את לאוואל.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות הופקד שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רח/1/194" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת אזורי מגורים ומסחר דרכים שטח לבנין צבורי קיים, שטח בנין ותקנות בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3703 חלקי חלקות 581 חלק, 589, 590, 596 (חלק).

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המחוזית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר מאומת עפ"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: 13.9.1987 — דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה־מחוז המרכז

הוועדה המקומית לבניה ותכנון בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 חיים שאול ויצמן ויעקב זוקורסקי הגישו בקשה להקלה ואת בתכנית מס' 20111 לבנות תוספת קומה מעל קומת קרקע בנויה חלקית יחידה אחת קיימת ברח' רב אשי 8 גוש 6190 חלקה 761 באיזור ב' הקלות הבאות.

1. קומה אחת נוספת מעל קומה משלשת חלקית (ק' קרקע בנויה חלקית) וקומה אחת.
2. הזזת קו בנין צדדים בצד מזרח ומערב עד 35 ס"מ דהיינו בניה בקו בנין צדדי 3.15 מ' במקום 3.5 מ' המותר.
3. 6 אחוזים בבנין/שפור תנאי דיור/קומה נוספת מעל 105 המותרים.
4. העברת אחוזים מקומה לקומה עד 69 וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים ב' 105 החלה במקום.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעיריית ב"ב בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. אירנשטיין, יו"ר הוועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני ברק

חוק התיכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תיכנון מקומי כפר־סבא
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התיכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית/מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' כ"ס/1/32.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 6434 ח' מ—152—213 שכונת מגוון רחובות: אח"ה, והגליל, עדיאו, יצחק שדה, קרוסי־בלזון, אסף שמעון, והעצמאות.

עיקרי הוראות שינוי התכנית קביעת זכויות בניה, קביעת שטחים לדרוכה ציבורית, קביעת שטח איחוד וחלוקה בהסכמה וללא הסכמת הבעלים.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3289 התשמ"ו עמוד 1140 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 23.12.85, ובעתון „מעריב" מתאריך 23.12.85, ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 23.12.58.

שינוי התכנית, האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית, לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. זהבי, מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה מחוז המרכז

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי מר נחמיאס מכלוף פנה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בבקשה לאשר (בהסכמת הוועדה המחוזית) על־פי הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965 סטיות בין החרשים לחלוקת הקרקע שהוכן עבור החברה לעיל לגבי החלקות בצורת נתונים 44/14 בגוש 6785 ותכנית בניין ערים מפורטת מס' ח/318, אשר הודעה בדבר מתן הרשאה לתת לה תוקף נת־פרסמה בילקוט הפרסומים מס' 3010 מיום 05/01/1984.

כל מי שיש לו התנגדות, מאיזו סיבה לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זאת.

עו"ד ת. שרון — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן 2 קומות ויציאה לגג ברח' אשל 15 ק. ביאליק גוש 11557 חלקה 61.

מהות הסטיה: הקלה בגובה מבנה היציאה לגג.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' וייצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ב/ע. לוי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04־640775
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מילשטיין — לאשר תכנית ל־2 בניינים ברח' סמולנסקין 8, חלקה 11, בגוש 10786, אחוזה.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. מרחק בין הבניינים קטן מהמותר.
2. בליטות למרווחים צדדיים עד 40 ס"מ.
3. עודף שטח בנייה מעל למותר.
4. בליטה למרווח קדמי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבנייה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינובייץ, מהנדס העיר

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04־640775
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר עורר הוכהויזר — לאשר תוספת בנייה על גג הבניין ברח' דישראלי מס' 32, חלקה 22, בגוש 10782, אחוזה.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בנייה מעל למותר.
2. קומה חלקית נוספת מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבנייה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/איתמר ינובייץ, מהנדס העיר

פריון
חברת נאמנות להשקעות בע"מ
הזמנה לאסיפה כללית שנתית

שתתקיים במשרדה הרשום של החברה, בבית אסיה, רח' וייצמן 4 תל־אביב, ביום 26.10.87, בשעה 09.00.

על סדר היום:
1. דו"ח מנהלים
2. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.86
3. בחירת מנהלים
4. מינוי רואה חשבון
5. קבלת החלטה מיוחדת לפיה תתווסף התקנה הבאה כתקנה 72 לתקנות ההתאגדות של החברה: „המנהלים רשאים בכל עת למנות אדם כמנהל נוסף, והוא יצטרך לפרוש באסיפה הכללית הרגילה שלאחר מכן אולם יוכל להבחר בה כמנהל נוסף".
6. שונות.

כל בעל מניות שלא יוכל להשתתף אישית באסיפה רשאי להשתתף בה ע"י שליח שיתמנה בכתב חתום על ידו, בנוסח שניתן לקבלו במשרדי החברה 48 שעות לפחות לפני המועד הקבוע לפתיחת האסיפה.

יעל ברוק, עו"ד — מזכיר
בשם מועצת המנהלים

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.40 ראשית הקריאה – בלי סודות – ה"כ'. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ד' – גיאומריה – נא להכיר וכו. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך – רגע עם רודלי – בשכונה שלנו וכו. 11.00 ערבית מדוברת – ד"ה' – אלבית (א) לעתיק. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 גיאוגרפיה של א"י – הארץ – שלוש גבעות וכו. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 מושגים ביהדות – בסכות תשבו וכו. 13.00 גיאוגרפיה כללית – ד"ט – אפריקה הדרומית. 13.30 אנגלית יא"יב' – Hello Israel - Have you been there? No. 1 13.45 צרפתית – העשרה. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 מגע – הפרק הפעם עוסק בנושא: חרס. 14.30 קסים קסם – רלתות. 14.55 נחשון – ויפתינגס הצורא וספינת הריאה. 15.00 קשר משפחתי. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות למרכז ההסברה. 15.55 הרוזן ממונטה כריסטו. 17.00 ערב חדש. 17.30 רובינפת לי – סדרה בהנפשה שם הפרק: בית לחסרי בית. 17.55 אחות קוקייה – פרק אחרון. קייט מנסה לכיים חובתה, שרווי היא אמה האובדת. רווי בורחת מבית סיוון אך חוזרת לשם. ההוכחות להיותה האמיתית של רווי נמצאות בידיו של הארי ג'נקינס. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 הצפון הדרום והמניה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 קשרי משפחה הפרק השנים עשר: נשיקות לדוד ארתור. מאלורי מזועזעת לגלות, כי ידיד ותיק של אביה הבא לביקור, מנסה להתחיל איתה. 22.00 כניסה חופשית – בשידור ישיר. תכנית בענייני חברה משודרת מאולם תאטרון החאן בירושלים. הנושא הפעם: מי פה המנהל? התכנית תעסוק במערכות היחסים העבעיתיים בין הנהלות לעובדים כפי שהיא באה לידי ביטוי בישראל של 1987. מנחה: מנשה רז. 23.10 מיאמי מחלק מוסר. שם הפרק: לומכררה. על קרוקט וטאבס מוטל לשמור על עד מפתח במשפט נגד איש המאפיה, המנסה להורגו. 00.00 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה ניגונות. 09.00 בריטן, ואריאציות על נושא של פרנק ברידג'; פולנק קונצ'רטו בסול מינור לעוגב, תזמורת כלי קשת וטימפאני; סן־סאנס, שלישיית סונטר בסה מג'ור אופ. 18; וייטאן קונצ'רטו מס' 4 ברה מינור לכנור ותזמורת; בטהובן: המוסיקה לבלט יסורי פרומתיאוס. 11.57 פינת השיר – משירי אברהם בן יצחק (סונגה). 12.00 מן הפרטיה – וכריה פלאוויסנג'ר: פרוקופייב. 10 קטעים מתוך רומאו ויוליה; שומאן: המורסקה, אופ. 20; ראבל, קברו של קופרן סויטה. 13.05 בהאזנה ניגונה – הנדל, קונצ'רטו בסי במול מג'ור לנבל ולתזמורת אופ. 4 מס' 6; ג'וליאני: סונטה גדולה לחליל ולגיטרה, שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי מינור הבלתי גמורה; צ'ייקובסקי. וריאציות על נושא רוקוקו לצ'לו ולתזמורת; פורה: קליגולה למקהלה ולתזמורת; פורה: פרלוד מתוך פנלופה. 15.00 הסברה מוסיקלית – הנחיות הרגש – כנסית מס' 13. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. מוצארט 3 סונטות כנסיתיות: טלמן: קונצ'רטו בסול מג'ור ל־2 ויולות ותזמורת כלי קשת, ויוואלדי: קונצ'רטו ברה מג'ור לחליל ותזמורת אופ. 10/3. פסקליה לתזמורת כלי קשת, אטנברג: סויטה לכנור וויולה ותזמורת כלי קשת אופ. 19/1. 18.00 רגש על הביצוע. 19.00 בין חברים – מעולם מטעמי המוסיקה: קונצ'רטו לפסנתר מס' 14; פרוקופייב: סימפוניה מס' 4. 20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם: מנדלסון: אליהו. 22.30 פעם ועוד – שנברג. פיירו הסהרורי חלק ב' (שבעה שירים מ־8 עד 14). 23.00 מחוזי יצירות – שוברט מחוזי שירים.

רשת א'

07.30 הדירקל. 08.05 חוגה – עם בני הנדל. 09.05 טלרדיו – שירות מידע למאזינים. 10.05 שידיעור – מתולות ושירים משלנו. 11.05 מניתי בוקר – מגיש: גדעון הוד. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 כראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת – יהדות ארצות־הברית במאה ה־20. יהדות ארצות־הברית נוכח השואה חלק ראשון – פרופ' יהודה באואר. 16.05 גיל הביניים. 17.10 שירי עמים. 18.05 מינחת ערב – משדר יומי להוודרתי ומסורת. 18.30 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב – עם האסטרולוג אילן מקר מגישה נאוה סכיון.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עשים עניין – עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 כוכב הבוקר. עם ניל סריה. 10.05 כל צבעי הרשת – מגזין יומי. 12.10 אלף־אלף ביבית – עם אשר מגור. 13.05 בחצי היום – חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 כת צחוק – והמטר. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 שפה קלה עם אילניה. 17.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים. 17.55 קראתי ספר – קוראים ממליצים. 18.05 שעה נוספת – מגזין לענייני הנוף. 18.45 היום בספורט – היום הזה. 19.35 דין ודברים – מגזין לענייני חוק ומשפט. 20.05 סולם מצער – מצער והמנונים המסורתיים.

22.05 מפיק רדי – עם דלית אורמיאן. 22.30 שירים עבריים. 23.05 שאלה של טעם – עם חיים קינן וש"ח. 00.15 ג'או ועוד – עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

08.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה – עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 אחר אחר – להיטים עבריים עם שירה גרא. 14.05 רו רה יומי – עם דני קרפל ודובי לנץ. 15.05 שירים לחג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי – מינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 עם חיילים בעצבה ברמת־הגולן. 18.45 מטולש – עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.00 שירים מכאן – שירים עבריים. 20.05 קלאסי כאן – מגאזין גלי צה"ל על הנעשה בארץ במוסיקה הקלאסית (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהתבריה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע – היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם פרופ' צבי לם – מרצה בבית"ס לחינוך באונ' ת"א. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר. שידורי צה"ל 19.2 05 רדיו דדיו – עם יזאב קוטנר. 20.05 צער וחצי – תכנית הספורט של גלי צה"ל הכוללת דיווחים ישירים ממשחקי הליגה בכדורסל ופרשנים באולפן. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול תג'אז הזה – עורך ומגיש דני קרפל.

רשת ג'

08.04 בחורה לאשר – להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 08.05 מה, כבר תשע – עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים – עם שמירה אימכר. 11.05 שבעים מי יודע – שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חרש, חריש ומחרש – עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית – עם יקיר אליב. 18.05 היה היו – מצער סומוני הערב – עם קובי ברקאי. 20.05 קי התחלה – תקליטי שדרים־ראשונים. 21.05 קצת אחרת – סוף מתקדם – עם אורלי מורג. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: הטורף 5, 7.15, 9.40
אורלי: החנות מעבר לפינה 3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: טוויסט וצעקה 7.00, 9.30
דקל: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: ילדים הורגים לאלוהים 7.45
דרור: השוטר מבברלי הילס 5, 7.15, 9.30
החוויה הישראלית:
חלום של קוף 21.50
לימור חדש: מעקב חושני 4.10, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סור ההצלחה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים הורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: פגישה עיוורת 5, 7.30, 9.50
חן 2: ליבו של אנג'ל 5, 7.25, 9.45
חן 3: הגוזל האוהבת והמאוהבת 5, 7.40, 9.45
חן 4: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: אני והחברה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
תכלת: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: המשפחה 3, 4.30, 7.15, 9.50
לב 2: גברים גברים 2, 5, 8, 10.00
לב 3: משפחת המלוכלכים 2, 5, 8, 10.00
לב 4: נרוטי החוק 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

אואזיס: פגישה עיוורת 4, 6.40, 9.30
לילי: מרכז לוהט 7.15, 9.30
ארמון: הטורף 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.20, 9.40
גן 2: הגוזל האוהבת והמאוהבת 5, 7.20, 9.40
גן 3: מעקב חושני 6.15, 9.15
גן 4: אני והחברה 5, 7.30, 9.40

ירושלים

אדיסון: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: לוחם עם כבוד 4.30, 9.15
בית אגרון:
תום סוויאר 16.30
מלון לצעירים 18.00
כחום תנוף 20.00
החברים של אלכס 22.00
כפיר: הבלתי משוחדים 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: ביינר אריזונה 4.30, 7, 9.15
מיטשל: המשפחה 7.00, 9.00
סמדר: אני והחברה 7.00, 9.30
חבורה: סגור לרגל שיפוצים
אורון
אור 1: מעקב חושני 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: לא שם זין 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: לא יכולה בלי זה 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: סור ההצלחה 6.30, 9.00
אור 5: קוקה קולה קיד 4.30, 7.00, 9.00
עדן: רובוקופ 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 18.45, 21.45

חיפה

אורה: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
חן: האלמנה השחורה 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: רובוקופ 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
רון: הבלתי משוחדים 4, 6.30, 9.00
אמפי: כלא הילטון 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: החנות מעבר לפינה 6.45, 9.15
קרן אור המושבה: לא שם זין 7.00, 9.15
פאר: הטורף 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: המכשפות מאיסטוויק 5, 7, 9.15
סטודיו: רימון חי 5, 7, 9.15

חולון

מגדל: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
מגדלי: הטורף 6.00, 9.00
רינה: תתיך אמריקאי 5, 7.30, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: סור ההצלחה 5, 7.15, 9.30

הרצליה

דוכלו: השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – האודיטוריום א', ב', ג' – שירותים אישיים 7.45, 9.30

באר־שבע

חן: שומר ראש 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: השוטר מבברלי הילס 2, 5, 7.15, 9.30
היכל 2: רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: משפחת פלורד 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברלו: פרוט בבתי הקולנוע 10.00, 12.00

עפולה

מופתורון: חנות קטנה מטריפה 9.00

גבעתיים

הדר: רובוקופ 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: השוטר מבברלי הילס 2, 7.15, 9.30
רון 2: משפחת פלורד 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 5.10
מירלה אפרת: 20.30
בית ספר לנשים: 21.00

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ב' 5.10 בשעה 20.30 „פולה"

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: מור — חביבה רייך 20
חולון: אהרון — הופיין 52
ירושלים: מירפאת רוממה — רח' המ"ג 28
נתניה: גבע — שער הגיא 14
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן: קופ"ח כללית — המיתר 25
תל־אביב: לב העיר — אחד העם 69; קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה: יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - עיניים
בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
משגב לדך — נשים

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00—20.00, בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03־453300, 03־431500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243558
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי — 04־922222

„קו פתוח" להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222752.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד המכון לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים 20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל' 294869, 03־285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־5361113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־35316.

סילוק מיטרדים
מוקד עזה"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 1781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08־231022, עפולה — טלפון 065־93334, טבריה — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, שח"ל בגוש דן, טל' 03־330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, *11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

נפתח משפט פרופ' סוקולובסקי הנאשם בגניבה מאוניברסיטת ת"א

משפטו של פרופ' מרדכי סוקולובסקי מאוניברסיטת תל-אביב, הנאשם בגניבה של כ-20.000 דולר מן האוניברסיטה, נפתח אתמול בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב בפני השופט אליהו מצא.

על-פי האשמה המיוחסת לפרופ' סוקולובסקי, הוא גנב סכום זה על-ידי רכישת כרטיסי נסיעה להשתלמויות ליעדים שונים בחו"ל, ביניהם אפילו המזרח-הרחוק. אי-ביצוע הנסיעה ושלשול הכספים שניתנו לו מהאוניברסיטה לצורך זה לכיסו, או המרת כרטיסים יקרים בזולים, ושלשול ההפרש, ששולם על-ידי האוניברסיטה, לכיסו. לצורך ביצוע עסקאות אלה נעזר, על-פי כתב-האישום, במשרד הנסיעות של אביו, יהודה סוקולובסקי, שאף הוא עמד למשפט.

הוא נאשם, שעבר את העבירות האלה בשנים 1977-1982, בעת שכיהן כסגן נשיא למחקר ופיתוח. בנוסף, נאשם פרופ' סוקולובסקי בדיווח כוזב של ימי אש"ל באותן נסיעות.

השותפה לשעבר למשרד הנסיעות של אביו, וויאן בלו, סיפרה בעדותה, כי על-פי הסכם ההתקשרות, האוניברסיטה היא זו שהיתה הלקוחה של משרד הנסיעות, בעוד שמדי פעם שונה שם הפרופסור עבורו רכשה האוניברסיטה את הכרטיס. לדבריה, היה נהוג לדווח לאוניברסיטה על כל שינוי בתעריף הכרטיס או על ביטולו, תוך החזרת ההפרש לאוניברסיטה. עקב לחצים שהופעלו עליה על-ידי שותפה למשרד, שהוא אביו של פרופ' סוקולובסקי, היא לא נהגה לדווח על שינויים כאלה במקרה שלו.

כן, סיפרה העדה, רכשה האוניברסיטה עבור פרופ' סוקולובסקי כרטיס טיסה במסלול ת"א-טוקיו-טייפה-הונג-קונג-ת"א, בסך 32.921 שקלים ישנים ב-1981, היא סיפרה, שהשאירה את תאריכי הנסיעה בכרטיס זה פתוחים, כשקיבלה את הכרטיס מסרה אותו לידי האב, ומאז לא ראתה או שמעה דבר על אודות הכרטיס. פרופ' סוקולובסקי נאשם, כי לא נסע מעולם ליעד זה וכי פרה את הכרטיס תוך שלשול תמורתו לכיסו.

פעם אחרת החזירה לחברת התעופה כרטיס טיסה לארה"ב שלא נוצל כלל על-ידי פרופ' סוקולובסקי. את ההחזר שקיבלה מחברת התעופה תמורת אותו כרטיס שמומן על-ידי האוניברסיטה רשמה בעקבות לחצים של האב בצ'ק על שם הבן, במקום לרשום צ'ק לפקודת האוניברסיטה, כנדרש.

דוד לויתן, לשעבר מנכ"ל האוניברסיטה, אמר בעדותו, שאיש הסגל היה חייב לדווח לאוניברסיטה כל אימת שבוצע שינוי בכרטיס או במסלול הנסיעה. לדבריו, הוא עצמו נהג לחתום על הקבלות שהוגשו לו מבלי לבדקן, מתוך כך שסמך על יושרו של איש הסגל המדווח, ולאחר שנעשו כבר בדיקות על-ידי אנשי כוח-אדם. (עתיים)

טלקס

● "המלצות לפרס ע"ש גבריאל שטרן

האגודה להבנה בין-דתית, המכון ללימודים ערביים בגבעת חביבה, ומרכז בובר באוניברסיטה העברית מזמינים את הציבור להגיש הצעות והמלצות למועמד או למועמדים (צוות) מתושבי הארץ, לקבלת הפרס ע"ש גבריאל שטרן על יצירה עיתונאית או תקשורתית אחרת, העוסקת ביחסי דתות ועמים בארץ, ובמיוחד בין יהודים וערבים.

גבריאל שטרן ז"ל היה תלמידו וידידו של מרטין בובר, הומניסט ולוחם למען זכויות האדם.

המלצות והצעות למתן הפרס השנתי יתקבלו במזכירות האגודה להבנה בין-דתית, ת.ד. 7730 ירושלים, עד 30.11.87, בצירוף נימוקים ומסמכים מתאימים.

יצחק שור

● פורום לחברי מרכז "העבודה" מקריית-שמונה והקיבוצים

פורום משותף לחברי מרכז מפלגת העבודה מקריית-שמונה ומהקיבוצים באיזור הוקם בסוף השבוע.

בפורום, שהוא גוף ראשון מסוגו, 12 חברים.

הפורום יעסוק בנושאים כלל-ליים-חברתיים הנוגעים לתושבי האיזור.

יהודה צור

● קו פתוח לשפעת

קופת-חולים מאוחדת תקיים מחר קו פתוח לשאלות הציבור בנושא מחלת השפעת, הסכנות, תופעות הלוואי, חיסון ועוד.

על שאלות הפונים יענו ד"ר בנימין חבוט, מנהל ביה"ח שמואל הרופא, ד"ר ציון משולם, רופא מהדסה עין-הכרם בירושלים, ד"ר יהודה קרפון, מאסף הרופא וד"ר שמואל שריקא, מומחה לבריאות הציבור.

הקו הפתוח יתקיים בין השעות 16.00-18.00 והציבור מתבקש להתקשר למספרי הטלפון הבאים: 03-233251/4, 03-234437, 03-229880.

יוסף שמי

● תערוכת תכשיטים מארצות האיסלם

תערוכת מלאכת הצורפות האיסלמית על גווניה וטיפוסיה השונים תוצג ממחר במוזיאון האיסלם על שם ל.א. מאיר בירושלים.

אוסף התכשיטים מכיל מאות רבות של תכשיטי זהב וכסף העשויים בטכניקות שונות. רובם משובצים באבני חן יקרות ובפנינים או מעוטרים באמייל צבעוני. כמו כן מוצג אוסף מרשים וייחודי של פגיונות משובצים באבנים יקרות שנחשבו לתכשיטים גבריים. הצורפים המוסלמים טרחו גם בעיטור אמנותי של רתמות סוסים.

בצלאל עמיקם

חולטה הערבות של הקבלן גניש כיוון שלא חזר לישראל

בית-משפט השלום בתל-אביב החליט אתמול לחלט את דמי הערבות בסך 400.000 ש"ח שהפקיד הקבלן שלום גניש טרם צאתו את הארץ, כיוון שהוא לא שב מאז אוגוסט 1987, כפי שהיה אמור. עוד הוחלט, כי גניש ייעצר מיד עם שובו ארצה.

בבקשה לחילוט הערובה הזכיר התובע, עו"ד א. עיטם, כי שלום גניש שוחרר לראשונה בערבות ביום 8.1.81 לאחר שהפקיד ערבויות בקופת בית-המשפט. ביום 23.7.81 הוצא צו מעצר נוסף נגדו, והוא שוחרר בערובה ביום 23.7.81.

בתאריך 15.5.87 הגיש שלום גניש בקשה לביטול זמני של הפקדת הדרכון ועיכוב יציאה מן הארץ בשני תיקי המעצרים האלה. בית-המשפט נעתר לבקשתו בתנאי שימציא ערבות בנקאית בסכום של 400.000 ש"ח, ובתנאי שיחזור ארצה עד 20.8.87, ומיד עם שובו יפקיד את דרכונו במשטרה ויציאתו מן הארץ תיאסר.

ב-6.9.87 הוגשה לראשונה בקשת החילוט, מאחר וגניש טרם חזר. עוד נאמר בבקשה, כי יש לצוות על מעצרו מיד עם שובו ארצה.

בא-כוחו של גניש, עו"ד רווגוב, טען אז, כי שלום גניש נמצא בארה"ב, וכי בואו ארצה מתעכב בשל סיבות אישיות ובריאותיות. עוד אמר עו"ד רווגוב, כי בשיחה טלפונית מאותו יום הבטיח לו גניש, כי הוא ישוב ארצה בסוף ספטמבר.

בסיכומו של אותו דיון קבע שופט השלום יצחק ברא"ז, כי אם לא יחזור שלום גניש עד ה-4.10.87, הוא יורה לחלט את הערבות בסך 400.000 ש"ח וכן יתן צו מעצר.

בהתאם להחלטה זו, הורה השופט ברא"ז אתמול לחלט את דמי הערבות בסך 400.000 ש"ח שהפקיד גניש טרם צאתו מן הארץ. כמו כן הוא הוציא צו מעצר ל-48 שעות נגד גניש והורה להביאו בפניו מיד לכשייעצר. (עתיים)

המשטרה מבקשת להחמיר בעונשם של נושאי סכינים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

סגל הפיקוד הבכיר של המשטרה דן אתמול בדרכי התמודדות של המשטרה בשימוש בסכינים, לנוכח ריבוי מקרי הדקירות.

המפכ"ל, רב-ניצב דוד קראוס, הורה ליחידות המשטרה בשטח להתייחס לנושא בתקיפות ובחומרה ולא להסס לעצור אנשים שיימצאו בידיהם סכינים ופגיונות בניגוד לחוק ובנסיבות חשודות.

היועצת המשפטית של המשטרה, תנ"ץ חנה חריש, פנתה למשרד-המשפטים בבקשה לקיים דיון מקיף במצב החוקי של נשיאת נשק קר ולבדוק את האפשרות להחמיר בעונשיהם של נושאי סכינים ופגיונות.

העונש הקבוע בחוק כיום על נשיאת סכין הוא שנת מאסר אחת ועל נשיאת פגיון – שלוש שנות מאסר.

הוארך מעצר אמה ואחיה של ירדנה חמו החשודים ברציחתה

שופטת בית-משפט השלום בנתניה ערנה בקנשטיין עצרה אתמול ל-8 ימים את שלושת בני משפחת חמו מנתניה, החשודים ברצח בת המשפחה ירדנה חמו ביום הכיפורים, ובהעלמת ראיות.

האם ברכה חמו (57) ובניה שמעון (22) ויוסף (29) נעצרו מיד לאחר הרצח בביתם בשכונת אוורים בנתניה.

השופטת קבעה בהחלטתה, כי לכאורה קיים חשד הקושר את החשודים למעורבות ברצח ולהסתרת מידע הקשור בחקירה. הסכין לא נמצאה ועולה החשש של חיפוי הדדי, אמרה. "על פניו נראה כל מי מבני הבית ידע ברצח. זו טוענת לא שמעה, זה טוען לא ראה, וזה טוען לא היה", קבעה השופטת.

ראש צוות החקירה, מפקח חיים פרלוק, טען כי על פי הממצאים הראשונים נראה שמאן-דהוא מבני המשפחה מעורב בביצוע הרצח. "מדובר במשפחה מעורערת עם בעיות. את הסכין לא מצאנו, האם העלימה ראיות ונראה שיש נטיה לסגור את הפרשה במשפחה", טען.

נציג המשטרה התייחס לאח שמעון ואמר, כי בחקירתו נמסר, כי הוא ברח מבעד לדלת, ואילו האם טוענת שהדלת היתה נעולה. לגבי האח יוסי, אמר נציג המשטרה, כי היה מסוכסך עם הנרצחת ובליל המקרה שמר במפעל "גמיר", המרוחק כ-3 ק"מ מהבית. כאשר באו לעצור אותו, היה בבגדים שעברו כביסה. (עתיים)

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים – 1.10.87

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6660	1.6868	1.6769
דולר אמריקני	1	1.56	1.64	1.5970	1.6170	1.6079
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8668	0.8776	0.8717
לירה סטרלינג	1	2.54	2.66	2.5896	2.6219	2.6283
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2604	0.2637	0.2619
ין יפאני	100	1.07	1.12	1.0890	1.1026	1.0950
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7696	0.7792	0.7748
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0411	1.0541	1.0471
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2475	0.2506	0.2490
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2371	0.2401	0.2386
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2256	0.2284	0.2269
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3605	0.3650	0.3630
דולר קנדי	[illegible]	1.20	[illegible]	1.2221	1.2373	1.2295
דולר אוסטרלי	[illegible]	1.10	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1.1433
ראנד דרום אפריקני	[illegible]	0.46	0.78	0.7660	0.7756	0.7712
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4173	0.4225	0.4201
שילינג אוסטרי	[illegible]	1.21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
לירה איטלקית	1000	1.18	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

תעשיות ארים בע"מ
חפ 51-015409-4/
הודעה על החלטה לפרק את החברה מרצון
ניתנת בזה הודעה, כי באסיפה כללית, שלא מן המניין של החברה, שנועדה והתכנסה כהלכה ביום 11.5.87, נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את ה"ה נומברג יוסף ויעקב פרחודניק – למפרקי החברה.
כל נושי החברה מוזמנים לישיבה במשרד עוה"ד בתיה פרחודניק, שד' בן-גוריון 53, ת"א, ביום 15.10.87, שעה 17.00.
פרחודניק, עו"ד
שד' בן-גוריון 53, ת"א, 03-223808

בפלילים

טכנאי מז"פ במשטרה נאשם בבידוי ראיות

מאת קובי מגדל, כתב "על המשמר"

טכנאי במחלקה לזיהוי פלילי במשטרת מרחב הגליל, יעקב שיטרית בן 34 מנהריה, הואשם אתמול בבית-המשפט המחוזי בחיפה בבידוי ראיות, זיוף בידי עובד ציבור, מירמה, הפרת אמונים ושיבוש הליכי משפט.

בכתב-האישום טוענת סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד אמירה רינגר, כי בחודש ספטמבר בשנה שעברה הוזעק הנאשם ליטול טביעות אצבעות מרכב גנוב. לטענתה, בדה הטכנאי בהליכי הזיהוי פרטים המתייחסים לטביעת אצבעותיהם של שני חשודים שהיו מעורבים, כביכול, בגניבת הרכב והאביזרים ממנו. הוא מילא דו"ח כוזב והעבירו למעבדה הארצית לזיהוי פלילי בירושלים כדי שאנשיה יאשרו את "הגילוי".

התביעה טוענת, כי הנאשם בדה ראיות בכוונה להטעות רשות שיפוטית וכן זייף צילומי העתקת טביעות אצבעות בצורה שהיה בה כדי להטעות. בכך, ציינה התובעת, מעל הטכנאי בתפקידו תוך הפרת אמונים שיש בה כדי לפגוע בציבור.

הוארך מעצר החשודים ברצח בקריית-מוצקין

מאת קובי מגדל, כתב "על המשמר"

בית-משפט השלום בחיפה האריך אתמול ב-15 יום את מעצרם של יונין איסטחרוב (36) ואיליה פוקס (37) מקריית-מוצקין, החשודים ברצח יוליק גיסמן (42), אף הוא תושב הקריה.

החשודים נעצרו בערב יום הכיפורים בעקבות גילוי גופתו של יוליק גיסמן בחצר בית סמוך לקולנוע "אורות" בקריית-מוצקין.

נציג המשטרה טען בבית-המשפט, כי בידי המשטרה ראיות לכאורה הקושרות את שני החשודים לביצוע הרצח.

יונין איסטחרוב הכחיש כל קשר למעשה וטען כי היה שתוי וכי ישן בחדר אחר. ואילו החשוד איליה פוקס אמר בבית-המשפט: "היה לי איתו חשבון. הגיע הזמן להרוג אותו. אני עצמי הרגתי אותו".

לעמי אלעזרי
משתתפים בצערך על פטירתו של
אביך
הנהלת ועובדי
מאפית ודש רמת השרון

לבלה ולבני המשפחה
אתכם אנו באבל במות
אמנון דורון (ספקטור)
חברים מרשפים

ליוליקה פדור,
לטומי ורותי קרן
משתתפים בצערכם במות
האב
חברי קיבוץ שמרת

לחברינו בתיה ויעקב קרבצ'וק והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האח
קיבוץ אילון

לרעיה חנה,
לאחים עמי וראובן ולמשפחה
אתכם באבלכם על מותו של
משה הובב
ידיד ורע שנים רבות
עלי כהן, קופנהגן דנמרק

פרס: חל שינוי בברית-המועצות
שמיר: אין מקום למלה טובה

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, מסר אתמול בישיבת הממשלה אל ראש הממשלה, יצחק שמיר, ואמר: "אני לא מקבל, אדוני ראש הממשלה, שאין מקום לומר מילה-טובה לבריה"מ על שחרורה של אידה נודל. בצד התודה יש לדרוש עוד (דרישות), אבל קורים בבריה"מ דברים שלא קרו שם זה 16 שנה ויש לעודד מגמה זו".

פרס, אשר כלל דברים אלה בסקירתו על מסעו בארה"ב, המשיך ואמר, כי מכל המקומות שהיה בהם, "המקום היחיד שבו לא מוכנים להתייחס ברצינות לנעשה בבריה"מ הוא כאן. חל שם שינוי, יש משטר חדש, אבל אצלנו משווים כל הזמן רק לסטאלין ולברז'נייב. אין מחשבה לעומק. הסובייטים לא הפכו לפרו-ישראלים, אבל יש שינויים גם בעניין היהודי. דברים שתבענו בעבר, קורים עכשיו. משלחת קונסולארית סובייטית רוצה לשבת כאן שישה חודשים כדי לבדוק חמישה מיגרשים: מה זה אומר?"

פרס הדגיש, כי העניין היהודי הוא בנפשו. "אני רוצה יחסים טובים יותר עם בריה"מ, כדי להביא יותר יהודים לכאן".

פרס סיפר, כי בפגישתו עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנאדזה, אמר לו האחרון: "אין לנו עניין לבנות מחסומים מלאכותיים נגד הרוצים לצאת. אם הם יחליטו לעזוב, נרצה שהם ייצאו עם זכרונות נעימים. על כן מערכת היציאה תהיה מנוהלת כהלכה".

לנתק עם ארה"ב

פרס נתן לשוורנאדזה רשימה של אסירי ציון שישראל מבקשת להתיר את עלייתם. בראש הרשימה הייתה אידה נודל. שוורנאדזה הבטיח, כי יבדוק אישית את "המקרים הקשים". פרס סיכם פרק זה בסקירתו באומרו, כי בנושא היהודי לא שמע משוורנאדזה הבטחות מפורשות אך גם לא סירובים.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, השיב לפרס, כי אין מקום ל"מלה טובה" לבריה"מ. "הרי הם לא היו צריכים מלכתחילה לעצור את אידה נודל", אמר. שמיר הוסיף, כי כשלישראל הייתה שגרירות במוסקווה, לא הייתה עלייה לישראל. לעומת זאת בשנות ה-70, כשלישראל לא הייתה שגרירות שם — הייתה עלייה גדולה.

השר עזר וייצמן הגיב: "אז אולי ננתק את היחסים עם ארה"ב כדי לעודד עלייה משם".

בתגובה על דברי פרס, שציטט דעה, לפיה אם ייפתחו שערי בריה"מ יתברר שהיהודים לא רוצים לצאת כלל — אמר שמיר, כי זוהי עמדה של גורם אחר, שאנו יודעים עליה. יחד עם זאת, להערכתו, אם ייפתחו השערים, אחרי היוצאים הראשונים יודרזו לבוא רבים אחרים.

לוי: אין שינוי

השר דוד לוי, שהסכים עם גישת שמיר, אמר שלא צריך ואין סיבה לשבח מרי את בריה"מ על שינוי בגישתה. שחרור אידה נודל בא קודם-כל על רקע לחץ אמריקני והלחץ של מדינות המערב. אין שינוי מהותי בגישת בריה"מ, המשיך לוי, לא ליהדות החיה בה ולא לישראל. תשבחות מהסוג שמציע פרס, עלולות, לדבריו, להביא לשתי תוצאות: א) רפיון בלחץ הבין-לאומי על בריה"מ. ב) הגברת הלחץ הערבי על בריה"מ להקשיח עוד יותר את גישתה כלפי היהודים.

שושנה ארבלי: חשש משיתוק כללי של מערכת הבריאות

16 מתוך 22 קבוצות עובדים במערכת נמצאות בסכסוך עבודה ● רופאי בתיה"ח של קופ"ח והרופאים המרדימים ממשיכים בעיצומים ● ניסים מתנגד לתוספות מעבר להסכם המסגרת ● המיקרוביולוגים והביוכימאים מצטרפים להסכם

מאת יוסף שמי ודליה שחורי, כתבי "על המשמר"

רופאי בתי-החולים של קופת-חולים ממשיכים בעיצומים, לאחר שבשיחות שקיימו אתמול נציגיהם עם הנהלת מרכז קופ"ח לא חלה כל התקדמות.

במסגרת העיצומים יעברו היום ביה"ח "קפלן" ברחובות ו"בית לוינשטיין" ברעננה במתכונת שבת ומחר יושבתו חלקית בתיה"ח "בילינסון" ו"גהה" בפתח-תקווה.

הרופאים מאיצים בצמרת קופ"ח להגיע להידברות לפני צאתו של יו"ר חטיבת רופאי בתיה"ח של קופ"ח, ד"ר סולו, להשתלמות בחו"ל.

מתנגד לתוספות

שר-האוצר משה ניסים אמר אתמול בישיבת הממשלה, בהתייחסו לתביעות השכר של עובדי מערכת הבריאות, כי כל חריגה ולוא הקטנה ביותר מהסכם השכר עלולה להביא למפולת כלכלית ולהחזרת האינפלציה. "כשר-האוצר לא אסכים לפריצה, תהיה זו הקטנה ביותר, בהסכם השכר".

ניסים אמר עוד, כי המשכורות במשק עלו למעשה. האוצר ביקש לתת לשכבות החלשות העלאות שכר גדולות יותר ולשכבות החזקות פחות, אך ארגוני העובדים עמדו על כך שתוספת השכר תהיה אחידה. "היום האינטרס המשותף של ההסתדרות והממשלה הוא לשמור על מסגרת השכר כפי שגובשה", אמר.

הנושא עלה בישיבת הממשלה על-ידי שרת-הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו, שהזהירה מפני הידרדרות במערכת הבריאות אם הממשלה לא תשב ותדון עם העובדים.

שרת-הבריאות אמרה, כי כל יום שעובר מייקר את הפתרון. כיום נמצאים בסכסוך עבודה 16 מתוך 22 קבוצות עובדים במערכת הבריאות ויש חשש לשיתוק כללי של המערכת.

היא הוסיפה, כי עיצומי המרדימים נמשכים זה חודש וחצי וגרמו לדחיית אלפיים ניתוחים.

המיקרוביולוגים והביוכימאים צורפו אתמול למו"מ במסגרת ועדת המעקב המשותפת להסתדרות והאוצר וביטלו את השבתת המעבדות בבתי-החולים, אך לא את השבתת המעבדות שמחוץ למסגרת האישפוזית.

מכוניות הדלתא הראשונות הגיעו לישראל

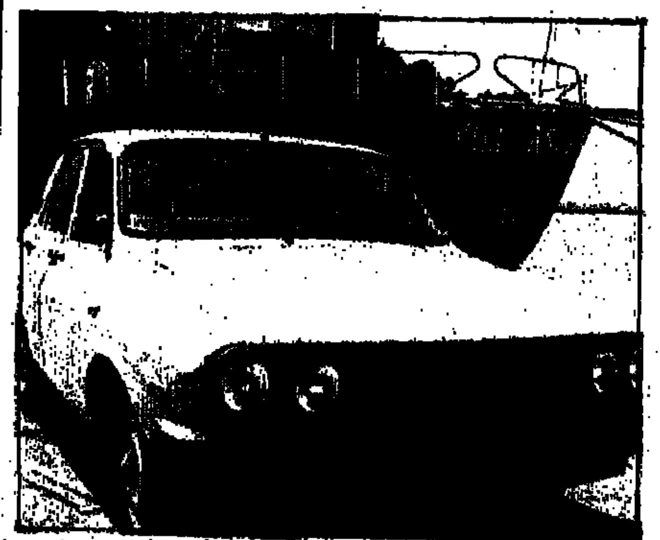

מאת קובי מגדל, כתב "על המשמר"

מכוניות ה"דלתא" הראשונות הגיעו אתמול לישראל. האונייה "צים אשדוד" שנחכרה על-ידי חברת "צים" הגיעה אתמול לנמל אשדוד כשהיא נושאת בבטנה מכוניות מדגם "דלתא".

"צים אשדוד" היא אוניית גלנוע בת 4100 טון מעמס וכושר הובלה של כ-600 מכוניות. אורכה 98 מטר וצוותה מונה 22 איש. המכוניות נטענות ישירות לבטן האונייה מחרטומה, ללא צורך במנופים.

האונייה נחכרה על-ידי חברת "צים" במיוחד לצורך הובלת מכוניות מסוג "דלתא" מרומניה עבור חברת "אילין". האונייה תפקוד את נמל אשדוד אחת ל-10 ימים.

"צים אשדוד" תפליג בקו קונסטנצה-אשדוד ומרסיי-אשדוד לסירוגין כשהיא מביאה איתה בכל הפלגה כ-600 מכוניות "דלתא" מרומניה ומכוניות אחרות מנמל מרסיי.

(צילום: ישראל הדרי/ "ישראל סאן")

קולק בתזכיר לשמיר: אין שחר לטענות הפוסלות מיקום האיצטדיון

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק, שיגר אתמול תזכיר מפורט לראש הממשלה ומ"מ שר הפנים בנושא איצטדיון הכדורגל העירוני תוך הבעת תקווה, "שבכך תגיע לסופה דרך התלאות הקשה".

בחיבור התזכיר עמלו אדריכל האיצטדיון פסקואל ברויד, מהנדס העיר אמנון ליץ וכן אנשי האגף לאיכות הסביבה.

הגורמים העירוניים טוענים, כי לטענות היועץ המשפטי של משרד-הפנים שפסל את מיקום האיצטדיון — "אין שחר". אילוצי הטופוגרפיה של ירושלים יצרו הכרח לבניית איצטדיון בצורה מיוחדת במינה.

האיצטדיון מרוחק למעלה מ-1000 מטר ממגוריהם של רוב המתנגדים להקמתו והאתר מספיק גדול כדי שאפשר יהיה לאכלס בו בעתיד 50 אלף צופים. בשלב ראשון יאכלס כמחצית ממספר זה.

עיריית ירושלים מתכננת באיזור מלחה, בנוסף לאיצטדיון, פארק, מרכז ספורט טניס, מרכז נוער ומגרש כדורגל לאימונים ומשחקי ליגות נמוכות.

לדעת מומחי העירייה, אין כל עילה לעכב עוד את אישור התוכנית על-ידי מ"מ שר-הפנים.

בסיכום התזכיר כותב קולק לשמיר: ראויה העיר ירושלים וראויים תושביה ואלפי אוהדי הכדורגל שבעיר שיהיה להם מגרש כדורגל ביתי ולא יאלצו לנדוד כל שבת אל מחוץ לעיר".

אוניית סוחר מבחריין נעצרה בדרכה לשיפוצים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

אוניית סוחר הנושאת דגל של נסיכות בחריין התגלתה בשבת בלילה על-ידי ספינות סיור של חיל הים מחוץ למים הטריטוריאלים של ישראל. ספינת חיל הים הורתה לספינת הסוחר לעצור ולאחר חקירה קצרה הוברר כי האונייה הגיעה לצרכי שיפוצים שונים, אולם לא כל הרשיונות היו בידי אנשי הצוות. לפיכך נתבקשה הספינה מבחריין להישאר במקומה מחוץ למים הטריטוריאלים עד להסדרת כל עניין הרשיונות ולהמשך החקירה.

נודע, כי הספינה היתה בדרכה לשיפוצים בנמל לימסול או בנמל חיפה. אנשי הצוות מבחריין הציגו לפני אנשי חיל הים מסמך לפיו נקבע להם תור לשיפוץ בחיפה, אולם לדבריהם טרם החליטו היכן לאספן את הספינה לשיפוץ.

שולץ: קשיים תקציביים גרמו לדחיית "קול אמריקה"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס מסר אתמול בישיבת הממשלה, כי באחת משתי פגישותיו עם מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ העלה את נושא דחיית ביצוע פרוייקט הקמת משדרי "קול אמריקה" בישראל. שולץ אמר, כי קשיים תקציביים גרמו את ההחלטה על דחיית הפרוייקט. הוא הביע תקווה, כי ימצא תקציב חלקי כדי להמשיך את תכנון הפרוייקט בעתיד.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, המכהן גם כשר התקשורת, אמר, כי יש בהחלטת ארה"ב משום הפרת חוזה, וכל זאת אחרי שהיא עצמה פנתה לישראל וביקשה את הסכמתה להקים בשיטחה משדר תמסורת משדר חזק עבור שידורי "קול אמריקה". יעקבי הזכיר את מאמרו של הפרשן הנודע וויליאם ספייר ב"ניו יורק טיימס", בו נאמר, כי הסיבה לאי הקצאת התקציב נובעת מהדטאנט שהשתרר בין שתי המעצמות ולא מקשיים תקציביים.

יעקבי העיר, כי ספייר ידוע במקורותיו המצויינים במימשל האמריקני.

נדחתה דרישת הליכוד לבטל הצגות בפסטיבל עכו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

ראש עיריית עכו, אלי דה-קסטרו, סירב להיענות לדרישתה של סיעת הליכוד בעיר לבטל הצגתן של שלוש הצגות בפסטיבל התיאטרון הנפתח בחה"ל המועד סוכות.

סיעת הליכוד תבעה מראש העיר לבטל את ההצגות "זונה ציונית", "ביקורת חצות" ו"אלמנות". לדברי סיעת הליכוד בעיר, נושאן ותוכנן של הצגות אלה מעוררים מחלוקת ופוגעים ברגשותיהם של הצופים.

לאחר שראש העיר סירב להיענות לבקשתם פנו חברי סיעת הליכוד למשרד-החינוך-והתרבות, אשר דחה גם הוא את טענותיהם באומרו, כי שלוש ההצגות הוצגו לפני הצנזורה וזאת אישרה את הצגתן.

ראש עיריית עכו, אלי דה-קסטרו, אמר, שמן הראוי להציג הצגות גם אם הן מעוררות מחלוקת, כי זאת דרכה של האמנות.

בר-לב דוחה טענות הדרוזים נגד המפכ"ל

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

שר-המשטרה חיים בר-לב דחה אתמול את טענות ועד החיילים המשוחררים הדרוזים מבית-ג'אן, אשר פנה אליו במברק לפני כעשרה ימים בטענה שמפכ"ל המשטרה, רב-ניצב דוד קראוס, העליב את העדה הדרוזית בדברים שנשא בטקס לזכרם של חללי משמר הגבול.

חיים בר-לב אמר, כי נכח בטקס עצמו, שמע את דברי המפכ"ל ולא מצא בהם כל פגיעה, העלבה, או איום כלשהו כלפי העדה הדרוזית, כפי שטענו מחברי המברק.

השר בר-לב הוסיף, שבאירוע זיכרון, בו הועלה זכרם של חיילי משמר הגבול, חיילי כל העדות אשר נפלו במהלך שירותם, מן הראוי היה להעלות בפני הנוכחים אירועים חריגים כפי שאירעו בתקרית בבית-ג'אן.

דרוזים מבית-ג'אן מסרו אתמול בתגובה, כי הם נחושים בדעתם שיש לפטר את מפכ"ל המשטרה אשר מצא לנכון דווקא בטקס אזכרה לחיילי משמר הגבול שנפלו במילוי תפקידם לדבר על אירועי בית-ג'אן, תוך שהוא מדגיש את נחישותו להביא לדיון את המעורבים. הם הוסיפו, כי הכפר שיכל 32 מבניו במלחמות ישראל.

גידול של 20 אחוז ביצוא "אגרקסקו" השנה

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

עונת היצוא של אגרקסקו 1986/87 תסתכם בכ-250 אלף טונות תוצרת חקלאית בתמורה של 265 מיליון דולר פו"ב, לעומת יצוא של כ-210 אלף טונות בתמורה של כ-220מיליון דולר פו"ב, בתקופה המקבילה אשתקד.

זהו גידול מרשים בשיעורים של כ-20 אחוזים מכמות התוצרת שיוצאה ובפדיון פו"ב זאת מסרו ראובן איילנר יו"ר מועצת המנהלים וד"ר א. עמיעד מנכ"ל אגרקסקו במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בתל-אביב, לציון 30 שנה ליסוד אגרקסקו.

היצוא החקלאי הטרי יגיע השנה קרוב למיליארד דולר עם ערך מוסף של כ-800 מיליון דולר אמרו הדוברים.

איילנר ציין בדבריו, כי מערכות היצור והשיווק של היצוא החקלאי יכולות להתמודד עם מרחק גיאוגרפי, עם תמיכות אדירות והגנה שמקבלים מתחרינו, ועם שכר עבודה נמוך בארצות החוץ. אולם, הוסיף איילנר, מה שעלול להכריע את היצוא החקלאי, היא המדיניות המדכאת של הממשלה.

בתשובה לשאלת כתבנו בקשר להקמת חברה עצמאית של ערביי יהודה ושומרון ועזה, אמר איילנר, שקיימים בירורים בין נציגות השוק המשותף וממשלת ישראל. ככל הידוע לו, אין החלטות בעניין זה. כן הוסיף, כי לא מתקבל על הדעת כי הצעה כזאת תהיה רלבנטית לעונה הנוכחית. העניין הוא הרבה יותר מסובך ואין זה בטיפולה של אגרקסקו אלא העניין הוא במישור הממשלה, אמר.

יוקם הוסטל לשיקום אסירות משוחררות

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

רוב הנסיונות לשיקום אסירות בקהילה נכשלו, בעקבות כך החליטה הרשות לשיקום האסיר להקים הוסטל (מעון) לאסירות, שיהווה שלב ביניים בשיקום אסירות, על כך מסר מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר בישיבת מועצת הרשות.

ההוסטל שיוקם בתוך זמן קצר, יהיה ההוסטל הראשון לאסירות משוחררות. מיד עם שחרורה של האסירה מבית הכלא היא תגיע להוסטל לתקופה של כמה חודשים. תקופת השהות בהוסטל תשמש כתקופת מעבר לאסירה בין חיי הכלא לחיי ה"חופש".